



Εντυπο κλειστό Αρ. Αδ. 1133/25.2.97 Κ.Δ.Α.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 14ο - Τεύχος 53

Ιανουάριος - Μάρτιος 1999

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

	Σελ.
<input type="checkbox"/> Βασικά θέματα, προβλήματα, κείμενα από τη συνεταιριστική και αγροτική ζωή	
◆ <i>Κ. Παπαγεωργίου</i> : Το θεσμικό νομικό πλαίσιο για τους Ελληνικούς Συνεταιρισμούς: Θέματα σχετιζόμενα με την αναθεώρηση της συνεταιριστικής νομοθεσίας στην Ελλάδα	1
◆ <i>Guy Crauser</i> : Συνεταιριστική επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη του 2000	12
◆ <i>Σοφ. Δοδόπουλου</i> : Η συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ	20
◆ <i>Γ.Β. Σελλιανάκη</i> : Η «ελιά η τιμημένη» και τα προβλήματα των ελαιοπαραγωγών	24
◆ Οι φετεινές κινητοποιήσεις των αγροτών: Μερικές επισημάνσεις	27
◆ Δημ. Λιάγκου: Ιστορικό για πορεία θεμάτων των συνεταιριστικών υπαλλήλων	30
<input type="checkbox"/> Τα 80 χρόνια του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών:	
<i>Η εορταστική εβδομάδα 16 - 23 Μαΐου 1999</i>	19
<input type="checkbox"/> Τιμή στους πρωτεργάτες: Σωκράτης Ιασεμίδης (120 χρόνια από τη γέννησή του - 70 χρόνια από το θάνατό του)	37
<input type="checkbox"/> Η συνεταιριστική Εκπαίδευση στην Ιταλία (<i>Κείμενο Πελ. Κλήμη - Μανίδη</i>)	40
<input type="checkbox"/> Ειδήσεις, Σκέψεις, Παρατηρήσεις από τη συνεταιριστική και αγροτική πραγματικότητα	
◆ Η Γεν. Συνέλευση του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών	18
◆ Ο Σύνδεσμος Υποτρόφων ΣΕΚΕ. Ημερίδα για την Αγροτική ανάπτυξη στην Ελλάδα	28
◆ Η διημερίδα ΠΑΣΕΓΕΣ και Ολλανδικής Πρεσβείας	41
◆ Οι αστικοί Συνεταιρισμοί στην Αχαΐα	42
◆ Οι Συνεταιρισμοί των Υδραυλικών	44
◆ Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί	44
◆ Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα	45
<input type="checkbox"/> Βιβλία και Περιοδικά	47
<input type="checkbox"/> Η Νομοθεσία περί αστικών Συνεταιρισμών (ανεπίσημη κωδικοποίηση)	51

Στην Ελλάδα της Ευρώπης, στον κόσμο του 2000
υπάρχει μία εταιρία

ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΗ

για να σας προσφέρει σύγχρονα προγράμματα
που ταιριάζουν στις ανάγκες σας

ΟΣΟ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΗ

για να είναι δίπλα σας κάθε στιγμή με σιγουριά.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Μια Εταιρία σύγχρονη, δυναμική και ανθρώπινη.

Με ένα πλήθος πρωτοποριακών και εξειδικευμένων προγραμμάτων
που αγκαλιάζει τις ανάγκες σας.

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

- ΦΟΡΤΙΑΣ
- ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΝ
- ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
- ΑΤΟΜΙΚΩΝ
- ΟΙΚΟΓΕΝΕΩΝ
- ΑΣΤΙΩΝ ΕΥΦΟΡΩΝ
- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΞΟΦΛΙΣΜΟΥ
- ΚΑΘΙΣΤΩΝ
- ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ
- ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ
- ΣΚΑΦΩΝ
- ΥΔΡΟΚΑΛΛΙΕΡΕΥΣΗ
- ΖΩΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
- & ΟΥΤΗΚΗ ΠΑΡΑΙΟΤΗΤΗ
- ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
- ΟΡΓΑΝΩΣΗ
- ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΑΓΩΓΕΙΑ ΚΕΡΩΝ
- ΠΑΤΑΚΩΝ
- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
- ΑΜΟΙΒΑ ΣΩΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- LEASING
- ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ
- ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ



**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ**
ΚΟΥΤΑ ΣΟΣ ΟΤΙ ΚΙ ΑΝ ΤΥΧΕΙ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Α. Σπυριδάκη 163, 171 21 Ν. Σπύρτος

Τηλ.: (01) 9358 613, 9358 712, 9358 813, 9358 902, ΤΕΛ: 223 004 ΑΘΗΝΑ GR, FAX: (01) 9358 924

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 14^ο - Τεύχος 53

(Ιανουάριος - Μάρτιος 1999)

Όπως γράφομε σε άλλη σελίδα, η ΠΑΣΕΓΕΣ σε συνεργασία με την Ολλανδική Προσβεία διοργάνωσαν Επισημονική Δημερίδα με θέμα: «Το Μέλλον των Ευρωπαϊκών Συνεταιρισμών - Νέα Γενιά Συνεταιρισμών ως μία στρατηγική επιλογή στο ταραχώδες σημερινό οικονομικό περιβάλλον».

Η δημερίδα πραγματοποιήθηκε την 21 και 22 Ιανουαρίου 1999 στο Εκπαιδευτικό Κέντρο της Α.Τ.Ε. Εισηγήσεις - ανακοινώσεις έκαναν υψηλόβαθμα Ολλανδικά συνεταιριστικά στελέχη και ακαδημαϊκοί δάσκαλοι Έλληνες και Ολλανδοί.

Στη συνέχεια δίνουμε τώρα την ομιλία του Προέδρου του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) Καθηγητή Κ. Παπαγεωργίου τη σχετική με το θεσμικό πλαίσιο για τους Ελληνικούς Συνεταιρισμούς. Θα γίνει δε προσπάθεια να δοθεί σε προσεχές τεύχος και άλλο κείμενο από τις ενδιαφέρουσες εισηγήσεις.

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ:

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ευρωπαϊκή διάσκεψη για τους συνεταιρισμούς που έγινε στη Μπολόνια της Ιταλίας στο διήμερο 30 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 1998 με θέμα τη «Συνεταιριστική Επιχειρηματικότητα το έτος 2000», τα αποτελέσματα των εργασιών των Ομάδων Εργασίας σχολίασε ο Γενικός Διευθυντής της 23ης Γενικής Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Guy Crauser. Μεταξύ των θεμάτων που χειρίσθηκε ο κ. Crauser ήταν και οι πολλές προσδοκίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τους συνεταιρισμούς, που στηρίζονται, μεταξύ άλλων, στο ευέλκτο μάνατζμεντ που διαθέτουν. Αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη για ένα ξεκάθαρο φορολογικό και νομοθετικό πλαίσιο, που πρέπει να θεσπισθεί από τις εθνικές κυβερνήσεις, διευκρινίζοντας ότι με αυτό δεν εννοεί εναρμόνιση του φορολογικού και του νομοθετικού πλαισίου μεταξύ των κρατών-μελών.

Οι παρατηρήσεις αυτές του αρμόδιου για τους συνεταιρισμούς Γενικού Διευθυντή της 23ης Γενικής Διεύθυνσης, επιτρέπουν, ή καλύτερα επιβάλλουν, κάποιες προεκτάσεις, αν εξετασθούν από την οπτική γωνία της Ελλάδος.

Βάση του προβληματισμού, σε όλες τις περιπτώσεις που εξετάζεται ο ρόλος των αγροτικών συνεταιρισμών, αποτελεί η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εξελίξεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Όλοι αυτοί οι παράγοντες και οι εξελίξεις διαμορφώνουν ένα εντελώς νέο περιβάλλον, νέες δυσκολίες αλλά και νέες ευκαιρίες και προκλήσεις, που απαιτούν επανεξέταση των μέσων και των μεθόδων που είχαν χρησιμοποιηθεί ως τώρα, διόρθωση των αδυναμιών και αξιοποίηση των ισχυρών σημείων των συνεταιρισμών. Με λίγα λόγια απαιτούν εξέταση εκ βάθρων του συνεταιριστικού θεσμού, των μηχανισμών και των μεθόδων που χρησιμοποιεί.

Κανένας ασφαλώς δεν έχει την εντύπωση ότι το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους συνεταιρισμούς είναι σε θέση, αφ' εαυτού, να αποτελέσει τον μοχλό ανάπτυξης και δραστηριοποίησης των συνεταιρισμών. Όμως, το θεσμικό πλαίσιο διαμορφώνει τους κανόνες του παιχνιδιού, τους οποίους καλούνται οι συνεταιρισμοί να εφαρμόσουν. Οι κανόνες αυτοί είναι σε θέση να παρεμποδίσουν ή να διευκολύνουν το έργο τους. Αυτό που χρειάζονται οι συνεται-

ρισμοί είναι να μην παρεμποδίζονται οι δραστηριότητές τους από το θεσμικό πλαίσιο και να διευκολύνονται στο βαθμό που το κοινωνικό σύνολο εκτιμά ότι επωφελείται από τις υπηρεσίες τους.

Είναι χρήσιμο να διευκρινισθεί από την αρχή ότι οι συνεταιρισμοί δεν επιζητούν προνομιακή μεταχείριση. Επιζητούν όμως δίκαιη μεταχείριση, που να ανταποκρίνεται στην ιδιαιτερότητα του θεσμού. Ούτως ή άλλως η προνομιακή μεταχείριση δεν είναι αποδεκτή από τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είναι όμως και επωφελές για τους συνεταιρισμούς να λειτουργούν σε ένα θερμοκηπιακό περιβάλλον προστατευτισμού και εξωτερικής στήριξης, όπου δημιουργούνται εύκολα ψευδαισθήσεις επιτυχίας. Οι ελληνικοί συνεταιρισμοί έχουν πικρή πείρα από τέτοια μεταχείριση. Όπως έλεγε ο τώως Πρόεδρος της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης Lars Marcus, «οι συνεταιρισμοί υποστηρίζουν τον ανταγωνισμό και θέλουν να ζουν μ' αυτόν. Ο μόνος αποδεκτός τρόπος κατάρτησης του ανταγωνισμού είναι να είναι κανείς ο καλύτερος» (Συνεταιριστική Πορεία τ. 3, 1986). Και αν οι συνεταιρισμοί δεν είναι οι καλύτεροι μεταξύ των ανταγωνιστών δεν θα μπορέσουν να επιβιώσουν επί πολύ.

Για τη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου για τους συνεταιρισμούς που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις, είναι αναγκαίο: πρώτον να τεθούν οι γενικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν το θεσμικό πλαίσιο, δεύτερον να μνημονευθούν τα σημεία αναφοράς από τα οποία θα αντληθούν οι βασικές κατευθύνσεις και τρίτον να αξιοποιηθεί η αποκτηθείσα διεθνής και ελληνική εμπειρία για τις αναγκαίες ρυθμίσεις.

α) Γενικές αρχές

Το θεσμικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς οφείλει να ανταποκρίνεται στις ακόλουθες γενικές αρχές:

- Να είναι ένα συνολικό πλαίσιο για όλες τις κατηγορίες των συνεταιρισμών. Αφού ο συνεταιριστικός θεσμός είναι ενιαίος, δεν δικαιολογούνται διαφορές στις βασικές ρυθμίσεις. Οι ιδιαιτερότητες των ποικίλων μορφών συνεταιρισμών μπορούν να ρυθμίζονται μέσω των καταστατικών τους.
- Να είναι πλαίσιο κανόνων, δηλαδή να περιορίζεται στη ρύθμιση βασικών θεμάτων. Οι λεπτομερειακές ρυθμίσεις για έναν τόσο ποικιλόμορφο θεσμό είναι επόμενο να προκαλούν δυσλειτουργίες και να περιορίζουν την ευελιξία.
- Να είναι σταθερό για μεγάλες χρονικές περιόδους. Επειδή το θεσμικό πλαίσιο θέτει τους κανόνες του παιχνιδιού, οι κανόνες αυτοί πρέπει να είναι σταθεροί για οικονομικές επιχειρήσεις όπως οι συνεταιρισμοί, που ανταγωνίζονται με άλλες επιχειρήσεις στον οικονομικό στίβο.
- Να ενσωματώνει το πνεύμα των διεθνών συνεταιριστικών αρχών. Οι συνεταιριστικές αρχές αποτελούν αναγνωριστικά στοιχεία των συνεταιρισμών και στην πράξη έχουν αποδειχθεί λειτουργικοί, εφόσον ερμηνευθούν σωστά.
- Να είναι απαλλαγμένο από εξυπηρέτηση σκοπιμότητων. Πολιτικές, κομματικές, προσωπικές ή άλλες σκοπιμότητες δεν έχουν θέση στο θεσμικό πλαίσιο επιχειρηματικών μονάδων όπως οι συνεταιρισμοί.
- Να λαμβάνει υπόψη τη διεθνή και την εθνική εμπειρία, ώστε να μην επαναλαμβάνονται λάθη.

Πιστεύω ότι αυτές οι γενικές αρχές είναι γενικά αποδεκτές και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση όχι μόνο του θεσμικού πλαισίου αλλά και του γενικού προσανατολισμού της πολιτικής για τους συνεταιρισμούς.

β) Σημεία αναφοράς

Ευνόητο είναι ότι κυρίαρχο σημείο αναφοράς για το θεσμικό πλαίσιο των συνεταιρισμών είναι οι διεθνείς συνεταιριστικές αρχές, όπως διατυπώθηκαν στο παγκόσμιο συνέδριο των συνεταιρισμών στο Μάντσεστερ το 1995. Οι αρχές αυτές και η επεξηγηματική έκθεση που τις συνοδεύει αποτελούν πολύτιμο οδηγό για το θεσμικό πλαίσιο.

Συμπληρωματικά, αξιόλογο βοήθημα αποτελεί το Σχέδιο Καταστατικού Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού, το οποίο εδώ και μερικά χρόνια βρίσκεται, ως πρόταση Κανονισμού, στα χέρια του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρ' ότι δεν έχει ακόμη εγκριθεί, δεν παύει να αντανάκλα τη συνισταμένη των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) Η διεθνής και η ελληνική εμπειρία

Συχνά, τα επιτεύγματα των συνεταιρισμών αρκετών Ευρωπαϊκών χωρών αναφέρονται ως πρότυπα συνεταιριστικής ανάπτυξης. Χωρίς η επιτυχία των συνεταιρισμών αυτών των χωρών να μπορεί να αποδοθεί μόνο στο θεσμικό πλαίσιο, δεν μπορεί να παραβλεφθεί ότι το θεσμικό πλαίσιο στις χώρες αυτές είναι σταθερό επί πολλές δεκαετίες, ότι επιτρέπει την ευελιξία για την προσαρμογή των συνεταιρισμών στις παρουσιαζόμενες συνθήκες και ότι δεν υπήρξε ή έχει από πολύ ενωρίς αποκοπεί, αν υπήρξε, ομφάλιος λώρος που να συνδέει τους συνεταιρισμούς με τον κρατικό μηχανισμό.

Στην περίπτωση της Ελλάδος, μόνο εντός της τελευταίας εικοσαετίας, τρεις φορές αντικαταστάθηκε ο νόμος για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, ενώ μεσολάβησαν και πολλές τροποποιήσεις. Ακόμη και οι επαγγελματικά απασχολούμενοι με τους αγροτικούς συνεταιρισμούς δεν είναι βέβαιοι για τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Μέσα σε ένα σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα δοκιμάστηκε στην Ελλάδα μια ποικιλία διατάξεων για τους συνεταιρισμούς και έχουν φανεί οι επιπτώσεις τους. Επειδή «ουδέν κακόν αμιγές καλού», έστω και με σκληρό τρόπο έχει αποκτηθεί αρκετή εμπειρία ως προς τη λειτουργικότητα αρκετών σημαντικών διατάξεων. **Μερικές από τις διατάξεις, που κρίνεται ότι χρειάζεται να ορισθούν διαφορετικά, αναφέρονται και σχολιάζονται στη συνέχεια, με την ελπίδα ότι τα επιχειρήματα θα πείσουν έναν μελλοντικό νομοθέτη, ώστε να τις υιοθετήσει.**

1. Ποιοι μπορούν να γίνουν μέλη αγροτικού συνεταιρισμού

Σύμφωνα με την πρώτη συνεταιριστική αρχή για την ελεύθερη και εθελοντική συμμετοχή, οι συνεταιρισμοί είναι ανοικτοί σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και επιθυμούν να αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους.

Η ισχύουσα τώρα ελληνική νομοθεσία δεν εφαρμόζει αυτή την αρχή, αφού ορίζει ότι μέλη μπορούν να γίνουν πρόσωπα που είναι κάτοχοι ή μισθωτές γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις οποίες απασχολούνται κατά κύριο λόγο.

Η έννοια της απασχόλησης κατά κύριο λόγο στη γεωργία αντλείται από κοινοτικό Κανονισμό και σημαίνει ότι τα εν λόγω πρόσωπα χρησιμοποιούν τουλάχιστον το 50% του εργάσιμου χρόνου τους στη γεωργία και αντλούν από τη γεωργία τουλάχιστον το 50% του εισοδήματός τους.

Ο καθορισμός με τον τρόπο αυτό των προσώπων που μπορούν να γίνουν μέλη αγροτικού συνεταιρισμού παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες. Μερικές από τις αδυναμίες αυτές είναι οι ακόλουθες:

Πρώτον: Το 60% των παραγωγών χρησιμοποιούν στη γεωργία λιγότερο του 50% του εργάσιμου χρόνου τους. Άρα, μόνο από το κριτήριο αυτό, μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών μπορούν να γίνουν το 40% των παραγωγών γεωργικών προϊόντων. Αν ληφθεί υπόψη και το κριτήριο του εισοδήματος, τότε το ποσοστό αυτό μπορεί μόνο να μειωθεί και όχι να αυξηθεί. Επί πλέον, τόσο στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες όσο και στην Ελλάδα ο αριθμός των κατά κύριο επάγγελμα γεωργών αναμένεται ότι θα ακολουθεί μια συνεχή πτωτική πορεία.

Δεύτερον: Η δημιουργία συνεταιρισμών σκοπεύει στη συγκέντρωση της παραγωγής, ώστε να αυξάνεται η διαπραγματευτική δύναμη και να αξιοποιούνται οι οικονομίες κλίμακος. Όταν το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών αποκλείεται, αποδυναμώνεται η συλλογική προσπάθεια.

Τρίτον: Με Κοινοτικά προγράμματα ενθαρρύνεται η δημιουργία πρόσθετων ευκαιριών απασχόλησης στον αγροτικό χώρο, για να μπορούν οι αγρότες να συμπληρώνουν το εισόδημα από το γεωργικό τομέα, ο οποίος δεν είναι σε θέση να προσφέρει πλήρη απασχόληση. Αν οι παραγωγοί αξιοποιήσουν τέτοιου είδους ευκαιρίες και αποκτήσουν σημαντικό πρόσθετο εισόδημα ενδέχεται να μην μπορούν να παραμείνουν μέλη του συνεταιρισμού.

Τέταρτον: Για τους σκοπούς του Κανονισμού που προβλέπει την ενίσχυση κατά κύριο επάγγελμα γεωργών, το κριτήριο αυτό μπορεί να λειτουργήσει διότι χρησιμοποιούνται αναλυτικά στοιχεία για τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς. Δεν συμβαίνει το ίδιο όταν το κριτήριο πρέπει να χρησιμοποιηθεί για 850.000 παραγωγούς, διότι δεν υπάρχει ο αναγκαίος μηχανισμός.

Πέμπτον: Ακόμη, ένα τέτοιο κριτήριο δεν είναι σταθερό, διότι τόσο το ποσοστό απασχόλησης όσο και το ποσοστό του εισοδήματος δεν παραμένουν σταθερά. Θα ήταν πρακτικά αδύνατο να παρακολουθούνται συνεχώς αυτά τα κριτήρια και οι παραγωγοί να μένουν στον συνεταιρισμό ή να διαγράφονται.

Όλοι αυτοί οι λόγοι δείχνουν ότι το κριτήριο αυτό είναι πρακτικά ανεφάρμοστο αλλά και ασύμφορο τόσο για τους κατά κύριο επάγγελμα γεωργούς όσο και για εκείνους που δεν πληρούν αυτό το κριτήριο. Αντίθετα, συμφέρον όλων είναι να μετέχουν στην κοινή προσπάθεια. Άλλωστε το κριτήριο αυτό είναι πρακτικά ανενεργό και στηρίζεται σε τυπικές βεβαιώσεις.

Πολλοί παραγωγοί θεωρούν ότι αν συμμετέχουν στους αγροτικούς συνεταιρισμούς και μη κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί, αυτοί θα μπορούν και να εκλεγούν στη διοίκηση, οπότε δεν θα επιδεικνύουν το ίδιο ενδιαφέρον, αφού το εισόδημά τους δεν εξαρτάται μόνο από τα αποτελέσματα της γεωργικής δραστηριότητας. Αλλά και αν ακόμη αυτό το επιχείρημα γίνει δεκτό, αποτελεί υπόθεση των ίδιων των γεωργών να μην τους εκλέξουν στη διοίκηση αλλά να εκλέξουν εκείνους που θα ενδιαφερθούν περισσότερο. Να εκλέγουν οι γεωργοί τους καλύτερους, χωρίς να χρειάζεται η προληπτική παρέμβαση του νομοθέτη.

Η διατύπωση της πρώτης συνεταιριστικής αρχής ότι μέλη μπορούν να γίνουν όλα τα πρόσωπα που μπορούν να κάνουν χρήση των υπηρεσιών του συνεταιρισμού, είναι σαφής και υποδεικνύει την αναγκαία προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας.

2. Ελάχιστος αριθμός ιδρυτικών μελών

Σχετικά με τον ελάχιστο αριθμό μελών για την ίδρυση αγροτικού συνεταιρισμού, παρατηρείται σύγχυση μεταξύ της αναγκαιότητας να αποτελούν οι συνεταιρισμοί σοβαρές οικονομικές μονάδες και του απαιτούμενου ελάχιστου αριθμού μελών για την ίδρυση.

Ευχής έργο είναι να υπάρχουν μεγάλοι συνεταιρισμοί, όχι βέβαια με τον αριθμό των μελών αλλά με κριτήριο τις οικονομικές δραστηριότητες, διότι τα δύο κριτήρια δεν συμπίπτουν κατ' ανάγκη. Όμως, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι ορισμένοι αγροτικοί συνεταιρισμοί, όπως οι συνεταιρισμοί από κοινού παραγωγής, έχουν περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας όταν αποτελούνται από μικρό αριθμό μελών.

Ο υφιστάμενος ελληνικός νόμος απαιτεί τη σύμπραξη 20 τουλάχιστον μελών για να ιδρυθεί αγροτικός συνεταιρισμός. Προστίθεται ότι για να ιδρυθεί συνεταιρισμός με λιγότερα από 20 μέλη χρειάζεται αιτιολογημένη πρόταση της Ένωσης Συνεταιρισμών της περιφέρειας του υπό ίδρυση συνεταιρισμού και απόφαση του Υπουργού Γεωργίας!

Δύο σημαντικά λάθη ενυπάρχουν στη διάταξη αυτή. Πρώτον, θέτει υπό την κρίση άλλων συνεταιρισμών την ίδρυση ενός συνεταιρισμού και, δεύτερον, υπάγει την ίδρυση συνεταιρισμού στην κρίση Υπουργού.

Για να αποφευχθεί η παράθεση επιχειρημάτων, αρκεί να διερωτηθεί κανείς αν θα ήταν δυνατό να ζητείται η έγκριση για την ίδρυση μιας εταιρείας από άλλες εταιρείες ή από Υπουργό!

Αντί αυτών των ρυθμίσεων, ο καθορισμός ενός μικρού αριθμού ιδρυτικών μελών αποφεύγει όλα τα προβλήματα. Να αφεθεί στη σύνεση και στο συμφέρον των ενδιαφερομένων να σχηματίσουν μεγάλους και οικονομικά ανταγωνιστικούς συνεταιρισμούς. Ο συνηθέστερος αριθμός στις Ευρωπαϊκές χώρες είναι 7 και υπάρχουν περιπτώσεις που είναι και μικρότερος.

3. Η ίδρυση δεύτερου συνεταιρισμού σε δήμο ή κοινότητα

Ο ισχύων νόμος απαιτεί τον καθορισμό από το καταστατικό της περιφέρειας του συνεταιρισμού, για να απαγορεύσει στη συνέχεια την ίδρυση δεύτερου συνεταιρισμού στα όρια δήμου ή κοινότητας όπου υπάρχει ήδη αγροτικός συνεταιρισμός.* Για να ιδρυθεί δεύτερος αγροτικός συνεταιρισμός, αυτός πρέπει να είναι ειδικού σκοπού, όπως δασικός, κτηνοτροφικός, αλιευτικός, σηροτροφικός, μελισσοκομικός, ανθοκομικός, εκτροφής γουνοφόρων ζώων, αγροτικής βιοτεχνίας και οικοτεχνίας. Αυτό όμως δεν αρκεί. Απαιτείται επιπρόσθετα πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ και έκδοση σχετικής απόφασης από τον

(* Δεν αναφέρομαι εδώ στο μεγάλο ερμηνευτικό ερώτημα: τι ισχύει τώρα με τη δημιουργία των μεγάλων Δήμων;

Υπουργό Γεωργίας.

Πρόθεση του νομοθέτη είναι προφανώς να μην υπάρξει πολυδιάσπαση των αγροτών. Αυτό όμως δεν μπορεί να επιτευχθεί με την παρεμπόδιση ίδρυσης συνεταιρισμών, ούτε αποτελεί αυτό έργο του νομοθέτη. Εκτός των άλλων, εισάγει διαφορετική μεταχείριση για τους συνεταιρισμούς έναντι των άλλων μορφών οικονομικής δράσης, αφού δεν παρεμποδίζεται αντίστοιχα η ίδρυση εταιρειών.

Στην προκείμενη περίπτωση υπάρχει εκ μέρους του νομοθέτη και μια παρανόηση του ρόλου της ΠΑΣΕΓΕΣ. Το μεγαλείο των συνεταιρισμών και η διαφορά τους σε αντιπαραβολή με τις συμβατικές ιδιωτικές επιχειρήσεις και με το δημόσιο είναι η δομή της εξουσίας. Στους συνεταιρισμούς οι υπερκείμενες οργανώσεις δεν είναι οργανώσεις εξουσίας έναντι των μελών τους αλλά όργανα στα οποία οι συνιστώσες οργανώσεις αναθέτουν τον συντονισμό των έργων ή εκχωρούν, με τη βούλησή τους, άλλες οικονομικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες εκπροσώπησης, ώστε να επωφελείται το σύνολο. Η αρχική βούληση παραμένει στα φυσικά πρόσωπα και η βούληση αυτή μεταφέρεται προς τα άνω, ενώ στις συμβατικές ιδιωτικές επιχειρήσεις και στο δημόσιο η εξουσία βρίσκεται στην κορυφή. Με τη συλλογιστική αυτή, ο νομοθέτης δεν θα έπρεπε να αναθέτει στην ΠΑΣΕΓΕΣ καθήκοντα γνωμάτευσης για την ίδρυση ή όχι συνεταιρισμών και πολλώ μάλλον δεν είναι έργο του Υπουργού να εγκρίνει ή όχι την ίδρυση.

4. Συνεταιριστική μερίδα

Από το 1979 και μετά, οι τρεις νόμοι που θεσπίστηκαν καθόρισαν σε απόλυτο μέγεθος το ελάχιστο ύψος της συνεταιρικής μερίδας. Ήταν 5.000 δρχ. το 1979, 25.000 δρχ. το 1985 και 50.000 δρχ. το 1993. Κάθε φορά τα μέλη καλούνται να καταβάλουν τη διαφορά. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα απόκτησης περισσότερων συνεταιρικών μεριδών. Στις συνεταιρικές μερίδες δεν καταβάλλεται τόκος. Όμως, κατά τη διανομή του πλεονάσματος της οικονομικής χρήσης, ένα μέρος, που μπορεί να φθάνει μέχρι 50%, διανέμεται ανάλογα με τον αριθμό των μεριδών. Κατά την αποχώρησή του το μέλος αναλαμβάνει την ονομαστική αξία της συνεταιρικής μερίδας. Χωρίς να αναφέρεται στο νόμο, συνάγεται ότι το ίδιο συμβαίνει και με τις πρόσθετες μερίδες.

Είναι γεγονός ότι αν οι συνεταιρισμοί επιθυμούν να αναπτύξουν σημαντικές δραστηριότητες, οφείλουν να διαθέτουν σημαντικά δικά τους κεφάλαια. Όμως, ο καθορισμός από τον νόμο του ελάχιστου ύψους της μερίδας και μάλιστα σε απόλυτο μέγεθος παρουσιάζει αδυναμίες.

Περισσότερο από τον νομοθέτη, τα μέλη είναι σε θέση να εκτιμούν αν έχουν ανάγκη πολλών κεφαλαίων, ώστε να ορίσουν στο καταστατικό το ύψος της μερίδας.

Ο χειρισμός των μεριδών με τον τρόπο που επέλεξε ο νομοθέτης ευνοεί τα νέα μέλη σε σύγκριση με τα παλαιότερα, διότι η πραγματική αξία του χρήματος μειώνεται με την πάροδο του χρόνου και τα νεώτερα μέλη καταβάλλουν μικρότερο πραγματικό ποσό. Όπως δε είναι η σχετική διάταξη του νόμου, σε περίπτωση αναπροσαρμογής προς τα άνω οφείλουν να καταβάλουν τη διαφορά και τα υφιστάμενα μέλη.

Στην περίπτωση της αποχώρησης μετά πάροδο αρκετών ετών, η πραγματική αξία που επιστρέφεται στα μέλη είναι ασήμαντη. Με τους όρους αυτούς τα μέλη αποθαρρύνονται από του να καταβάλουν υψηλές μερίδες ή να τις αναπροσαρμόσουν προς τα άνω. Την αποθάρρυνση αυτή επιδιώκει ο νομοθέτης να την εξουδετερώσει με τη διανομή μέρους του πλεονάσματος ανάλογα με τις μερίδες. Όμως, η προσδοκία αυτή είναι αβέβαιη, αφού αφήνεται στην ετήσια απόφαση της γενικής συνέλευσης.

Περισσότερο αποτελεσματική μπορεί να αποδειχθεί μια ρύθμιση που να προβλέπει αναπροσαρμογή της μερίδας με συντελεστή που να εξασφαλίζει τουλάχιστον την πραγματική αξία του χρήματος. Με μια τέτοια ρύθμιση, παλαιά και νέα μέλη θα είχαν την ίδια μεταχείριση, κατά την έξοδό τους τα μέλη θα ελάμβαναν την πραγματική αξία της μερίδας τους ενώ τα πλεονάσματα θα διανέμονταν στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους, ενθαρρύνοντας τις συναλλαγές των μελών με τον συνεταιρισμό, την ουσιαστική πηγή προέλευσης του πλεονάσματος. Αλλωστε, διανομή πλεονάσματος ανάλογα με τη συμμετοχή στο κεφάλαιο δεν περιλαμβάνεται στις συνεταιριστικές αρχές.

Τέλος, το θέμα των προαιρετικών μεριδών χρειάζεται περισσότερη επεξεργασία για να

έχει αποτελέσματα. Οι προαιρετικές μερίδες ισοδυναμούν με δάνειο του συνεταιρισμού από τα μέλη του. Για να υπάρξει αποτέλεσμα απαιτούνται κίνητρα και διασφαλίσεις περισσότερες από την υποχρεωτική μερίδα. Μια μεταχείριση ανάλογη με τις καταθέσεις προθεσμίας και μάλιστα με επιτόκιο μεταξύ επιτοκίου καταθέσεων και επιτοκίου χορηγήσεων θα ανταποκρινόταν στο συμφέρον τόσο των μελών όσο και του συνεταιρισμού, όταν ως εναλλακτική λύση έχει τον τραπεζικό δανεισμό.

5. Σύστημα εκλογών

Επίκεντρο των αλληπάλληλων μεταβολών της νομοθεσίας από το 1982 και μετά αποτέλεσε το εκλογικό σύστημα των συνεταιρισμών. Ως πρόθεση του νομοθέτη προβλήθηκε η δημοκρατική λειτουργία των συνεταιρισμών. Στην πραγματικότητα υπήρξε μια βαθιά παρανόηση του συνεταιριστικού θεσμού και παράλληλα εξυπηρέτηση σκοπιμοτήτων των πολιτικών κομμάτων.

Βάση της παρανόησης του συνεταιριστικού θεσμού αποτέλεσε η αντίληψη ότι ο συνεταιρισμός αποτελεί συσπείρωση όχι ατόμων αλλά ομάδων. Αποτέλεσμα αυτής της αντίληψης ήταν η εισαγωγή από το 1982 ενός συστήματος εκλογών κατά το οποίο οι υποψήφιοι σχηματίζουν ομάδες και ως ομάδες διεκδικούν την ψήφο των μελών.

Το εφαρμόζόμενο σύστημα είναι σύστημα απλής αναλογικής κατά το οποίο από κάθε ομάδα υποψηφίων εκλέγεται ένας αριθμός υποψηφίων ανάλογος με τον συνολικό αριθμό ψήφων κάθε ομάδας (συνδυασμού).

Το σύστημα καθαυτό δεν αποτελεί το πρόβλημα. Είναι ένα από τα συστήματα που εφαρμόζεται σε πολιτικές εκλογές, όπου υπάρχουν διαφορετικά κόμματα με διαφορετικούς πολιτικούς προσανατολισμούς, οπότε ο πολίτης καλείται να επιλέξει τον πολιτικό προσανατολισμό της αρεσκείας του.

Όμως, ένα τέτοιο σύστημα είναι απρόσφορο για συνεταιρισμούς και γι' αυτό δεν χρησιμοποιείται σε καμιά άλλη χώρα του κόσμου. Ο λόγος είναι απλός και προφανής. Οι συνεταιρισμοί αποτελούν οικονομικές οργανώσεις που συγκροτούνται από άτομα που έχουν ενιαία και κοινή επιδίωξη τη βελτίωση της οικονομικής τους θέσης. Αποτελούν μία ομάδα και όχι συσπείρωση ομάδων. Αν ο συνεταιρισμός αποτελείται από ομάδες με διαφορετικά συμφέροντα, τότε στην πραγματικότητα συνυπάρχουν περισσότεροι συνεταιρισμοί εμφανιζόμενοι ως ένας. Είναι επόμενο, στην περίπτωση αυτή, να συγκρούονται μεταξύ τους οι συνυπάρχουσες ομάδες και καθεμιά να επιδιώκει διαφορετικούς στόχους.

Από τότε που εισήχθη το σύστημα εκλογών με χωριστούς συνδυασμούς ομάδων, είχε γίνει προφανές ότι οι ομαδοποιήσεις θα διαμορφώνονταν σε αντιστοιχία με τα πολιτικά κόμματα. Έτσι και έγινε και μάλιστα με την επίσημη εμπλοκή των πολιτικών κομμάτων σε όλες τις βαθμίδες των συνεταιρισμών. Αποτέλεσμα υπήρξε η καλλιέργεια της εσωτερικής διαμάχης για την επικράτηση των ομάδων. Οι διαφορές απόψεων μεταξύ των μελών, που είναι αναπόφευκτες σε πολυάνθρωπες οργανώσεις, έγιναν αντιπαραθέσεις μεταξύ συγκροτημένων και συμπαγών ομάδων, με αποτέλεσμα την αναποτελεσματικότητα της κοινής προσπάθειας. Το διακηρυσσόμενο σύνθημα των συνεταιρισμών «εν τη ενώσει η ισχύς» έχασε κάθε περιεχόμενο.

Το σύστημα εκλογών με βάση τις ομαδοποιήσεις των μελών είναι εντελώς απρόσφορο για συνεταιρισμούς. Τα μέλη που θέλουν να συνεργαστούν αποτελούν μία ομάδα και οι ενδιαφερόμενοι να εκλεγούν στη διοίκηση των συνεταιρισμών μπορούν να αναγράφονται σε ενιαίο κατάλογο και να εκλέγονται εκείνοι που συγκεντρώνουν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

Ο νόμος του 1993, ο οποίος σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα τροποποιήθηκε στο άρθρο που αφορά στις εκλογές, επιχείρησε κατάργηση του συστήματος των συνδυασμών και αντικατάστασή του από ένα ατελές σύστημα ενιαίου ψηφοδελτίου με περιορισμένο όμως αριθμό σταυρών. Σκοπός του περιορισμένου αριθμού σταυρών ήταν ο περιορισμός της συστηματικής υπερψήφισης υποψηφίων που παρά το ενιαίο ψηφοδέλτιο ανήκουν στην ίδια πολιτική παράταξη και η αύξηση της πιθανότητας εκλογής και υποψηφίων από άλλες πολιτικές παρατάξεις. Η αντίληψη της διάκρισης πολιτικών παρατάξεων παραμένει και στην περίπτωση αυτή και ο νομοθέτης προσπαθεί να συμβιβάσει τα ασυμβίβαστα με τη φαινομενική αγνόηση των παρατάξεων και την πρακτική ρύθμιση των μεταξύ τους συσχετισμών.

Επειδή η ενότητα και η σύμπνοια μεταξύ των μελών ενός συνεταιρισμού αποτελούν το δημιουργικό στοιχείο και την προϋπόθεση επιτυχίας του, ο ενιαίος κατάλογος υποψηφίων από τον οποίο τα μέλη να μπορούν να επιλέγουν όσους κρίνουν καταλληλότερους να διαχειριστούν την κοινή τους επιχείρηση, χωρίς περιορισμούς σταυρών και άλλες μεθοδεύσεις εύθραυστων ισορροπιών, αποτελεί ένα εκλογικό σύστημα κατάλληλο για συνεταιρισμούς. Εναλλακτικά, μπορούν τα μέλη να ορίσουν με το καταστατικό τους το σύστημα της επιλογής τους, αφού ο συνεταιρισμός ανήκει σ' αυτά τα μέλη και αυτά είναι υπεύθυνα για τα θετικά ή αρνητικά αποτελέσματά του. Η διατήρηση μιας πλασματικής συνοχής δεν έχει νόημα.

6. Εκπροσώπηση σε ανωτέρου βαθμού οργανώσεις

Η εκπροσώπηση των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών στις Ενώσεις ακολουθεί τον κανόνα της αναλογικότητας με βάση τον αριθμό μελών. Για κάθε 50 μέλη αγροτικού συνεταιρισμού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος στην Ένωση και κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο.

Η ρύθμιση αυτή από τον νόμο χρειάζεται συζήτηση. Ο καθορισμός του αριθμού ψήφων ανάλογα με τον αριθμό των μελών κάθε συνεταιρισμού θέτει σε δεύτερη μοίρα τον επιχειρηματικό χαρακτήρα του. Αν προταχθεί ο επιχειρηματικός χαρακτήρας, τότε το καταλληλότερο κριτήριο είναι το ύψος των συναλλαγών του συνεταιρισμού με την Ένωση.

Η συμμετοχή στην Ένωση γίνεται για να ισχυροποιηθεί η αποτελεσματικότητα των μικρών πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών και να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα της διαπραγματευτικής δύναμης και των οικονομικών κλίμακος. Εξυπηρετεί τα οικονομικά συμφέροντα των μελών και κάθε ενέργεια που αυξάνει τις συναλλαγές των συνεταιρισμών με την Ένωση εξυπηρετεί καλύτερα τους σκοπούς ίδρυσης της Ένωσης.

Στην εποχή έξαρσης του ανταγωνισμού, στην οποία οι συνεταιρισμοί οφείλουν να αναδειχθούν τουλάχιστον ισοδύναμοι ανταγωνιστές, έχουν ανάγκη να ενθαρρύνουν με κάθε τρόπο την οικονομική τους ενδυνάμωση. Ένα από τα κίνητρα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η απόδοση μερίδων και ψήφων ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών. Επειδή δε το ύψος των συναλλαγών δεν παραμένει σταθερό, αναθεώρηση σε τακτές χρονικές περιόδους θα είναι αναγκαία.

Μια δεύτερη παρατήρηση αναφέρεται στον αριθμό των αντιπροσώπων. Με τη ρύθμιση που προβλέπει ο νόμος, εκλέγεται ένας αριθμός αντιπροσώπων από κάθε συνεταιρισμό και καθένας έχει μία ψήφο. Η ρύθμιση αυτή ικανοποιεί την αντίληψη του νομοθέτη ότι στο συνεταιρισμό υπάρχουν διαφορετικές και διακριτές ομάδες, οπότε οι διαφορετικές απόψεις δεν θα μπορούσαν να εκφραστούν από έναν εκπρόσωπο του συνεταιρισμού. Ικανοποιεί επίσης μεγαλύτερο αριθμό μελών αφού περισσότερα από ένα μέλη μπορούν να εκλεγούν ως αντιπρόσωποι στην Ένωση.

Με την αποκατάσταση της έννοιας του συνεταιρισμού ως μιας ενιαίας ομάδας και όχι ως περίβλημα αντιμαχόμενων ομάδων, τότε ο συνεταιρισμός θα έχει ενιαία έκφραση που μπορεί να υποστηρίζεται από έναν αντιπρόσωπο στην Ένωση, φορέα των απόψεων της πλειοψηφίας, ο οποίος θα διαθέτει μία ή περισσότερες ψήφους..

Η αντικατάσταση των πολλών αντιπροσώπων ενός συνεταιρισμού από έναν παρουσιάζει πλεονεκτήματα λειτουργικά και οικονομικά. Λειτουργικά γιατί θα περιοριστεί το μέγεθος των γενικών συνελεύσεων, θα διευκολυνθεί η λήψη αποφάσεων από τις μεγάλες Ενώσεις και θα έχουν τη δυνατότητα οι αντιπρόσωποι να εκθέτουν τις απόψεις και τα επιχειρήματα του Συνεταιρισμού τους. Με 300 ως 500 αντιπρόσωπους, όπως συμβαίνει σήμερα στις μεγάλες Ενώσεις, χρειάζονται πολλές ημέρες για τη διεξαγωγή των εργασιών χωρίς οι αντιπρόσωποι να έχουν στη διάθεσή τους τον αναγκαίο χρόνο διατύπωσης των απόψεών τους.

Η οικονομική διάσταση όμως έχει επίσης μεγάλη σημασία. Η δαπάνη για μεγάλο αριθμό αντιπροσώπων που συνεδριάζουν επί πολλές ημέρες είναι πολύ μεγάλη. Σήμερα, που οι συνεταιρισμοί οφείλουν να μεριμνούν για τον περιορισμό όλων των στοιχείων του κόστους για να αυξάνουν την ανταγωνιστικότητά τους, δεν δικαιολογείται οποιαδήποτε δαπάνη που δεν είναι εντελώς απαραίτητη.

Ίσως παρατηρηθεί ότι με τον περιορισμό του αριθμού των αντιπροσώπων περιορίζεται η δημοκρατία στους συνεταιρισμούς. Αλλά δεν μπορεί να υπάρξει αντίρρηση ότι στις συνεταιριστικές οργανώσεις είναι αναγκαία η εξισορρόπηση μεταξύ δημοκρατίας και οικονομικής αποτελεσματικότητας. Αν χυθεί η οικονομική αποτελεσματικότητα η ύπαρξη της συνεταιριστικής οργάνωσης θα τεθεί σε κίνδυνο.

7. Ταυτόχρονη διεξαγωγή αρχαιρεσιών

Με τον νόμο 1257/82 με τον οποίο είχε διακοπεί η θητεία των διοικητικών συμβουλίων όλων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, επιβλήθηκε η ταυτόχρονη διεξαγωγή νέων αρχαιρεσιών των συνεταιριστικών οργανώσεων κατά βαθμίδα, σε προθεσμίες που όρισε ο νόμος. Από τότε οι ημερομηνίες των εκλογών είναι καθορισμένες και επιβάλλεται από τον νόμο η ταυτόχρονη διεξαγωγή τους ακόμη και όταν ενδιάμεσως έχουν διεξαχθεί, σε ορισμένους συνεταιρισμούς, νέες εκλογές.

Η ταυτόχρονη διεξαγωγή των εκλογών σε διάστημα ενός μηνός για κάθε βαθμίδα δεν εξυπηρετεί κανέναν σκοπό εκτός από την οργανωμένη κινητοποίηση των κομματικών μηχανισμών, που ανοικτά πλέον παρεμβαίνουν και ορίζουν ή θέτουν υπό την αιγίδα τους συγκεκριμένους υποψηφίους.

Αν επιδιώξει του νομοθέτη είναι η αυτόνομη και υπεύθυνη δραστηριοποίηση των συνεταιρισμών ως ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στην αγορά, μια ελάχιστη συμβολή θα είναι η ανάθεση στο καταστατικό να ορίζει τη διάρκεια της θητείας των διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων μεταξύ π.χ. 2 και 4 ετών και όχι δεσμευτικά 3 ετών όπως σήμερα και σε περίπτωση νέων αρχαιρεσιών στο ενδιάμεσο διάστημα, για οποιονδήποτε λόγο, το νέο διοικητικό συμβούλιο να ξεκινά μια ολόκληρη θητεία.

Εξυπακούεται ότι η διακοπή της θητείας, όπως και η παράταση της θητείας, με κυβερνητικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως και οι κομματικές παρεμβάσεις στις εκλογές των συνεταιρισμών, συνιστούν άμεση παρέμβαση στον συνεταιριστικό θεσμό, ανάλογη της οποίας ουδέποτε έχει παρατηρηθεί στους ανταγωνιστές των συνεταιρισμών, τις εταιρείες.

8. Διοίκηση της συνεταιριστικής οργάνωσης

Ο ισχύων νόμος, όπως και όλοι οι προηγούμενοι, καθορίζουν έναν μοναδικό τρόπο διοίκησης των συνεταιρισμών. Ο συνεταιρισμός διοικείται από διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από μέλη του συνεταιρισμού εκλεγόμενα από τη γενική συνέλευση.

Παίρνοντας υπόψη τις εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό και στον ευρύτερο διεθνή χώρο, καθώς και την αναγκαιότητα δημιουργίας μεγάλων και ανταγωνιστικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων, είναι χρήσιμο να δοθεί από τον νομοθέτη η δυνατότητα να επιλέγει η συνεταιριστική οργάνωση μεταξύ του μονιστικού και του δυαδικού συστήματος διοίκησης, όπως προβλέπεται στο σχέδιο καταστατικού Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού. Σύμφωνα με αυτό:

Στο μονιστικό σύστημα το όργανο διοίκησης, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση, ασκεί τη διαχείριση.

Στο δυαδικό σύστημα υπάρχει όργανο διεύθυνσης, που ασκεί τη διαχείριση, και όργανο εποπτείας. Η γενική συνέλευση εκλέγει μόνο τα μέλη του οργάνου εποπτείας ενώ τα μέλη του οργάνου διεύθυνσης διορίζονται και ανακαλούνται από το όργανο εποπτείας. Στην περίπτωση αυτή ουσιαστικά παρέχεται η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν επαγγελματίες μάντζερς στο όργανο διεύθυνσης. Το όργανο εποπτείας ελέγχει τη διαχείριση που ασκεί το όργανο διεύθυνσης. Ένας τέτοιος τρόπος διοίκησης ενδέχεται να επιλεγεί για μεγάλους επιχειρηματικούς συνεταιριστικούς φορείς, καθόσον δεν είναι εύκολο σε αγρότες να χειρίζονται τα πολύπλοκα θέματα της σημερινής οικονομίας. Άλλωστε γι' αυτό το λόγο, σε πολλές περιπτώσεις, οι συνεταιρισμοί καταφεύγουν στην ίδρυση ανωνύμων συνεταιριστικών εταιρειών.

Έργο του νομοθέτη είναι να δώσει και τις δύο δυνατότητες στους συνεταιρισμούς, ώστε να επιλέγουν εκείνη που προσφέρεται περισσότερο για κάθε συγκεκριμένη συνεταιριστική οργάνωση.

9. Σχέση απασχόλησης προσωπικού

Η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων ρυθμίζεται με κοινή απόφαση Υπουργών. Με αυτή την υπουργική απόφαση η υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού είναι περίπου παρόμοια με εκείνη των υπαλλήλων του δημοσίου. Ισχύει ένα καθωστώς μονιμότητας του προσωπικού, που περιορίζει την ευελιξία των συνεταιρισμών σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές τους στην αγορά.

Στην περίπτωση αυτή το θέμα δεν είναι απλό, ώστε εύκολα να υποστηριχθεί ότι και για

τους συνεταιρισμούς πρέπει να ισχύσει το καθεστώς που ισχύει για το προσωπικό των ανταγωνιστών τους. Κι' αυτό γιατί τόσο στο απώτερο όσο και στο πιο κοντινό παρελθόν, στους συνεταιρισμούς σημειώθηκαν κακοί χειρισμοί στο θέμα του προσωπικού. Οι εναλλασσόμενες νέες διοικήσεις πολλές φορές απομάκρυναν το προσωπικό που δεν είχε αποκτήσει καθεστώς μονιμότητας για να προσλάβουν νέο με τα ίδια προσόντα, οπότε συνάγει κανείς ότι αν όλο το προσωπικό συνδέονταν με χαλαρή σχέση εργασίας, κάθε φορά που θα άλλαζε η διοίκηση θα άλλαζε και το προσωπικό.

Από την άλλη πλευρά, η σημερινή κατάσταση μονιμότητας εξωθεί σε εφησυχασμό του μόνιμου προσωπικού, αφού δεν ανησυχεί για το επαγγελματικό του μέλλον. Ακόμη και η εξέλιξή του είναι τυποποιημένη.

Η λύση στο σοβαρό αυτό πρόβλημα πρέπει να αναζητηθεί με νηφαλιότητα, παίρνοντας υπόψη ότι οι συνεταιρισμοί οφείλουν να είναι ανταγωνιστικοί στην αγορά, ότι πρέπει να αναζητούν το καταλληλότερο κάθε φορά προσωπικό και ότι θα πρέπει να μπορούν να διατηρούν το προσωπικό που κάθε φορά χρειάζονται. Η ορθή διάκριση ρόλων μεταξύ αιρετής διοίκησης και υπηρεσιακού μάντζμεντ και η κατανόηση ότι τα θέματα του υπηρεσιακού μηχανισμού (προσλήψεις, απολύσεις, μετακινήσεις, κλπ) ανήκουν στο μάντζμεντ του συνεταιρισμού και όχι στην αιρετή διοίκηση, θα συντελέσουν στην εξεύρεση της καλύτερης λύσης.

10. Φορολογία

Το τελευταίο από τα κύρια προβλήματα του θεσμικού καθεστώτος των αγροτικών συνεταιρισμών αναφέρεται στη φορολογία.

Από τα φορολογικά συστήματα που εφαρμόζονται στον Ευρωπαϊκό χώρο, εκείνο που ανταποκρίνεται περισσότερο προς την ιδιαιτερότητα των αγροτικών συνεταιρισμών είναι εκείνο που θεωρεί τους συνεταιρισμούς ως πρόεκταση των εκμεταλλεύσεων των μελών. Στις περιπτώσεις αυτές υιοθετείται η άποψη ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ κέρδους και πλεονάσματος. Σύμφωνα με την άποψη αυτή δεν είναι δυνατό να προκύπτει κέρδος από τις συναλλαγές του συνεταιρισμού με τα μέλη του, όταν δηλαδή ασκεί οικονομικές δραστηριότητες για τη συλλογική εξυπηρέτηση των μελών ως αγοραστών ή ως πωλητών. Συνέπεια της αναγνώρισης αυτής είναι να απαλλάσσονται από κάθε είδους φορολογία τα διανεμόμενα στα μέλη πλεονάσματα, τα οποία θα μπορούν να φορολογούνται ως μέρος του προσωπικού εισοδήματος των μελών.

Η απαλλαγή των συνεταιρισμών από τη φορολογία των πλεονασμάτων δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως χαρακτηριστική πράξη αλλά ως αποτέλεσμα της ορθής αντίληψης του συνεταιριστικού θεσμού, στον οποίο επιχειρηματίες και πελάτες είναι τα ίδια πρόσωπα. Γι' αυτό ακόμη και στις ΗΠΑ, όπου πολλοί αγροτικοί συνεταιρισμοί αποτελούν μεγάλο μεγέθους επιχειρήσεις, το νομικό πρόσωπο του συνεταιρισμού δεν φορολογείται για τα πλεονάσματα που προκύπτουν από τις οικονομικές σχέσεις με τα μέλη. Αντίθετα, όταν προκύπτει κέρδος από τη μεσολάβηση των συνεταιρισμών μεταξύ τρίτων (δηλ. αγοράζει από τρίτους και πωλεί σε τρίτους), τότε προκύπτει κέρδος και το κέρδος του συνεταιρισμού αυτό πρέπει να φορολογείται ως κέρδος του.

Η ελληνική νομοθεσία για τη φορολογία των αγροτικών συνεταιρισμών δεν έχει κατασταλάξει σε μια γενική αντίληψη για τη διαφορά μεταξύ πλεονασμάτων και κερδών, ούτε καν για τη διαφορετική έννοια των δύο όρων. Έτσι η νομοθεσία για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς χρησιμοποιεί τον όρο πλεονάσματα ενώ η νομοθεσία για τους αστικούς συνεταιρισμούς χρησιμοποιεί τον όρο κέρδη. Η φορολογική νομοθεσία επίσης χρησιμοποιεί τον όρο κέρδη.

Η νομοθεσία για τη φορολογία των εισοδημάτων των αγροτικών συνεταιρισμών ορίζει ότι απαλλάσσονται από τη φορολογία τα εισοδήματα που αποκτούν οι συνεταιρισμοί από δραστηριότητες που εμπίπτουν στους σκοπούς τους και προβλέπονται από το καταστατικό τους. Δεν απαλλάσσονται όμως τα κέρδη (όπως τα ονομάζει) που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων σε βιομηχανικά προϊόντα και τα κέρδη από λιανική πώληση γεωργικών προϊόντων σε τρίτους. Οι λόγοι αυτής της εξαίρεσης είναι δύσκολο να γίνουν αντιληπτοί.

Από την άλλη πλευρά ορθώς η υφιστάμενη νομοθεσία φορολογεί τα κέρδη που προέρχονται από πώληση σε τρίτους αγαθών που δεν παράγονται από τον συνεταιρισμό ή τα μέλη του και τα κέρδη από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, που δεν είναι μέλη.

δ) Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Στα προηγούμενα αναφέρθηκαν συγκεκριμένα σημεία του θεσμικού πλαισίου που ισχύει για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τα οποία θα ήταν χρήσιμο να προβληματίσουν τον νομοθέτη που θα επιχειρούσε αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό του. Προφανώς ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός.

Από τα σημεία που παρουσιάστηκαν προκύπτει ότι είναι σήμερα αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι συνεταιρισμοί ως αυτόνομες επιχειρήσεις, οι οποίες να διαθέτουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά. Γι' αυτό το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να περιλαμβάνει μόνο γενικούς κανόνες που θεμελιώνουν την ιδιαιτερότητα των συνεταιρισμών και όχι λεπτομερειακές ρυθμίσεις με τις οποίες περιορίζεται η ανταγωνιστικότητά τους στην αγορά. Το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού μπορεί να ρυθμίζει τα λεπτομερειακά θέματα ανάλογα με τη βούληση και την ανάγκη των μελών.

Οι διοικητικές παρεμβάσεις δεν συμβιβάζονται με την αυτονομία του συνεταιριστικού θεσμού και των συνεταιρισμών. Ακόμη και η διάθεση υποβοήθησης της ανάπτυξης των συνεταιρισμών μέσω καθοδηγητικών ρυθμίσεων δεν έχουν νόημα. Η συνεργασία είναι πράξη εθελοντική και δεν επιτυγχάνεται με διατάξεις νόμου.

Εκείνο θεθαίως που χρειάζεται να τονιστεί είναι ότι, ακόμη και αν επιτευχθεί ένα άριστο θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, μόνο του αυτό δεν συνεπάγεται ανάπτυξη των συνεταιρισμών. Η χρήση του θεσμικού πλαισίου από τις διοικήσεις και τα μέλη του συνεταιρισμού έχει πρωταρχική σημασία. Η δημιουργία ή όχι πολιτικών διασυνδέσεων, η κατανόηση της ανάγκης δημιουργίας μεγάλων και ανταγωνιστικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων με συνεργασίες και συγχωνεύσεις, η φροντίδα για τη συνεχή ενημέρωση των μελών ώστε να αντιλαμβάνονται τα οφέλη της συνεργασίας, η εξυπηρέτηση ή όχι μη-μελών με τους ίδιους ή διαφορετικούς όρους, η ανάπτυξη δραστηριοτήτων για λογαριασμό των μελών ή για λογαριασμό του νομικού προσώπου, η κατάλληλη στελέχωση, η εκλογή στην ηγεσία των πιο ικανών και τόσο άλλα δεν αποτελούν θέματα που τακτοποιούνται με το θεσμικό πλαίσιο.

Το μήνυμα που χρειάζεται να αντιληφθούν τα μέλη είναι ότι η συμμετοχή τους στον συνεταιρισμό ισοδυναμεί με την υπογραφή σύμβασης δημιουργίας της δικής τους επιχείρησης. Ως επιχειρηματίες προσβλέπουν στη συλλογική ωφέλεια. Αν όμως οι χειρισμοί είναι άστοχοι η επιχείρηση θα έχει ζημίες, τις οποίες θα κληθούν να καλύψουν. Η συναίσθηση αυτού του ενδεχομένου προσδίδει την αναγκαία σύννεση στη διαχείριση και τον έλεγχο των συνεταιρισμών από τα μέλη. Όπου δεν υπάρξει η αναγκαία σύννεση τα μέλη θα πληρώσουν το κόστος.

Ο νομοθέτης ευθύνεται για τη θέσπιση του αναγκαίου πλαισίου κανόνων με τρόπο που δεν τοποθετεί τους συνεταιρισμούς σε υποδεέστερη θέση έναντι των ανταγωνιστών τους. Δεν είναι έργο του να υποκαταστήσει τη βούληση των μελών ή να προλάβει ενδεχόμενες αστοχίες τους. **Οποιοδήποτε είδους κηδεμονέυση, ακόμη και η πιο καλοπροαίρετη, δεν βοηθά τον κηδεμονευόμενο να αποκτήσει την αναγκαία υπευθυνότητα και πρωτοβουλία.**

BE YOU, BE COOPER!

NEO ULTRA 25

TAR: 1,0 mgr. NICOTINE: 0,1 mgr

SYNEDIA S.A.



Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί:

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 2000

Κείμενο του **Guy Crauser**

*Γεν. Διευθυντή της 23ης Γεν. Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
για την Κοινωνική Οικονομία*

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η μετάφραση της ομιλίας του Γενικού Διευθυντή της 23ης Γενικής Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη διάσκεψη της Μπολώνια (Ιταλίας), που πραγματοποιήθηκε στο διήμερο 30/11-1/12/1998.

Για να εκτιμηθεί η σημασία της, υπενθυμίζεται ότι η 23η Γενική Διεύθυνση είναι αρμόδια για την κοινωνική οικονομία, βασικό συστατικό της οποίας είναι οι συνεταιρισμοί κάθε μορφής. Επικεφαλής αυτής της Γενικής Διεύθυνσης είναι ο Έλληνας Επίτροπος κ. Χρ. Παπουτσής, ο οποίος, λόγω κωλύματος, απευθύνθηκε στη διάσκεψη με βιντεοσκοπημένο μήνυμα ιδιαίτερα ενθαρρυντικό για τις προοπτικές στήριξης της ανταγωνιστικής συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στη διάσκεψη έλαβαν μέρος περί τους 500 εκπρόσωποι συνεταιριστικών φορέων των Ευρωπαϊκών χωρών, μεταξύ των οποίων και της Ελλάδος. Παραβρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι των υποψήφιων προς ένταξη χωρών της Ευρώπης, προσκεκλημένοι από τους οργανωτές της διάσκεψης, που ήταν το Συνεταιριστικό Ινστιτούτο Luzzatti της Ιταλίας, οι τέσσερις κορυφαίες συνεταιριστικές οργανώσεις της Ιταλίας (Confcoop, Legacoop, AGCI, UNCI) και το CIRIEC International (Διεθνές Κέντρο για την Έρευνα και Πληροφόρηση για τη Συλλογική Οικονομία) σε συνεργασία με το Τμήμα CIRIEC Ιταλίας. Τη διάσκεψη υποστήριξε η παραπάνω 23η Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ομιλία είναι η ακόλουθη()*



Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις λειτουργούν σε παγκόσμιο επίπεδο επί 150 χρόνια. Χάρη στη μακροχρόνια εμπειρία τους, συνεχίζουν να αναπτύσσονται σε όλους τους τομείς, από τους καταναλωτές μέχρι τον τραπεζικό τομέα, από τη γεωργία ως τις υπηρεσίες, από τα σπορ μέχρι τα πολιτιστικά θέματα. Αποτελούν μια οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα σε πολλές διαφορετικές χώρες σε όλον τον κόσμο. Χάρη στο ευέλικτο μάντζιμεντ, είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς και ακόμη – και αυτό αποτελεί την πραγματική τους δύναμη – σε νέες ανάγκες των ανθρώπων, που ακόμη δεν εξυπηρετούνται επαρκώς. Παράδειγμα στην περίπτωση αυτή αποτελούν οι υπηρεσίες, όπως αναψυχή, κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση μειονεκτούντων ατόμων, ατόμων που πρέπει να αρχίσουν νέο τρόπο ζωής και οργάνωσης της εργασίας (αναδιοργάνωση και μείωση των ωρών εργασίας).

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν μια οικονομική πραγματικότητα, που ισχυροποιείται συνεχώς στην αγορά. Γι' αυτό οφείλουν να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα που προκύπτει από το άνοιγμα της μεγάλης ενιαίας αγοράς.

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις επίσης παίζουν έναν εξαιρετικής σημασίας ρόλο στην ανάπτυξη ενεργών πολιτών και στην προστασία της κοινωνικής συνοχής.

(1) Η δημοσίευση της ομιλίας γίνεται βασικά για να υπάρξει και στην Ελλάδα η απαραίτητη ενημέρωση για την ευρύτητα των δραστηριοτήτων που έχουν ή επιδιώκεται να έχουν οι Συνεταιρισμοί στις διάφορες χώρες της Ε.Ε. μέσα στις νέες συνθήκες. Και ακόμα για να γίνει γνωστό το ζωρό ενδιαφέρον που υπάρχει στα όργανα της Ε.Ε. για τη διεύρυνση του ρόλου των Συνεταιρισμών ως βασικών εκφραστών της Κοινωνικής Οικονομίας.

Συνεταιρισμοί = Δυναμικές επιχειρήσεις

Οι συνεταιρισμοί είναι πρωταρχικά επιχειρήσεις, που οφείλουν να εντάσσονται πλήρως στην αγορά. Το κεντρικό θέμα αυτής της Διάσκεψης «Επιχειρηματικότητα και αναπτυξιακά εργαλεία» βρίσκεται στην κορυφή του καταλόγου προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση σύγχρονων και αποτελεσματικών επιχειρήσεων.

Σ' αυτό το πλαίσιο, επιτρέψτε μου να σας υπενθυμίσω ότι οι πολιτικές που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και τη δημιουργία μιας βαθιά ριζωμένης επιχειρηματικής αντίληψης, προσφέρονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Ένα σχετικό παράδειγμα είναι η συνέχιση της Ομάδας για την «Εναρμόνιση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος» (BEST), όπου περιλαμβάνονται συστάσεις για 19 κύρια ερωτήματα, όπως μανάτζμεντ, χρηματοδότηση, κατάρτιση και συμμετοχή στα Ευρωπαϊκά προγράμματα.

Για τη μεταφορά των ανωτέρω στην πραγματικότητα, στις 30 Σεπτεμβρίου 1998 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα σχέδιο δράσης που σκοπεύει στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας, που συνοδεύεται από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής. Αυτό το σχέδιο δράσης σκοπεύει να δώσει τη δυνατότητα στις εθνικές, τις περιφερειακές και τις Ευρωπαϊκές αρχές να συνεργαστούν ώστε να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα. Οι τρεις κύριες προτεραιότητες αυτού του σχεδίου δράσης είναι:

1. Η προώθηση της επιχειρηματικής αντίληψης και νέων αντιλήψεων στα θέματα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (αρχικής και διαρκούς κατάρτισης).
2. Ευχερέστερη πρόσβαση στην καινοτομία και σε κεφάλαια.
3. Μια προσαρμογή της συμπεριφοράς και της νοοτροπίας των δημόσιων αρχών έναντι των επιχειρήσεων.

Αναφορικά με αυτές τις προτεραιότητες θα σας θυμίσω επίσης το κείμενο που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 7 Απριλίου 1998 υπέρ της ανάπτυξης του επιχειρηματικού πνεύματος, με τίτλο «Τρόποι ενθάρρυνσης του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη: Προτεραιότητες για το μέλλον». Μεταξύ των κύριων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο κείμενο αυτό και οι οποίες αποτελούν επίσης μέρος του σχεδίου δράσης, μπορούν να αναφερθούν οι ακόλουθες:

- Η προώθηση μιας επιχειρηματικής αντίληψης στην κατάρτιση για επιχειρηματικότητα.
- Η προώθηση διοικητικών διαδικασιών εναρμονισμένων με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον περιορισμό των διοικητικών βαρών κατά τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- Ευχερέστερη πρόσβαση σε κεφάλαια: χορήγηση εγγυήσεων για τη σύναψη δανείων ή επιχορηγήσεις.
- Βελτίωση του φορολογικού περιβάλλοντος για την προώθηση των επιχειρήσεων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Αυτά τα τέσσερα θέματα ενδιαφέρουν άμεσα τους συνεταιρισμούς, όπως φάνηκε από τις συζητήσεις στις Ομάδες Εργασίας, αν και αντιλαμβάνομαι ότι αφορούν κυρίως τις προσφάτως ιδρυθείσες μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Παρενθετικά θα ήθελα να πω ότι ίσως λόγω έλλειψης πληροφόρησης ή εξ αιτίας άλλων λόγων, οι φορείς κοινωνικής οικονομίας αισθάνονται ότι αποκλείονται από τις Κοινοτικές δράσεις ή προγράμματα. Για το θέμα αυτό απαιτείται μια δράση βελτίωσης της ενημέρωσης εκ μέρους των αρμόδιων υπηρεσιών και εναπόκειται στη Γενική Διεύθυνση 23 να διασφαλίσει ότι αυτές οι ενέργειες επωφελούνται επίσης από αυτές τις πρωτοβουλίες και ότι περιλαμβάνονται σε όλες τις νέες δράσεις. Από την πλευρά τους οι συνεταιρισμοί έχουν οι ίδιοι να παίξουν ένα ρόλο εντός των Ευρωπαϊκών ή εθνικών δικτύων, στο εσωτερικό των χωρών ή των περιφερειών, να αναπτύξουν συστήματα πληροφόρησης και υποστήριξης για την υποβολή προτάσεων προγραμμάτων, την ίδρυση ενώσεων μεταξύ συνεταιρισμών αλλά και με άλλους φορείς κοινωνικής οικονομίας ή με δημόσιους φορείς.

Κατάρτιση

Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης, επισημάνθηκε η σημασία της αρχικής, της συνεχιζόμενης και της δια βίου κατάρτισης, η οποία θεωρείται ως κεντρικό στοιχείο για την ανάπτυξη και τη λειτουργία των συνεταιρισμών, καθώς και την ανάγκη για κατάλληλα Ευρωπαϊκά μέσα, διευκολύνσεις και συστήματα (π.χ. την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων των διαφόρων επιπέδων). Αντιλαμβάνομαι πλήρως αυτές τις απόψεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ασχολείται τώρα με τη διαμόρφωση ενός κειμένου για την κατάρτιση προς όφελος και εντός των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, το οποίο θα περιλαμβάνει ένα σύνολο από ειδικά μέτρα που θα επιδιώκουν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των διαφόρων φορέων.

Επιτρέψτε μου επίσης να αναφέρω την πρόσκληση για υποβολή προτάσεων που ανακοινώθηκε το περασμένο καλοκαίρι για την προώθηση προγραμμάτων που επιδιώκουν την υποστήριξη ενεργειών κατάρτισης προς όφελος των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ανάμεσα στα δέκα κεφάλαια που απαρτίζουν της πρόσκληση υποβολής προτάσεων, με εξάμηνες προθεσμίες (η επόμενη λήγει την 31/12/98), το ένα αναφέρεται στην κοινωνική οικονομία. Οι προτάσεις που θα εγκριθούν θα αναφέρονται στη δημιουργία δικτύων, σε καινοτόμες δράσεις κατάρτισης δευτεροβάθμιου και ανωτέρου επιπέδου εκπαίδευσης και σε σχεδιασμό πακέτων κατάρτισης που να επιδιώκουν την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος. Όλες οι δράσεις κατάρτισης θα πρέπει να απευθύνονται τόσο σε νέους πτυχιούχους όσο και σε ήδη απασχολούμενους σε συνεταιριστικές οργανώσεις, που επιθυμούν να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους, ενόψει της νέας πραγματικότητας: ανάπτυξη νέων μορφών επιχειρήσεων (κοινωνικοί συνεταιρισμοί, εξαγορά επιχειρήσεων από τους εργαζόμενους, κλπ.), ίδρυση επιχειρήσεων, ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος. Η κατάρτιση στο μάνατζμεντ των επιχειρήσεων, που να ενσωματώνει όλες τις σημερινές ανάγκες που συνδέονται με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, με τη χρήση νέων τεχνολογιών και με την ανάπτυξη συνεργασιών έχει θεμελιώδη σημασία και γι' αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας.

Εχω την αίσθηση ότι οι μεγάλοι συνεταιρισμοί διαθέτουν πολύ αποτελεσματικό επαγγελματικό μάνατζμεντ. Αντίθετα, οι μέσου μεγέθους συνεταιριστικές επιχειρήσεις και οι μικρομεσαίες γενικώς, καθώς και ιδιαίτερα οι νεοϊδρυθείσες συνεταιριστικές οργανώσεις, χρειάζεται να βελτιώσουν τις μεθόδους μάνατζμεντ και να τους χορηγηθούν βοήθεια και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Πιστεύω ότι ένα πιο αποτελεσματικό μάνατζμεντ επιτρέπει καλύτερη αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων και βελτιώνει την επιχειρηματική επίδοση και ότι αυτό ισχύει για το σύνολο των συνεταιριστικών επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενδέχεται να θελήσει να υποστηρίξει και πιλοτικά προγράμματα στηριζόμενα στις τοπικές δυνατότητες, τα οποία θα βελτιώναν την εμπειρία, τη χρησιμοποίηση ορθών πρακτικών και δεξιοτήτων, που έχουν ήδη αναπτυχθεί από συνεταιριστικές επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους.

Απασχόληση

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις έχουν επίσης αποδείξει ότι είναι σε θέση να καταπολεμήσουν την ανεργία, όπως φάνηκε στις διάφορες ομάδες εργασίας. Ασφαλώς δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πανάκεια για όλα τα προβλήματα, αλλά χάρη στο ευέλικτο μάνατζμεντ και στη δομή τους, που είναι ανοικτή στις νέες ανάγκες και σε διαφορετικές οργανωτικές μορφές, καθίστανται πηγή για νέες θέσεις εργασίας και δραστηριότητας και, γενικά, πηγή πιο σταθερών θέσεων απασχόλησης. Σήμερα απασχολούν περίπου 4 εκατομμύρια άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η δυνατότητά τους για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης αυξάνει με γρήγορο ρυθμό. Η πολιτική της Ε.Ε. θα πρέπει να εκτιμήσει περισσότερο τις μελλοντικές τους δυνατότητες, με τον ευκρινέστερο καθορισμό του ρόλου της κοινωνικής οικονομίας εντός του πλαισίου των δεικτών απασχόλησης. Επιπλέον, δεν πρέπει να ξεχνούμε τη δήλω-

ση του Συμβουλίου του Λουξεμβούργου, τον Νοέμβριο του 1997, η οποία αναγνώρισε την κοινωνική οικονομία ως ένα τομέα ικανό να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης και δραστηριότητες, ειδικά σε τοπικό επίπεδο. Θα ήταν επιθυμητό – και εδώ έχουμε έναν ρόλο να παίξουμε – όλα τα κράτη-μέλη να ενημερωθούν για το θέμα αυτό και να ετοιμάσουν τα σχέδια δράσης τους για την ενίσχυση της απασχόλησης έτσι ώστε να προβλέπουν και θετικές ενέργειες για τον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Μερικά κράτη-μέλη το έχουν ήδη κάνει με την ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών υπέρ αυτού του τομέα. Αναφορικά με αυτό θα ήθελα να αναφέρω τον Ιταλικό νόμο 59/92 που προβλέπει την ίδρυση κοινών ταμείων για την προώθηση και ανάπτυξη των συνεταιρισμών, με πόρους προερχόμενους από συνεισφορά 3% από τα συνεταιριστικά πλεονάσματα και με περιουσιακά στοιχεία εκκαθαριζόμενων συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Αυτά τα ειδικά ταμεία τα διαχειρίζονται ανώνυμες εταιρείες που ιδρύονται από τις εθνικές διατομεακές ενώσεις που εκπροσωπούν συνεταιρισμούς αμοιβαίας βοήθειας. Ακόμη και οι συνεταιρισμοί που δεν μετέχουν σε εθνικές ενώσεις είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν τη συμμετοχή τους στο Υπουργείο Εργασίας, το οποίο συνεπώς έχει την ευθύνη της διαχείρισης των κεφαλαίων που εισφέρουν οι συνεταιρισμοί που δεν είναι μέλη.

Ένα από τα κύρια ενδιαφέροντα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να επεκτείνει όλα αυτά τα παραδείγματα καλής πρακτικής και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη και δικτύωσή τους σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μεταρρύθμιση και Κράτος Πρόνοιας

Στις δύο ημέρες αυτής της διάσκεψης έχει φανεί ο ρόλος που μπορούν να παίξουν οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις στη μεταρρύθμιση του Κράτους Πρόνοιας. Ο αριθμός των κοινωνικών επιχειρήσεων (κοινωνικοί συνεταιρισμοί, μη-κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, κλπ, των οποίων οι μορφές διαφέρουν από χώρα σε χώρα) στην Ευρώπη συνεχίζει να αυξάνει. Χάρη στα ειδικά χαρακτηριστικά τους, στο ευέλικτο μάντζιμεντ και στην ικανότητά τους να ικανοποιούν τις παρούσες καθώς και τις νέες και μη εξυπηρετούμενες ακόμη κοινωνικές και επιχειρηματικές ανάγκες, θα μπορούσαν να καλύψουν το κενό που αφήνει ο παραδοσιακός ιδιωτικός τομέας και το δημόσιο.

Χάρη στην άμεση συμμετοχή των καταναλωτών/χρηστών, εργατών, εθελοντικών οργανώσεων, συνεταιριστικών επιχειρήσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, στην ιδιοκτησία και στο μάντζιμεντ, έχουν επιτύχει να εγκαθιδρύσουν ένα σύστημα σχέσεων στηριζόμενο στην εμπιστοσύνη. Με δεδομένη την ύπαρξη κενού στην αγορά, ένα τέτοιο σύστημα εμπιστοσύνης είναι αναγκαίο για να προβαίνει σε οικονομικές συναλλαγές, για να ανταποκρίνεται σε ποικίλες ανάγκες, για να διατηρεί χαμηλό το κόστος εργασιοβόρων υπηρεσιών, όπου η τεχνολογική πρόοδος δεν μπορεί να συμβάλει, και ακόμη να αυξάνει την παραγωγικότητα ίσως όχι σε πολύ περιορισμένη κλίμακα.

Η θεσμική καινοτομία που εισάγεται από τις κοινωνικές επιχειρήσεις, εξηγεί επίσης την επιτυχία τους αναφορικά με την απασχόληση.

Μια αποτελεσματική πολιτική για την προώθηση της ενσωμάτωσης της κοινωνικής οικονομίας στις κοινοτικές πολιτικές υποστηρίζεται επίσης από ειδικές και προσανατολισμένες δράσεις προς την κατεύθυνση των συνεταιρισμών αμοιβαίας βοήθειας, των ενώσεων και των ιδρυμάτων. Αυτή είναι η προοπτική πρωτοβουλίας της 23ης Γενικής Διεύθυνσης, η οποία ασχολείται με την ανάπτυξη ενός προγράμματος-πλαϊσίου (1999-2004) για την κοινωνική οικονομία, η οποία ελπίζεται ότι σύντομα θα εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το πρόγραμμα αυτό οφείλει να ενσωματώσει την πραγματικότητα της κοινωνικής οικονομίας σε όλες τις μελλοντικές πρωτοβουλίες της Κοινότητας, με την ανάπτυξη δράσεων που σκοπεύουν να ενημερώσουν το κοινό για την κοινωνική οικονομία, τόσο με ποσοτικούς όσο και με ποιοτικούς όρους και να βελτιώσουν την προβολή της.

Για τον σκοπό αυτόν θα υποστηρίξει όλα τα δίκτυα διακρατικής έρευνας και μελέτης που συγκροτούνται σε συνεργασία με τα επιμέρους κράτη-μέλη, περιλαμβανόμενων των νέων

κρατών. Το πρόγραμμα αυτό αποβλέπει επίσης στην προώθηση των δυνατοτήτων απασχόλησης και επιχειρηματικότητας της κοινωνικής οικονομίας και στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε κεφάλαια των ενδιαφερόμενων φορέων. Αναμένεται ότι θα ισχυροποιήσει τη δυνατότητα ίδρυσης πολυεθνικών συνεταιρισμών και συνεργασιών μεταξύ των φορέων κοινωνικής οικονομίας, με τη συμμετοχή και δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Δράσεις προβλέπονται επίσης για ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών

Τα συμπεράσματα και οι συζητήσεις των ομάδων εργασίας αυτής της διάσκεψης θα δώσουν επίσης πολύτιμες πληροφορίες για την ανάπτυξη προγραμμάτων, που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για τη μελλοντική κοινοτική πολιτική για την κοινωνική οικονομία.

Βελτίωση του φορολογικού συστήματος και της νομοθεσίας

Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης έχετε επίσης αναλύσει το θέμα του φορολογικού και νομοθετικού περιβάλλοντος των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα πολύμορφη στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού δικτύου φορέων κοινωνικής οικονομίας, που υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα μπορούσε να δώσει μια πρώτη και ουσιαστική απάντηση στην πρόταση συγκρότησης κέντρων τεκμηρίωσης, τα οποία θα επέτρεπαν μια ολοκληρωμένη ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και μια συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης. Ταυτόχρονα, ένα τέτοιο δίκτυο θα μπορούσε επίσης να παίξει το ρόλο του παρατηρητήριου των συνεταιριστικών εταιρών, όπως έχετε προτείνει να συσταθεί. Πάντως, είναι σαφές ότι ο σκοπός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να βελτιωθεί η ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι να επιτευχθεί κάποια εναρμόνιση.

Αυτοί οι φορείς κοινωνικής οικονομίας – και αυτή η ιδέα προέκυψε από το στοργυλό τραπέζι – θα πρέπει να ιδρυθούν και να αναπτυχθούν σε όλα τα κράτη-μέλη. Κάθε χώρα θα είναι στη συνέχεια ελεύθερη να αποφασίσει για τη δομή και λειτουργία τους, σύμφωνα με τη θεσμική τους οργάνωση και τους ήδη υφιστάμενους δεσμούς μεταξύ του τομέα της «κοινωνικής οικονομίας» και του δημόσιου τομέα. Σκοπός τους, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο πρέπει να είναι η χορήγηση πληροφοριών, ενημερωτικού υλικού και υποστήριξης σε όλες τις επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Τοπικοί φορείς θα μπορούν να παρέχουν την υποστήριξη τους σε νεοϊδρυθόμενους συνεταιρισμούς, που έχουν ιδιαίτερη σημασία από απόψεως δημιουργίας ευκαιριών απασχολήσεως. Σε μερικά κράτη-μέλη υπάρχουν ήδη παραδείγματα τοπικών διευκολύνσεων που υποστηρίζονται από την τοπική αυτοδιοίκηση. Τα ήδη υπάρχοντα ερευνητικά κέντρα Ευρωπαϊκού επιπέδου μπορούν να αποτελέσουν τον πυρήνα αυτών των πρωτοβουλιών. Παρόμοιες διευκολύνσεις θα μπορούσαν επίσης να δημιουργηθούν στα μελλοντικά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να προωθήσει τη διακρατική συνεργασία μεταξύ αυτών των φορέων. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο θα είχαμε έτσι σημεία αναφοράς, που θα επέτρεπαν επικοινωνία εκ των κάτω προς τα άνω και εκ των άνω προς τα κάτω, δημιουργώντας έτσι ένα πραγματικά αναδραστικό σύστημα, το οποίο στη συνέχεια να διευκολύνει την ανάπτυξη συνεργασιών.

Ανταγωνισμός, Κρατικές ενισχύσεις

Κατά τις δύο ημέρες της διάσκεψης έχετε επίσης εγείρει την άποψη των συνεταιρισμών για τον ελεύθερο ανταγωνισμό, στη συνέχεια της γνώμης της Συμβουλευτικής Επιτροπής που έχει ήδη εκφραστεί. Όπως έχω ήδη υπογραμμίσει, είναι σαφές ότι η θεμελιώδης αρχή στην άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων είναι, κατά τη γνώμη μου, η πλήρης αποδοχή της αρχής της μη-διακριτικής μεταχείρισης.

Έχετε ήδη αναφέρει ορισμένα ειδικά χαρακτηριστικά των συνεταιρισμών, ως προς τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνονται σε κοινωνικές ανάγκες και σε ανάγκες κοινωνικής πρόνοιας. Αυτά θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη στην υφιστάμενη και στη μελλοντική κοινοτι-

κή νομοθεσία. Ο τρόπος αντιμετώπισης που σας έχω ήδη περιγράψει πλήρως και τον οποίο σκοπεύουμε να υποστηρίξουμε στα πλαίσια του προγράμματος πλαισίου, κινείται προς αυτή την κατεύθυνση.

Διεύρυνση

Ένα θέμα το οποίο συχνά αναφέρθηκε στις συζητήσεις σας και το οποίο είναι εξαιρετικά επίκαιρο, όπως έχω πεισθεί, είναι η διεύρυνση.

Η διεύρυνση θα αποτελέσει μια σημαντική προτεραιότητα για τη Γενική Διεύθυνση 23 κατά το 1999. Έχω, επίσης, εκτιμήσει τη διορατικότητά σας, που αποδεικνύεται από την πρόσκληση εκπροσώπων από τα μελλοντικά κράτη-μέλη να συμμετάσχουν στη διάσκεψη. Επιπλέον, θα ήθελα να εκφράσω την εκτίμησή μου για την απόφασή σας αυτή, δεδομένης της μακροχρόνιας παράδοσης αυτών των χωρών στη συνεταιριστική κίνηση, μια παράδοση που πρέπει να διαφυλαχθεί και ταυτόχρονα να προσαρμοστεί στις σημερινές συνθήκες των νέων οικονομιών της αγοράς που έχουν εγκαθιδρυθεί από αυτές τις χώρες και που προχωρούν από την αρχή της δεκαετίας του 1990.

Οι υπάρχουσες συνεταιριστικές επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορούν αναμφισβήτητα να συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία και στην αναδιάρθρωση των συνεταιριστικών επιχειρήσεων στα μελλοντικά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μερικές από αυτές, όπως στην παραγωγή και στον τραπεζικό τομέα, έχουν ήδη παίξει αυτόν το ρόλο, με την παροχή συμβουλών και εμπειρίας, καθιστώντας έτσι εφικτή, γι' αυτές τις επιχειρήσεις, την προσαρμογή στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δίκτυα αναπτύσσονται τώρα, συνεργασίες αναπτύσσονται αλλά επαρκή μέσα ακόμη λείπουν και είμαι ενήμερος γι' αυτό!

Το πρόγραμμα πλαίσιο (1999-2004) προς όφελος συνεταιρισμών αμοιβαίας βοήθειας, ενώσεων και ιδρυμάτων, το οποίο θα προωθηθεί στο Ευρωκοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, καθώς και η υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού χάρτη των συνεταιρισμών αμοιβαίας βοήθειας, των ενώσεων και των ιδρυμάτων, ελπίζεται ότι θα δημιουργήσουν πιο ευνοϊκές συνθήκες για αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των μελλοντικών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τον τρόπο αυτό, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις και η συνεταιριστική κίνηση ως σύνολο, μπορούν να στηρίξουν τις μεταβολές που πραγματοποιούνται στις οικονομίες των μελλοντικών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο πριν όσο και κατά το χρόνο ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα ήθελα να απευθυνθώ κατ' ευθείαν σε σας και στη συνεταιριστική κίνηση συνολικά, να προβάλετε τον σημαντικό στόχο που πρέπει να επιτευχθεί.

Ευρωπαϊκοί καταστατικοί χάρτες

Επιτρέψτε μου επίσης να αναφερθώ σε ένα ακόμη μεγάλο θέμα: το θέμα που αναφέρεται στους Ευρωπαϊκούς καταστατικούς χάρτες.⁽¹⁾ Μας έχετε εφοδιάσει με αξιόλογες εισηγήσεις που ασφαλώς θα μας βοηθήσουν να υποστηρίξουμε το θέμα. Μας έχετε ενθαρρύνει με τις επεξηγήσεις σας για ποιους λόγους τους θεωρείτε τόσο σημαντικούς (αναγνωρίζοντας σχετικά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους έχει ήδη εγκρίνει). Ορθώς έχετε επανειλημμένως παρακινήσει το Συμβούλιο να τους εγκρίνει. Να είστε βέβαιοι ότι παραμένουν επίσης στον κατάλογο προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής!

Υπάρχει και στο σημείο αυτό ένας ρόλος για σας, με τη μορφή των ενεργειών πίεσης προς τους εθνικούς πολιτικούς εκπροσώπους των χωρών σας. Οφείλετε να τους δώσετε να αντιληφθούν την ανάγκη να δημιουργήσουν ένα ξεκάθαρο φορολογικό και νομοθετικό πλαίσιο, ώστε να μπορέσουν να εξελιχθούν εντός της ενιαίας αγοράς. Είναι επίσης σημαντικό να τους διαβεβαιώσετε ξεκαθαρίζοντας ότι σκοπός δεν είναι η εναρμόνιση πάσης θυσία αλλά απλώς η παροχή των μέσων που είναι αναγκαία να βοηθήσουν τους συνεταιρισμούς αμοιβαίας βοήθειας, τις ενώσεις και τα ιδρύματα να αναπτυχθούν.

(1) Σχέδια καταστατικών Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού κλπ.

Κλείνοντας, επιτρέψτε μου να σας συγχαρώ και πάλι για την εξαιρετη διάσκεψη που οργανώσατε και να επαναλάβω το ενδιαφέρον που έχει επιδείξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη συνεταιριστική κίνηση.

Η διάσκεψη αυτή μου επέτρεψε να εκτιμήσω το υψηλό ποιοτικό επίπεδο των εισηγήσεων σας αλλά ειδικότερα τα εξαιρετικά αποτελέσματα που έχουν επιτύχει οι συνεταιρισμοί στην Ευρώπη και το αισιόδοξο μέλλον για το οποίο τα αποτελέσματα αυτά μας επιτρέπουν να ελπίζουμε.

Έχω πεισθεί ότι θα πρέπει να θεσπισθεί μια εξειδικευμένη πολιτική και στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας.

Η συνεταιριστική επιχειρηματικότητα συνιστά ένα ουσιώδες στοιχείο για την Ευρωπαϊκή οικονομία. Όμως, οφείλει να αναπτυχθεί κάτω από τις ίδιες συνθήκες της αγοράς στις οποίες δραστηριοποιούνται και οι άλλες μορφές επιχειρήσεων. Οι υπάρχουσες διευκολύνσεις πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω και νέοι συνεταιρισμοί να ιδρυθούν σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Σαφώς, τα αναγκαία μέσα πρέπει να είναι διαθέσιμα. Οι συζητήσεις σας μου έδωσαν τη δυνατότητα να εκτιμήσω την ανάγκη για διερεύνηση σε βάθος όλων των θεμάτων που σχετίζονται με την κεφαλαιακή συγκρότηση αυτών των επιχειρήσεων (δημιουργία των μηχανισμών και ευχερέστερη πρόσβαση των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων ειδικότερα). Θα ζητήσω από τις υπηρεσίες μου να εξετάσουν αυτά τα θέματα με τη συμμετοχή ειδικών αυτού του χώρου.

Υπολογίζω στη συνεργασία σας για την από κοινού ανάπτυξη των μελλοντικών κατευθυντήριων γραμμών πολιτικής προς όφελος της συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας για το έτος 2000 και για τη βελτίωση των μηχανισμών για όλες τις ενδιαφερόμενες ομάδες και τομείς.

(Μετάφραση Κ. Παπαγεωργίου)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΙΣΕΜ)

Γ. Γενναδίου 8 και Ακαδημίας, 10678 Αθήνα Τηλ.: 38.21.785, 38.26.716 Fax 3825739

Πρόσκληση Γενικής Συνέλευσης

Με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 5.3.1999, καλούνται τα μέλη του Ι.Σ.Ε.Μ., σε Τακτική Γενική Συνέλευση την 30ή Μαρτίου 1999, ημέρα Τρίτη και ώρα 17.30 στα Γραφεία του Ι.Σ.Ε.Μ. (Γ. Γενναδίου 8, 4ος όροφος, Αθήνα), προς λήψη αποφάσεων για τα ακόλουθα θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, Έκθεση Ελεγκτών, Έγκριση Ισολογισμού – Απολογισμού χρονικής περιόδου 1/1—31/12/1998, Απαλλαγή από ευθύνη των μελών του Διοικητικού συμβουλίου και των Ελεγκτών.

2. Έγκριση Γενικού Προγραμματισμού και Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων για τη χρήση 1999.

3. Τροποποίηση του άρθρου 5 του Καταστατικού του Ι.Σ.Ε.Μ. αναφορικά με:

α) Τη μείωση του συνολικού αριθμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε πέντε, προερχόμενα είτε από φυσικά πρόσωπα-μέλη είτε από εκπροσώπους των νομικών προσώπων-μελών του Ι.Σ.Ε.Μ. και την εκλογή και τριών αναπληρωματικών. Μεταξύ των τακτικών μελών του Δ.Σ., θα εκλέγονται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Γ. Γραμματέας, ο Ταμίας και ο Επιστημονικός Υπεύθυνος.

β) Τη δυνατότητα συγκρότησης Επιστημονικού Συμβουλίου, για τη στήριξη του έργου του Επιστημονικού Υπευθύνου και συγκρότησης επιστημονικών επιτροπών με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Διάφορες προτάσεις.

5. Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και δύο Ελεγκτών, σύμφωνα με το Καταστατικό.

Δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση έχουν όλα τα μέλη που έχουν καταβάλει τη συνδρομή του έτους 1998. Η τακτοποίηση της συνδρομής μπορεί να γίνει και πριν από την έναρξη της Γενικής Συνέλευσης.

Τα νομικά πρόσωπα-μέλη του Ι.Σ.Ε.Μ., μπορούν να καταθέσουν τη συνδρομή τους και στον λογαριασμό του Ινστιτούτου στην ΑΤΕ (αριθμός λογαριασμού: 01704004044 56).

Με τιμή

Ο Πρόεδρος: Καθ. Κ. Παπαγεωργίου

Η ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 16—23 ΜΑΪΟΥ 1999

Υπό την αιγίδα του Υπουργού Γεωργίας

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμπλήρωσε 80 χρόνια ενεργού και δημιουργικής προσφοράς στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας και στον κρίσιμο τομέα της αγροτικής ανάπτυξης. Πολλά άλλαξαν αυτά τα χρόνια μέσα στο Πανεπιστήμιο και έξω από αυτό, στην κοινωνία. Ζούμε πια στην εποχή της επικοινωνίας, των ανταλλαγών, των ανοικτών σχέσεων και της συμμετοχής.

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ανταποκρινόμενο σε αυτό το αίτημα της εποχής, αποφάσισε να ανοίξει τις πύλες του στο ευρύ κοινό των μικρών και μεγάλων φίλων του και στο γεωτεχνικό κόσμο που ενδιαφέρεται για τις σύγχρονες εξελίξεις στη γεωπονική έρευνα, την εκπαίδευση και την παραγωγή γεωργικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι αρχές, το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές του Πανεπιστημίου, μαζί με τους επώνυμους εκθέτες, θα είναι για μια εβδομάδα στη διάθεση των επισκεπτών της Εβδομάδας Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, για να τους ξεναγήσουν στις εγκαταστάσεις του, να επιδείξουν και να συζητήσουν μαζί τους τη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεσθεί τα τελευταία χρόνια στη γεωργική έρευνα και τεχνολογία, τη βιομηχανία τροφίμων και τις υπηρεσίες του γεωργικού τομέα.

Περιεχόμενο Εβδομάδας Γεωπονικού Πανεπιστημίου

Παρουσίαση των δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου

- Ξενάγηση σε χαρακτηριστικά εργαστήρια
- Posters με την ερευνητική δραστηριότητα
- Το ιστορικό Αρχείο (έκθεση παλαιών εργαστηριακών οργάνων, κ.λπ.)
- Τα προγράμματα αναβάθμισης του Πανεπιστημίου
- Posters για τη λειτουργία του Πανεπιστημίου
- Συγγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό
- Εκδόσεις περιοδικών
- Ενημερωτικό υλικό για τις σπουδές, την έρευνα, τα αγροκτήματα, τις διεθνείς σχέσεις.

Έκθεση ελληνικών γεωργικών προϊόντων και τεχνολογίας

- Το τυρί
- Το κρασί
- Το λάδι
- Ανθοκομία, κηποτεχνία
- Εξοπλισμός και τεχνολογία

Ειδικές εκδηλώσεις

- Συμπόσιο για την γεωπονική εκπαίδευση και την απασχόληση των Γεωπόνων
- Συζητήσεις στογγυλής τράπεζας για:
 - Γαλακτοκομία,
 - Οινοποιία,
 - Ελαιοκομία,
 - Ανθοκομία,
 - Ιχθυοκαλλιέργειες

Πολιτιστικές εκδηλώσεις

- Έκθεση ζωγραφικής με θέμα την ελληνική ύπαιθρο
- Μουσικό εργαστήρι (Βυζαντινή και δημοτική μουσική)
- Έκθεση φωτογραφίας η «Ελιά»
- Προβολή κινηματογραφικών ταινιών
- Αθλητικές εκδηλώσεις

Σ Ε Κ Α Π : Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Κείμενο ΣΟΦ. ΔΟΔΟΠΟΥΛΟΥ,
Εντεταλμένου Συμβούλου της ΣΕΚΑΠ

Η Συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία της Ελλάδος ΣΕΚΑΠ ιδρύθηκε το 1975 με σκοπό, πέρα από τον γενικότερο συνεταιριστικό, να συμβάλει στην επίλυση οικονομικών, δημογραφικών και εθνικών προβλημάτων της περιοχής Θράκης με την ολοκλήρωση του κυκλώματος καπνοκαλλιέργεια, εμπορία και μεταποίηση καπνού. Πρωτεργάτης της ιδέας αυτής (όπως και πολλών άλλων Συνεταιριστικών Οργανώσεων με διάφορες νομικές μορφές) υπήρξε ο αείμνηστος Αλέξανδρος Μπαλτατζής που μαζί με τον Βασ. Ιλantzή και άλλα συνεταιριστικά στελέχη και την ΑΤΕ, κατάφερε να υλοποιήσει την τολμηρότερη ιδέα που σχετίζεται με τη συνεταιριστική κίνηση της χώρας μας αλλά και γενικότερα, αφού και σήμερα ακόμα η ΣΕΚΑΠ αποτελεί την μοναδική καπνοβιομηχανία που λειτουργεί σ' ολόκληρο τον κόσμο σε συνεταιριστική βάση (με νομική μορφή Α.Ε.).

Μέτοχοι της ΣΕΚΑΠ είναι: Η ΑΤΕ, η ΣΕΚΕ, 36 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, 3 Πρωτοβάθμιοι Συνεταιρισμοί, 10 Συνεταιριστικές Ανώνυμες Εταιρείες και το Σωματείο των εργαζομένων σε αυτή.

Το μετοχικό κεφάλαιό της ανέρχεται σε 1.175.902.000 δρχ. διηρημένο σε 1.0175.902 μετοχές των 1.000 δραχμών.

Διοικείται από 11μελές Συμβούλιο.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

1. Σείτανίδης Ηλίας, Κων/νου, Σύμβουλος Επιχειρήσεων.
2. Γαϊτανίδης Δημήτριος, Αλεξ., Αγρότης.
3. Δοδόπουλος Σοφοκλής, Χρήστου, Οικονομολόγος.
4. Γιαννακίδης Μαρίνος, Νικολάου, Γεωργός.
5. Κατσάρας Πασχ., Δημ., γεωργός
6. Κοντογιαννίδης Κυριάκος, Ρωμανού, Τραπεζικός υπάλληλος.
7. Μπορφαίου Αρετή Εναγγέλου, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός.
8. Ξανθόπουλος Ελευθέριος, Βασιλείου, Γεωπόνος.
9. Πράτσος Δημήτριος Παναγιώτου, Οικονομολόγος.
10. Παπαβασιλείου Νικόλαος, Παναγιώτου, Συνεταιριστικός υπάλληλος.
11. Τσαλδαρίδης Μιχάλης, Γεωργίου, Συνεταιριστικός Υπάλληλος

Απασχολεί περί τα 480 άτομα και διαθέτει, εκτός του κεντρικού καταστήματος που εδρεύει στην Ξάνθη, υποκαταστήματα στη Θεσσαλονίκη και Αθήνα.

Κεφάλαια - Εγκαταστάσεις - Εργασίες

Διαθέτει ένα από τα πλέον σύγχρονα εργοστάσια επεξεργασίας και τσιγαροποίησης καπνού στην Ξάνθη που καταλαμβάνει στεγασμένο χώρο 35.000 τ.μ. σε ιδιόκτητο οικόπεδο 122 στρεμμάτων. Επίσης διαθέτει κτιριακές εγκαταστάσεις στην Αθήνα και πρόσφατα απέκτησε ιδιόκτητο κτίριο 3.500 τ.μ. σε οικοπεδική έκταση 9,5 στρεμμάτων στη Θεσσαλονίκη.

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων κατά τα τελευταία χρόνια εξελίχθηκε από 941 εκατομμύρια το 1993, σε 1.223 εκατ. το 1994, σε 1.626 εκατ. το 1995, σε 2.076 εκατ. το 1996 και σε 3.390 εκατ. το 1997.

Ο ετήσιος μικτός κύκλος των εργασιών της, ενώ μέχρι το 1996 κυμαινόταν στα 40 δισ. δρχ., κατά το 1997 έφτασε τα 72 δισ, ενώ κατά το 1998 τα 75 δισ. Τα ετήσια μικτά κέρδη της τελευταίας τριετίας εξελίχθηκαν από 3.863 εκατ. το 1995, σε 5.863 εκατ. δρχ. το 1997, Η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων της ΣΕΚΑΠ υπολογίζεται σε 12 δισ. δραχμές.

Μερίδιο αγοράς - Ανταγωνιστικότητα

Η ΣΕΚΑΠ δραστηριοποιείται σε ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό χώρο που τον συνθέτουν: η κυκλοφορία 300 περίπου σημάτων (ξένων κατά το ήμισυ), η λαθραία διακίνηση καπνικών προϊόντων, η εντονότατη διαφημιστική προβολή και η αντικαπινοιστική εκστρατεία. Ακόμη η ΣΕΚΑΠ, ενώ διαθέτει σχετικά ελάχιστα κεφάλαια, καλείται να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό των εγχω-

ρίων και κυρίως των ξένων μεγάλων βιομηχανιών οι οποίες, διαθέτουν τεράστια κεφάλαια, πείρα πολλών δεκαετιών, διεθνείς διασυνδέσεις, υψηλή τεχνολογία και δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν κάθε μέσον προκειμένου να διεισδύσουν σε νέες αγορές. Χαρακτηριστικό της υπερχής των ξένων καπνοβιομηχανιών έναντι των εγχωρίων αποτελεί το γεγονός της αύξησης των μεριδίων τους στην ελληνική αγορά από 38% που ήταν το 1991 σε 64% τέλος του 1998.

Η δραστηριότητα της ΣΕΚΑΠ περιορίζεται στην παραγωγή και διάθεση μόνο των δικών της σημάτων, σε αντίθεση με άλλες ελληνικές που τα επήσια έσοδα τους προέρχονται κατά 50 και πλέον τοις εκατό από τη συνεργασία τους με ξένες καπνοβιομηχανίες. Παρόλα αυτά η ΣΕΚΑΠ από την έναρξη της λειτουργίας της το 1980 (είναι η νεότερη καπνοβιομηχανία της χώρας μας) ανέπτυξε έναν αξιόλογο κύκλο επιχειρηματικής δραστηριότητας και κατόρθωσε όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά με την παραγωγή και κυκλοφορία σημάτων εξαιρετικής ποιότητας και εμφάνισης, όπως αυτά των οικογενειών Coorep, GR και πρόσφατα του BF με το επαναστατικό βιολογικό φίλτρο που αναμφίβολα θα αποτελέσει καθοριστικό σταθμό για την ΣΕΚΑΠ.

Σήμερα η συνεταιριστική καπνοβιομηχανία κατέλαβε τη δεύτερη θέση μεταξύ των ελληνικών καπνοβιομηχανιών από την τρίτη που κατείχε μέχρι το 1997, αποκτώντας μερίδιο στην ελληνική αγορά 10% ως προς τα ελληνικά σήματα. Γενικότερα η ΣΕΚΑΠ αποτελεί τη νεότερη ελληνική καπνοβιομηχανία και την μοναδική που λειτουργεί σε συνεταιριστική βάση σε ολόκληρο τον κόσμο. Η μετοχική της σύνθεση (Συνεταιρισμοί, ΑΤΕ και Εργαζόμενοι), η κοινωνικοποιημένη δομή της και η παρεμβατική της πολιτική στο κύκλωμα «καπνός - τσιγάρα» και η επιτυχημένη πορεία της συνθέτουν ένα ιδιόμορφο - πρότυπο μοντέλο συνεταιριστικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Δραστηριότητες της ΣΕΚΑΠ κατά την τελευταία 5ετία 1994 - 1998

Στα τελευταία 5 χρόνια η ΣΕΚΑΠ υλοποίησε και συνεχίζει να υλοποιεί ένα τεράστιο για το μέγεθος της οργανωτικό, ποιοτικό, οικονομικό και επιχειρηματικό έργο που συνοψίζεται:

α) Στην ανανέωση και εκσυγχρονισμό όλου του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου με την αξιοποίηση ενός μεγάλου (4 δις) επενδυτικού προγράμματος,

β) στην πραγματοποίηση πολλών βελτιωτικών επενδύσεων (ενδοεπικοινωνία των 3 καταστημάτων, βλτίωση των όρων εργασίας και ασφαλείας των εργαζομένων, απόκτηση πιστοποιητικού ISO 9002 κλπ.),

γ) στη θέσπιση και εφαρμογή οργανωτικών, οικονομικών κανόνων και διαφανών διαδικασιών που σχετίζονται με όλες τις λειτουργίες της εταιρείας,



Από την επίσκεψη του Υπουργού Γεωργίας κ. Γ. Ανωμερίτη στο εργοστάσιο της ΣΕΚΑΠ στην Ξάνθη (29-1-99). Ο Πρόεδρος της ΣΕΚΑΠ κ. Ηλ. Σειτανίδης προσφέρει αναμνηστική πλακέτα στον Υπουργό.

δ) στην προβολή της ΣΕΚΑΠ στο εξωτερικό με την σε μονιμότερη βάση διείσδυση της σε χώρες που παρουσιάζουν σχετικό ενδιαφέρον (σύσταση γραφείων στη Ρουμανία, Αίγυπτο και Τσεχία, σύσταση μικτής εταιρείας στη Ρωσία όπου άρχισε η κατασκευή εργοστασίου κλπ.),
ε) στην αναγνώριση και ενίσχυση της εταιρικής ταυτότητας της εταιρείας, και
στ) στη βιομηχανική αξιοποίηση του βιολογικού φίλτρου σε συνεργασία με πανεπιστημιακούς καθηγητές ρευνητές.

Τα παραπάνω συνετέλεσαν:

- α) στην εντυπωσιακή αύξηση των πωλήσεων στην εσωτερική αγορά κατά 67% μέσα στο 1997,
- β) στην κατά 4 εκατοστιαίες μονάδες αύξηση του μεριδίου της στην ίδια αγορά,
- γ) στην αύξηση των εξαγωγών,
- δ) στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της, και
- ε) στη δημιουργία μιας νέας προοπτικής για την εταιρεία και τους εργαζομένους σ' αυτήν.

Στόχοι και προοπτικές της ΣΕΚΑΠ

Πρωταρχικός στόχος και σκοπός της ΣΕΚΑΠ ήταν και εξακολουθεί να είναι η άσκηση μιας παρεμβατικής πολιτικής σε τρεις κυρίως τομείς: Στην καπναγορά, στην παραγωγή και διακίνηση των τσιγάρων και στην αγορά εργασίας κυρίως στην εθνικά ευαίσθητη περιοχή της Θράκης. Μέχρι σήμερα έχει επιτύχει σε όλους τους παραπάνω τομείς.

Η σημερινή Διοίκηση, με τη δημιουργία κατάλληλης υποδομής ύστερα από τις γενόμενες επενδύσεις και την βιομηχανική αξιοποίηση του βιολογικού φίλτρου, επιδιώκει τη χάραξη μιας δυναμικής στρατηγικής τόσο για την εσωτερική όσο και για την εξωτερική αγορά. Ενώ παράλληλα μελετά την άμεση άντληση των απαραίτητων κεφαλαίων με την διεύρυνση της μετοχικής της βάσης και την είσοδο της εταιρείας στο χρηματιστήριο χωρίς να αλλοιωθεί ο συνεταιριστικός της χαρακτήρας.

Με τα παραπάνω η Διοίκηση πιστεύει ότι η ΣΕΚΑΠ θα αντέξει στο σκληρό διεθνή πλέον ανταγωνισμό, θα αυξήσει το μερίδιο αγοράς, θα επεκτείνει τις εξαγωγές και θα δώσει νέα προοπτική στην εταιρεία διατηρώντας αξιοκρατικότερα τον χαρακτηρισμό που της δόθηκε «της πρότυπης συνεταιριστικής εταιρείας» και «του τολμηρότερου συνεταιριστικού εγχειρήματος στον Ελλαδικό χώρο».



Ο Πρόεδρος και ο Εντεταλμένος Σύμβουλος της ΣΕΚΑΠ κ. Ηλ. Ζεϊτανίδης και κ. Σοφ. Δοδόπουλος παρακολουθούν την παρουσίαση του «βιολογικού φίλτρου» από τους Ερευνητές - Καθηγητές.

PRIMA



γεύση
στη ζωή!



ΕΛΛΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΕΣΙΑ ΕΛΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

«Η ελιά η τιμημένη» και τα προβλήματα των ελαιοπαραγωγών

Κείμενο Γ. Β. Σελλιανάκη

*«Όπου κι αν λάχω κατοικία δεν μου απολείπουν οι καρποί
μ' έχει ο Θεός ευλογημένη κι είμαι γεμάτη προκοπή*

Είμαι η ελιά η τιμημένη».

Κωστής Παλαμάς

Μόνο που η ελιά η τιμημένη του Παλαμά, δεν τιμάται όπως της πρέπει σήμερα. Το λάδι, ο θρεπτικός χυμός της, δέχεται καίρια τα βέλη του ανταγωνισμού από τα σπορέλαια. Όσο και αν οι ειδικοί το εκθειάζουν με επιστημονικά τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία.

Το πανάρχαιο αυτό φυσικό προϊόν, που εξέθρεψε γενεές ανθρώπων, χιλιάδες χρόνια πριν τα προϊόντα —που σήμερα το ανταγωνίζονται— βγουν στην αγορά από τους βραστήρες που τα στράγγιξαν από τα σπλάχνα ποικιλόμορφων σπόρων μέρα με τη μέρα εκτοπίζεται. Τα πλήγματα είναι ανελέητα. Από τους 350.000 περίπου τόννους λιπαρά που καταναλώνονται κάθε χρόνο στην ελαιοπαραγωγική χώρα μας, το μερίδιο των σπορελαίων ήδη έχει φθάσει τους 150.000 τόννους.

Τα παλιά «λιοστάσια», τα αγροκτήματα που γνώρισαν τις ιδιαίτερες φροντίδες των ιδιοκτητών τους, τα χρόνια που το λάδι ήταν, περίπου, ανταλλακτικό μέσο, (όπως, στην Κρήτη, τη Μυτιλήνη, τη Μεσσηνία και την Κέρκυρα), σήμερα θυμίζουν το μακρυνό παρελθόν τους, με τα κουτσουριασμένα, ελαιόδενδρα, που τους έχουν απομείνει.

Αλλά και τα νέα ελαιόδενδρα, αυτά που φυτεύθηκαν με την πρόκληση των επιδοτήσεων, όσα γλύτωσαν από τα επιδοτούμενα επίσης αιγοπρόβατα, το λάδι τους αφήνει στους παραγωγούς του, ένα μικρό μεροκάματο ανειδίκευτου εργάτη και τα λαδωμένα δοχεία στις αποθήκες τους.

Απελπισμένοι οι ελαιοπαραγωγοί, ιδιαίτερα τα τελευταία δύο χρόνια, δικαιολογημένα ανησυχούν και, εκτός από την επιδότηση, αναζητούν και άλλη στήριξη. Στήριξη, βέβαια, που θα κάμει το λάδι ανταγωνιστικό για να προσελκύσει περισσότερους πελάτες από την εγχώρια και ξένη αγορά. Γιατί κανείς δεν μπορεί σήμερα να απαγορεύσει την παραγωγή σπορελαίων ή την εισαγωγή σπορελαίων και λαδιών στη χώρα μας, όσο και αν αυτή διεκδικεί πρωτεία στην ελαιοπαραγωγή. Ούτε βέβαια να υποχρεώσει τους καταναλωτές να προτιμούν το ακριβό λάδι από τα φθηνά σπορέλαια.

Στην αγορά, την παγκοσμιοποιημένη μεγάλη καταναλωτική αγορά, θα επικρατήσει ο παραγωγός που θα προσφέρει στον καταναλωτή καλό (ποιοτικά) και φθηνό (οικονομικά) προϊόν. Είναι μια μεγάλη αλήθεια που τη βιώνουμε όλοι, σαν καταναλωτές και την ξεχνούμε σαν χειριστές. Μέσα σ' αυτούς, πρώτοι και καλύτεροι στην περίπτωση μας, οι 3.150 περίπου ελαιοπαραγωγοί που διοικούν τους 450 ελαιοκομικούς συνεταιρισμούς στη χώρα μας και οι 50.000 περίπου αγρότες (όσοι απ' αυτούς δεν είναι άλλων επαγγελματιών αλλά οπωσδήποτε είναι καταναλωτές) που διοικούν τους χιλιάδες αγροτικούς συνεταιρισμούς που πολλοί απ' αυτούς έχουν μέλη τους ελαιοπαραγωγούς.

Η μάχη για τη μείωση του κόστους παραγωγής, την αύξηση της απόδοσης της ελιάς

και τη βελτίωση της ποιότητας του λαδιού αφήνεται στις μεμονωμένες φροντίδες των ελαιοπαραγωγών. Δυστυχώς όμως δίδεται κάθε φορά στις μέρες των αρχαιρεσιών στους συνεταιρισμούς, για τον κομματικό έλεγχο των συνεταιρισμών. Δεν δίδεται όπως θα έπρεπε στα πλαίσια ενός επαγγελματικού συναγωνισμού, σε μια προσπάθεια να εκλεγούν τα ικανά στελέχη που με τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τη σωστή διαχείρισή τους, θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις που θα χρησιμοποιήσουν τα μέλη τους, για να παράγουν ανταγωνιστικό λάδι. Ως, σαν το ζωτικό αυτό πρόβλημα του λαδιού να μην είναι κοινό, ενιαίο και αδιαίρετο για όλους τους ελαιοπαραγωγούς. Γιατί, φυσικά, το χαλάζι και ο δάκος —για να αναφερθώ σε δύο μόνο χαρακτηριστικές περιπτώσεις— που είναι κοινά προβλήματα για όλους τους ελαιοπαραγωγούς, δεν επιλέγουν τους ελαιώνες κατά το κομματικό πιστεύω των ιδιοκτητών τους. Ούτε και οι καταναλωτές δίδουν την προτίμησή τους μ' αυτό το κριτήριο. Το καλό και φτηνό λάδι ψάχνουν στα Σούπερ Μάρκετ και αδιαφορούν για τις κομματικές θέσεις των παραγωγών του.

*

Ο δρόμος που οδηγεί στην διέξοδο από τον ασφυκτικό κλοιό των λαδιών από τα σπορέλαια, δεν είναι άλλος από την εντατικοποίηση της ελαιοκαλλιέργειας, σε μια προσπάθεια να περιορισθεί το κόστος του λαδιού, με βελτιωμένες και αποδοτικές ποικιλίες, με τη μεγιστοποίηση των ελαιοκομικών εκμεταλλεύσεων, με την εφαρμογή βελτιωμένων μεθόδων, καταπολέμησης των ασθενειών, περισυλλογής του ελαιοκάρπου κ.ά., χωρίς να περιορισθεί —απεναντίας να αυξηθεί— το εισόδημα του ελαιοπαραγωγού.

Αλλά ας προσεγγίσουμε καλύτερα τα σημερινά προβλήματα, της «τιμημένης» ελιάς: Υπάρχουν 125.000.000 ελαιόδενδρα για παραγωγή λαδιού στη χώρα, που δίδουν μια μέση (για την τελευταία τριετία) ετήσια παραγωγή 350.000 τον. λαδιού. Δηλαδή 3 χιλ/μα περίπου κατά δένδρο. Αυτό λένε οι στατιστικές. Ποιά είναι όμως τα **αρνητικά** αυτής της παραγωγής και ποιές οι **προοπτικές** της.

α) Τα αρνητικά:

1. Δεν είναι εκμεταλλεύσιμα και τα 125 εκ. ελαιόδενδρα, για πολλούς λόγους, όπως η εγκατάλειψή τους από τους σημερινούς αστούς ιδιοκτήτες τους.
2. Το κόστος μετάβασής τους στους ελαιώνες τους στα χωριά τους, είναι μεγαλύτερο από το προσδοκώμενο εισόδημα.
3. Η έλλειψη εργατών στην επαρχία.
4. Ο μικρός κλήρος κ.ά.

β) Οι προοπτικές:

Η μέση απόδοση σε λάδι κατά ελαιόδένδρο (σήμερα 3 χιλ/μα περίπου) μπορεί ίσως να φθάσει στα 10 και στα 20 χιλ/μα, (για να μην αναφερθώ σε ακραίες περιπτώσεις που δεν είναι σπάνιες).

Αν τώρα υποθέσουμε (χωρίς να διεκδικείται η ακρίβεια και μόνο για να φωτισθεί το πρόβλημα γίνονται οι επόμενοι υπολογισμοί) ότι το μέσο κόστος εκμετάλλευσης είναι 1.800 δρχ., κατά ελαιόδένδρο, τότε,

- Το σημερινό μέσο κόστος του λαδιού είναι 600 δρχ. (1.800:3).
- Το κόστος με μέση απόδοση 10 χιλ/μα και αυξημένες στις 2.000 τις δαπάνες είναι 200 δρχ. (2.000 :10).
- Και πολύ καλύτερα με τυχόν απόδοση 20χιλ/μα.

Έτσι, με μέση άνετη ανταγωνιστική τιμή χονδρικής πώλησης 300 δρχ., έχουμε:

- με τα σημερινά δεδομένα, **ζημία** 900 δρχ. (3X300 – 800) που καλύπτεται από την επιδότηση,

— με απόδοση 10 χιλ/μα, κέρδος 1.000 δρχ. (10Χ300 – 2.000) και την επιδότηση, αν και όσο στην περίπτωση αυτή (κέρδους) θα διατηρηθεί.

Είναι, επαναλαμβάνω, μια συνολική χονδρική προσέγγιση του θέματος, που αν δεν διεκδικεί την ακρίβεια στο σύνολο των περιπτώσεων, υπογραμμίζει τη λαθεμένη, αν όχι ανύπαρκτη ελαϊκή πολιτική, την οποίαν θα πρέπει, χωρίς αντιπαλότητες και κομματικές αντιπαραθέσεις, να διαμορφώσουν με σωστή και σώφρονα τακτική οι ελαιοκομικές Συνεταιριστικές οργανώσεις και αλληλέγγυα, να διεκδικήσουν την εφαρμογή της, αν φυσικά όπου και όσο, θα συναντήσουν αντίδραση.

Και ήταν μοναδική ευκαιρία να γίνει αυτό, την τελευταία 20/ετία, που η Ευρωπαϊκή Ένωση, έδωσε δωρεάν πολλά χρήματα για να γίνει ανταγωνιστικό και το ελληνικό λάδι. Ποιά ήταν όμως η απόδοση του τεράστιου ποσού που δόθηκε, στους στόχους που έβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή στη μείωση του κόστους, την αύξηση της απόδοσης και τη βελτίωση της ποιότητας; Καμιά, αν εξαιρέσουμε την ποιοτική βελτίωση που επέβαλλε ο ανταγωνισμός. Αυτό μπορεί να το ισχυρισθεί ο οποιοσδήποτε. Και όχι μόνο αυτό, αλλά και να κατακρίνει: α) Την κατάργηση της ειδικής υπηρεσίας της «ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ», που συγκροτήθηκε το 1980 (απόφαση 26/8.12.1980 της Γ.Σ.). Την υπηρεσία «Έρευνας και Ανάπτυξης Πρωτογενούς παραγωγής» που είχε αρμοδιότητα και ευθύνη, να εντοπίσει, να μελετήσει, να αναδείξει και να εισηγηθεί τα προβλήματα του λαδιού στην παραγωγή του (αυτά που συνοπτικά προανέφερα), και β) Τη μοιραία κομματικοποίηση, όπου τα κόμματα που εναλλάσσονται στην εξουσία, παίξανε μπιλιάρδο στις πλάτες των ελαιοπαραγωγών.

Το ένα, αφού άλωσε και τους συνεταιρισμούς, τους χρησιμοποίησε για να ασκήσει για δικό τους όφελος και ζημιά των Συνεταιρισμών, κοινωνική πολιτική. Το διάδοχό του στην εξουσία δεν μπόρεσε να τους αλώσει, αλλά καθυστέρησε να αναγνωρίσει ότι τα τεράστια χρέη από αυτή την «κοινωνική πολιτική» που επέβαλλε η Κυβέρνηση του Κράτους και πριν φθάσει στις διαγραφές των χρεών έχασε την εξουσία, για να επανέλθει το πρώτο κόμμα που τα δημιούργησε αλλά χωρίς και αυτό να κάνει το καθήκον του.

Έτσι καταστράφηκαν, δυστυχώς, οι μηχανισμοί προστασίας και ανάπτυξης της ελαιοκομίας της χώρας μας. Και φυσικά ο πανάρχαιος αυτός κλάδος της εθνικής μας παραγωγής, που στηρίχθηκε στην «τιμημένη» ελιά, σήμερα όσο ποτέ άλλοτε, δοκιμάζεται.

Τον λόγο λοιπόν, έχουν οι ίδιοι οι παραγωγοί. Να κάνουν οι ίδιοι ότι μπορούν για τη βελτίωση. Και να διεκδικήσουν από τους «αρμόδιους» εκείνο που δικαιούνται.

— Το περιοδικό αντιμετωπίζει οικονομικό πρόβλημα.

— Για να γίνει δυνατό να συνεχισθεί η έκδοσή του, παρακαλούνται όσοι το λαμβάνουν να εμβάσουν το ταχύτερο τη συνδρομή τους για το 1999 (και τυχόν καθυστερούμενες προηγούμενων ετών).

— Σχετικές πληροφορίες για τα ποσά της συνδρομής - ενίσχυσης και τον τρόπο εμβάσματος βλ. στην τελευταία σελίδα του τεύχους.

Οι φετεινές κινητοποιήσεις των αγροτών: Μερικές επισημάνσεις

Οι κινητοποιήσεις των αγροτών έληξαν στα μέσα Φεβρουαρίου. Η Κυβέρνηση προχώρησε σε ουσιαστικές ρυθμίσεις των αγροτικών χρεών και ανέλαβε δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση ορισμένων θεσμικών θεμάτων. **Με περισσότερη νηφαλιότητα τώρα, είναι δυνατό να γίνουν μερικές επισημάνσεις.**

Πρώτα για την πλευρά των αγροτών. Το γεγονός ότι οι κινητοποιήσεις επικεντρώνονται στη Θεσσαλία, αποτελεί μια σαφή ένδειξη αδυναμίας στο επίπεδο της επαγγελματικής οργάνωσης των αγροτών. Τα προβλήματα δεν είναι εντοπισμένα στη Θεσσαλία, όσο και αν το πρόβλημα της τιμής του βαμβακιού επηρεάζει κυρίως τους αγρότες της Θεσσαλίας. Το πρόβλημα της τιμής του βαμβακιού ή κάποιου άλλου προϊόντος αποτελεί σύμπτωμα και όχι γενεσιουργό αίτιο. Γι' αυτό, ακόμη και αν αντιμετωπισθεί το θέμα της τιμής, απλώς μετατοπίζεται χρονικά η ουσία του προβλήματος, η οποία αφορά το σύνολο των αγροτών και όχι μόνο τη Θεσσαλία.

Η ουσία του προβλήματος έγκειται στην μειωμένη ανταγωνιστικότητα των ελληνικών γεωργικών προϊόντων και όχι μόνο του βαμβακιού.

Ανάμεσα στα αιτήματα των αγροτών υπήρχαν βέβαια και αιτήματα αναφερόμενα στη μείωση του κόστους παραγωγής, άρα και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Αιτήματα όπως η μείωση της τιμής των καυσίμων και των άλλων εισροών ήταν προς αυτή την κατεύθυνση. Όμως, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που αυτό θα μπορούσε να θεωρηθεί ανεκτό από τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα περιθώρια είναι περιορισμένα, γεγονός που δεν το αγνοούν οι διαμαρτυρόμενοι παραγωγοί. Δεν αγνοούν επίσης ότι οι λύσεις της καταστρατήγησης των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή η αποχώρηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση γι' αυτό το λόγο, είναι αφελείς.

Αν θέλει κάποιος να είναι ειλικρινής με τους παραγωγούς και να μην τους προσφέρει ως συμβουλές όσα θα τους άρεσε να ακούσουν, οφείλει να τους πει ότι ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους έχουν αυτοί οι ίδιοι. Όπως συμβαίνει στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αγρότες μέσω των συνεταιρισμών τους επιτυγχάνουν, εδώ και πολλές δεκαετίες, τη μείωση του κόστους παραγωγής. Οι συνεταιρισμοί προμηθεύονται μαζικά τις αναγκαίες εισροές και εφοδιάζουν τους παραγωγούς, επιτυγχάνοντας ανώτερες ποιότητες και χαμηλότερες τιμές. Στην περίπτωση της Ελλάδος και εκεί ακόμη που υπήρχε ένα σημαντικό έρεισμα (περίπτωση ΣΥΝΕΛ), αντί της ενδυνάμωσης επήλθε κατάρρευση.

Ακόμη, σημαντικά περιθώρια περιορισμού του κόστους υπάρχουν στην ορθή χρήση των παραγωγικών συντελεστών, για την οποία ειδικοί επιστήμονες θα είχαν πολλά να πουν στους παραγωγούς. Αλλά ειδικοί επιστήμονες δεν βρίσκονται πλέον στο πλευρό των παραγωγών και αυτό δεν αποτελεί αντικείμενο γενικής διαμαρτυρίας.

Τέλος, όσον αφορά στην πλευρά των παραγωγών, αν δεν κατορθώνουν να ενεργοποιούν τα επίσημα όργανα επαγγελματικής τους εκπροσώπησης, αποδυναμώ-

νουν οι ίδιοι τη διεκδίκηση των ουσιαστικών και γενικών αιτημάτων τους. Η τμηματοποίηση των διεκδικήσεων δεν αποτελεί τον καλύτερο τρόπο αποτελεσματικού επηρεασμού των μέτρων πολιτικής και πολύ περισσότερο όταν αποκτούν και κομματική χροιά.

Από την πλευρά της Κυβέρνησης, συντηρείται ακόμη, ηθελημένα ή όχι, η λογική των κρατικών παροχών. Ο φαύλος κύκλος υποβολής πολλών αιτημάτων και ικανοποίησης μερικών από αυτά με την έννοια της χαριστικής πράξης, εμποδίζει την ειλικρίνεια των σχέσεων με τους αγρότες. Υπήρξε λάθος η υπόσχεση για ακόμη φθηνότερα καύσιμα με την ολοκλήρωση του μητρώου, αν δεν μπορούσε να τηρηθεί.

Επίσης ανατροφοδοτήθηκαν οι προσδοκίες για περαιτέρω ρυθμίσεις χρεών, όταν έγινε αναφορά σε 19 περιπτώσεις ρύθμισης χρεών μέχρι τώρα. Τότε γιατί να μην υπάρξει και 20ή; Ακόμη, δεν είναι πλέον κρυφό ότι ένα μέρος των ρυθμίσεων γίνεται για την εξασφάλιση της φερεγγυότητας της ΑΤΕ και όχι για να λυθούν τα προβλήματα του γεωργικού τομέα.

Μήπως αυτή όμως η πορεία είναι αδιέξοδη για την (οποιαδήποτε) Κυβέρνηση και λειτουργεί ως απλό καταπραϊντικό για τους αγρότες, ενώ, από την άλλη πλευρά δεν εξυπηρετεί την εθνική οικονομία και τα πραγματικά μακροχρόνια συμφέροντα των αγροτών, των οποίων τα εισοδήματα εξαρτώνται από τη γεωργία; Ακόμη και με μερική επανεθνικοποίηση της χρηματοδότησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (που θα έβλαπτε καίρια τα ελληνικά συμφέροντα), οι δυνατότητες στήριξης των γεωργικών προϊόντων μέσω του κρατικού προϋπολογισμού θα περιορίζονται συνεχώς.

Γι' αυτό οι τρόποι ενέργειες τόσο των αγροτών όσο και της Κυβέρνησης χρειάζεται να αναθεωρηθούν.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΣΕΚΕ

Ημερίδα για την Αγροτική Ανάπτυξη στην Ελλάδα (7 Μαρτίου 1999. Θεσσαλονίκη, αίθουσα Ολυμπιάδα, Ερμού 13). Πρόγραμμα

- Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο κ. Στέργιο Κατσανίδη, Καθηγητή ΤΕΙ Θεσ/νίκης.
- Νέοι αναγκαίοι προσανατολισμοί και καινοτομικές προτάσεις για την Ελληνική Γεωργία. κ. Σταύρος Θεοφανίδης, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου.
- Νέες τάσεις αξιοποίησης των αγροτικών προϊόντων στην Ελλάδα. κ. Χρήστος Καμενίδης, Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης.
- Ο σύγχρονος ρόλος των Αγροτικών Συνεταιρισμών στην Ελλάδα. κ. Διονύσης Μανρόγιαννης, Καθηγητής, π. Πρύτανης Πανεπιστημίου Θράκης.
- Παρεμβάσεις και Συζήτηση
- Ενημέρωση και ενδεχόμενη υπογραφή του Καταστατικού για την αναβίωση του θεσμού των Υποτροφιών της ΣΕΚΕ.

Κ . Σ . Ο . Σ .

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1940

**ΜΕΛΗ: είναι 59 Ενώσεις Συνεταιρισμών
Σουλτανοπαραγωγών περιοχών
που περιλαμβάνουν το σύνολο σχεδόν
των σουλτανοπαραγωγών της χώρας**

ΕΔΡΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΘΗΝΑ - Κανάρη 24

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - Δ/ση Εργοστασίου : Ηράκλειο Κρήτης

Η ΚΣΟΣ διαθέτει ένα καινούργιο εργοστάσιο εφοδιασμένο με τα πιο σύγχρονα αυτόματα μηχανήματα επεξεργασίας, διαλογής και συσκευασίας σταφίδας, δυναμικότητας 80 τόννων το 7ωρο. Επίσης διαθέτει άρτια εκπαιδευμένο και πεπειραμένο προσωπικό, εξειδικευμένο στα θέματα σουλτανίνας. Με τα εφόδια αυτά και τη μόνιμη και δημιουργική δραστηριότητα που αναπτύσσει σαν κορυφαία Συνεταιριστική Οργάνωση των σουλτανοπαραγωγών, η ΚΣΟΣ κατατάσσεται μεταξύ των κυριότερων φορέων αξιοποιήσεως της σουλτανίνας και αποτελεί εγγύηση για την άριστη ποιότητά της.

Η πορεία θεμάτων των εργαζομένων στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

Η διαχρονική πορεία της συνδικαλιστικής Οργάνωσής τους

Κείμενο του Δημ. Λιάγκου (*)

Σύντομο ιστορικό

Η έναρξη συστηματικής αντιμετώπισης των επαγγελματικών θεμάτων των υπαλλήλων που εργάζονται στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις της χώρας, ταυτίζεται χρονικά με την ίδρυση της Πανελλαδικής Συνδικαλιστικής Οργάνωσής τους, της Ομοσπονδίας Συνεταιριστικών υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων, της γνωστής ΟΣΥΓΟ, με έδρα την Αθήνα, το έτος 1950.

Η ίδρυση της Πανελλαδικής συνδικαλιστικής Οργάνωσης, συμπίπτει χρονικά με την περίοδο που οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις του αγροτικού τομέα είχαν προχωρήσει στην πρόσληψη σημαντικού αριθμού υπαλλήλων προκειμένου να ανταποκριθούν στα νέα καθήκοντα που είχαν προκύψει γι' αυτές αμέσως μετά τον πόλεμο, στα πλαίσια των προγραμμάτων ανασυγκρότησης και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Καθήκοντα που σ' αυτή τη φάση είχαν οδηγήσει σε νέες δραστηριότητες των ΑΣΟ, οι οποίες συνοψίζονται στην ανάληψη ευρύτερων τομέων, νέων στην ουσία εργασιών διαχείρισης γεωργικών προϊόντων (για λογαριασμό του Δημοσίου ή και για λογαριασμό των παραγωγών), με βήματα για την έναρξη άσκησης της αγροτικής πίστωσης, για Λογαριασμό της Αγροτικής Τράπεζας, καθώς και για την ανάπτυξη του τομέα της προμήθειας – εφοδιασμού των συνεταιρισμένων αγροτών με είδη γεωργικής χρησιμότητας ή βιοτικής ανάγκης, σε τιμές συμφέρουσες και με εγγυημένη ποιότητα.

Υπόψη ότι πολύ αργότερα ιδρύθηκαν οι Αγροτικοί Σύλλογοι, με επικεφαλής την ΠΑΣΕΓΕΣ (με το ιδιότυπο νομικό της καθεστώς), οι ΑΣΟ είχαν και το βάρος και την ευθύνη για την προώθηση και των επαγγελματικών θεμάτων των αγροτών της χώρας. Τομέας βέβαια που απασχολούσε ανάλογο υπαλληλικό προσωπικό με την απαραίτητη κατάρτιση, θέληση κ.λπ.

Η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, βοήθησε κατά πολύ και στην ίδρυση νέων πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των υπαλλήλων στην περιφέρεια, αφού στο κέντρο είχαν ήδη ιδρυθεί υπαλληλικές οργανώσεις κατά εργοδοτική μονάδα (ΚΥΔΕΠ, ΠΑΣΕΓΕΣ, κ.λπ.).

Είχαν δημιουργηθεί στο μεταξύ Κοινοπραξίες Α.Σ.Ο., ή εξειδικευμένες Κεντρικές συνεταιριστικές οργανώσεις κατά προϊόν, π.χ. η ΚΣΟΣ για τη σταφίδα ή «Μελισσοκομική» για το μέλι, η Ελαιουργική για το λάδι, η Κτηνοτροφική για τα θέματα του τομέα της κ.λπ. Ταυτόχρονα η ΚΥΔΕΠ που είχε τον τομέα των δημητριακών, σπόρων ή βαμβακιού κ.λπ., όλο και προσλάμβανε και νέο προσωπικό καθώς οι εργασίες της παρουσίαζαν άνοδο ιδίως μετά τη συνεταιριστικοποίηση της (ήταν προηγούμενος κρατικός Οργανισμός). Παράλληλα η όλη πρακτική έδειχνε σαν απαραίτητη τη δημιουργία ευέλικτων πια συνεταιριστικών φορέων με τη μορφή των Συνεταιριστικών Εταιρειών διεπόμενων απ' τις νομικές διατάξεις του πιο ευέλικτου Εμπορικού Δικαίου. Κρίθηκε δηλαδή απαραίτητη η απαγγίστρωση από τις σε πολλά σημεία απαγορευτικές στην ουσία διατάξεις της συνεταιριστικής νομοθεσίας, οι οποίες δεν βοηθούσαν ικανοποιητικά στην

(*) Ο Δημ. Λιάγκος, μέλος τώρα του Δ.Σ. της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού, διετέλεσε επί πολλές δεκαετίες Διευθ. Ενώσεως, βασικό συνδικαλιστικό στέλεχος στον τομέα αυτό, Γεν. Γραμ. της ΟΣΥΓΟ. Και σήμερα είναι στέλεχος των συνταξιούχων συνεταιριστικών υπαλλήλων, δι/τής εντύπων του χώρου κ.λπ.

εξουδετέρωση του ανταγωνισμού του ελεύθερου εμπορίου, ή εμπόδιζαν σημαντικά την απαραίτητη ευελιξία των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Είναι βέβαια γνωστό ότι στην όλη προσπάθεια των Διοικήσεων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων για την μεθόδεση των νέων δραστηριοτήτων του Συνεταιριστικού Κινήματος, σημαντική ήταν η συμβολή του παλαιότερου αλλά και του νέου προσωπικού, το οποίο προσλαμβάνονταν στις παλιές και τις νέες Μονάδες, με συνεταιριστική ή και με εταιρική μορφή πλέον.

Τέτοιες Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις με τη νομική μορφή Ανώνυμης εμπορικής ή βιομηχανικής Εταιρείας (ΑΕ) ήταν η ΣΕΚΕ – ΑΕ για την εμπορία του καπνού, η θυγατρική της για την πώληση γεωργικών μηχανημάτων γνωστή εταιρεία ΣΠΕΚΑ – ΑΕ, η επίσης θυγατρική της ΣΕΚΕ για τον τομέα της βιομηχανίας καπνού (αργότερα ιδρυθείσα) ΣΕΚΑΠ – ΑΕ, η Συνεταιριστική Προμηθευτική Ένωση (ΣΠΕ – ΑΕ) και άλλες συναφείς εταιρείες με τη νομική μορφή Ανώνυμης Εταιρείας (ή και εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης) και με μετόχους τις Α.Σ.Ο. κ.λπ. Στην ίδια περίοδο έχουμε και άλλης μορφής συνεργασίες Α.Σ.Ο., όπως ήταν η συμπλοιοκτησία «Σωκράτης Ιασεμίδης» (του πορθμείου Ρίου – Αντιρίου) και άλλοι φορείς.

Όλοι λοιπόν αυτοί οι ιδρυθέντες συνεταιριστικοί φορείς μαζί με την επέκταση των εργασιών των Ενώσεων Γ. Συνεταιρισμών, την Κοινοπραξιών τους, των πρωτοβάθμιων Συνεταιρισμών κ.λπ., πρόσθεταν διαρκώς προσωπικό, εργαζόμενους πολλών ειδικοτήτων και όχι μόνο υπαλλήλους γραφείου. Κάτι δηλαδή που γενίκευσε και την ίδρυση πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων στον ευρύτερο πλέον συνεταιριστικό τομέα, κατά περιφέρεια ή κατά εργοδοτικό φορέα, με τη μορφή των τοπικών Συνδέσμων ή Συλλόγων ή Ενώσεων ή Σωματείων Συνεταιριστικών Υπαλλήλων της Χώρας διεπόμενων από την περί Σωματείων Νομοθεσίαν.

Η πράξη έδειξε ότι η άσκηση των συνδικαλιστικών καθηκόντων με φορείς τα πρωτοβάθμια αυτά Σωματεία, δεν θα είχε την προσδοκώμενη από τα φυσικά μέλη τους αποτελεσματικότητα, αν δεν δημιουργούσε μάλιστα και ορισμένες ανεπιθύμητες παρενέργειες που φυσικά δεν θα ωφελούσαν ούτε την εργοδοτική, ούτε την υπαλληλική πλευρά.

Έτσι δεν εβράδυνε να ωριμάσει η ιδέα της συνένωσης σε διετεροβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση όλων των πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων του αγροτοσυνεταιριστικού χώρου, σε μια ενωτική πανελλαδική κλιμακα, με τη μορφή της Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας.

Δεν είχαν αυταπάτες οι συνεταιριστικοί υπάλληλοι ότι τα θέματά τους θα επιλύονταν αυτόματα από μια Ομοσπονδία υπαλληλική, αλλά μόνο με μια σωστή συνδικαλιστική πορεία. Γνώριζαν ότι ο δρόμος αυτός δεν ήταν ανθόσπαρτος και ότι τα πάντα κερδίζονται με αγώνες, τίποτα δεν δίνεται ουρανόπεμπτο κ.λπ. Φθάσαμε έτσι στην ίδρυση, το έτος 1950, της Ομοσπονδίας Συνεταιριστικών Υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων Ελλάδος (ΟΣΥΓΟ), στη δύναμη των μελών της οποίας αμέσως εντάσσονταν όλα τα υπάρχοντα τότε και τα ιδρυόμενα μετέπειτα σωματεία υπαλλήλων του αγροτοσυνεταιριστικού τομέα.

Αυτό ήταν αναγκαίο και ωφέλιμο για τους υπαλλήλους των ΑΣΟ που είχαν κιάλας πρωτοστατήσει στην συνεταιριστική οργάνωση των αγροτών μας και στην ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος, με ιεραποστολική θα λέγαμε προσπάθεια και αγώνα, γιατί τα εμπόδια για την ίδρυση και δράση των Συνεταιρισμών δεν ήταν βέβαια λίγα.

Οι σκαπανείς αυτοί της συνεταιριστικής μας υπαίθρου με την πολυσήμαντη προσφορά τους στην οργάνωση του αγροτικού μας κόσμου, έκριναν ότι είχε έλθει η ώρα να οργανωθούν και αυτοί συνδικαλιστικά, δίνοντας μάλιστα το όνομα «Σκαπανέας της Υπαίθρου» στην εκδοθείσα μετά 2 έτη (1952) δημοσιογραφική έπαλξη της Ομοσπονδίας τους. Μια περιοδική έκδοση (συνδικαλιστική) που γρήγορα αναγνωρίστηκε σαν δημοσιογραφικό όργανο περιωπής και αξιώσεων, με αξιοπρόσεκτη προσφορά στο Συνδικαλιστικό Κίνημα των υπαλλήλων των Α.Σ.Ο., αλλά και σ' αυτό τούτο το Συνεταιριστικό Κίνημα.

Επιβεβαιώνονταν έτσι στην πράξη ότι ο συνδικαλισμός και ο συνεργατισμός είναι αδελφά κινήματα, με κοινούς στόχους και με κοινή αποστολή, στα πλαίσια συνεργασίας, συμπαράστασης και συναντίληψης της αποστολής τους. Η επωνυμία της ΟΣΥΓΟ άλλαξε σε ΟΣΕΓΟ τα τελευταία χρόνια, ύστερα από την ένταξη στη δύναμη φυσικών μελών της και των εργατοτεχνιτών που απασχολούνται στις Συνεταιριστικές επιχειρήσεις των ΑΣΟ, ή των Εταιρειών τους.

το Α' Πανελλαδικό Συνέδριο της ΟΣΥΓΟ έγινε στη Θεσσαλονίκη στις 14—15 Μαΐου 1950 με καθολική συμμετοχή αντιπροσώπων των τοπικών συνδικαλιστικών οργανώσεων συνεταιριστικών υπαλλήλων απ' όλες τις περιφέρειες του Ελλαδικού χώρου, σε ατμόσφαιρα αισιοδοξίας, και προσδοκιών επίλυσης των υπαλληλικών προβλημάτων. Κι αυτό στο μέτρο του δυνατού και με ταυτόχρονη κήρυξη της ρεαλιστικής ιδιαιτερότητας του ιδιότυπου κλαδικού συνδικαλισμού των συνεταιριστικών υπαλλήλων, οι οποίοι, όπως τονίστηκε τότε, είναι και θα είναι πρώτα συνεταιριστές και ύστερα συνδικαλιστές.

Η ΟΣΥΓΟ εντάχθηκε στη συνέχεια στη δύναμη μελών της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατούπαλλήλων Ελλάδος (ΓΣΕΕ) που είναι η κορυφαία Συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα, με μέλη της τις Πανελλαδικές Ομοιοεπαγγελματικές Ομοσπονδίες εργαζομένων, καθώς και τις τοπικές Ενώσεις εργατούπαλληλικών Σωματείων (Εργατούπαλληλικά Κέντρα), στα οποία εντάχθηκαν και τα τοπικά Σωματεία Συνεταιριστικών υπαλλήλων.

Η ΟΣΥΓΟ είχε συνδεθεί στη δεκαετία του 1960, με την Διεθνή Ομοσπονδία Γενικών Επαγγελματιών, με την οποία και ταίριαζαν οι σκοποί της, χωρίς να δοθεί μετέπειτα συνέχεια για διάφορους λόγους (περίοδος Δικτατορίας 1967 κ.λπ.). Επίσης η ΟΣΥΓΟ συνδέθηκε με τις συνδικαλιστικές Οργανώσεις των εργαζομένων στις Συνεργατικές Οργανώσεις Κύπρου.

Οι δραστηριότητες της ΟΣΥΓΟ ξεκίνησαν αμέσως μετά την ίδρυσή της, την οποία ακολούθησε αμέσως η επιτελική της οργάνωση και η κατεύθυνση της δράσης των τοπικών σωματείων σε θέματα γενικότερης σημασίας και ευρύτερης σκοπιμότητας, στα πλαίσια των αποφάσεων του Συνεδρίου (Γενικής Συνέλευσης) του Καταστατικού και της σωματειακής νομοθεσίας. Η ΟΣΥΓΟ απέκτησε αμέσως γραφεία (με μίσθωση) στο μέγαρο ΤΑΥΣΟ στην έδρα της (Αθήνα).

Το Επιτελείο της ΟΣΥΓΟ είχε σε μόνιμη βάση διευθυντή γραφείων, νομικό σύμβουλο, προσωπικό Γραφείου, υπεύθυνο σύνταξης εφημερίδας κ.λπ.

Συστηματοποιήθηκε έγκαιρα η εύρυθμη λειτουργία της συνδικαλιστικής αυτής Ομοσπονδίας, σε επαφή με τα ανά τον Ελλαδικό χώρο τοπικά σωματεία των συνεταιριστικών υπαλλήλων, επαφή τηλεφωνική και γραπτή, με επισκέψεις ενδιαφερόμενων στα γραφεία της.

Η εφημερίδα αγκάλισε απ' την πρώτη στιγμή τα επίμαχα υπαλληλικά προβλήματα (γενικά ή ειδικότερα) κατά τρόπο υπεύθυνο και στα πλαίσια της συνεργασίας με τις εργοδότηδες ΑΣΟ, οι εκπρόσωποι των οποίων σε κάθε περίπτωση δεν αποδέχονταν τον χαρακτηρισμό του εργοδότη, αλλά του συνεργάτη των υπηρεσιακών λειτουργιών των Συνεταιριστικών οργανώσεων, όπως χαρακτηριστικά τονίζαν σε κάθε περίπτωση. Η επίλυση των προβλημάτων εγίνονταν πάντα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της αμοιβαίας κατανόησης της εργοδοτικής και υπαλληλικής πλευράς, είχε βρεθεί δηλαδή η χρυσή τομή στις εργασιακές σχέσεις κ.λπ.

Η νομική τεκμηρίωση των υπαλληλικών αιτημάτων, η ερμηνεία και η ανάλυση των νομικών διατάξεων, εγίνετο από έμπειρο στα υπαλληλικά και συνεταιριστικά θέματα νομικό σύμβουλο της ΟΣΥΓΟ, με αμεροληψία και αντικειμενικότητα. Έτσι, η νομική στήλη της εφημερίδας της οργάνωσης, με απάντηση σε νομικά ερωτήματα των τοπικών Σωματείων της ΟΣΥΓΟ (για υπαλληλικά θέματα), ήταν κάτι το πολύ αξιοπρόσεκτο και από όλους καταληπτό.

Απ' τα πρώτα θέματα που έγκαιρα αντιμετωπίστηκαν, ήταν το Ασφαλιστικό, το Οργανωτικό, το Οικονομικό, το Εισοδηματικό, η εφαρμογή της περί συνεταιριστικών υπαλλήλων ειδικής νομοθεσίας και η εργατική νομοθεσία γενικότερα, η κατάρτιση σχεδίων και η συνδρομή στην έγκριση των Κανονισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας και Καταστάσεως του Προσωπικού των ΑΣΟ (Για προσλήψεις υπαλλήλων —πειθαρχικά θέματα— βαθμολογικές εντάξεις – προαγωγές – τυπικά προσόντα – απολύσεις κ.λπ.) και μια ολόκληρη σειρά λοιπών θεμάτων του προσωπικού (όροι εργασίας – ποιοτικά κίνητρα κ.λπ.).

Ειδικότερα, για τη ρύθμιση της αμοιβής και των όρων εργασίας του προσωπικού των ΑΣΟ, η ΟΣΕΓΟ μεθόδευσε την σύναψη (υπογραφή) Συλλογικών συμβάσεων Εργασίας με την εκπρόσωπο των κάθε βαθμού και μορφής Α.Σ.Ο., Συνεταιριστικών Εταιρειών, Κοινοπραξιών και Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων, δηλαδή την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ). Ο θεσμός των Συλλογικών συμβάσεων ευδοκίμησε πολύ στον αγροτοσυνεταιριστικό τομέα, με την επίλυση σειράς υπαλληλικών θεμάτων, κατά τρόπο που βοήθησε την υπαλληλική πλευρά και τις Α.Σ.Ο., στα πλαίσια των δυνατοτήτων της εργοδοτικής πλευράς και των εξελισσόμενων συνθηκών. Η υπογραφή τέτοιων Συλλογικών Συμβάσεων συνεχίστηκε στα μετέπειτα χρόνια, μέχρι και σήμερα.

Κωδικοποίηση των Συλλογικών αυτών Συμβάσεων Εργασίας έγινε το 1981 από την ΟΣΥΓΟ, έκτοτε δε συνεχίστηκε η υπογραφή ΣΣΕ ετήσιας διάρκειας, με επανάληψη των κεκτημένων και ρύθμιση νεότερων συναφών θεμάτων. Πρέπει να τονισθεί ότι στην περίοδο που ακολούθησε μετά την ίδρυση του επικουρικού και λίγο αργότερα, με τις ΣΣΕ του κλάδου των συνεταιριστικών υπαλλήλων βελτιώθηκε σημαντικά η αμοιβή της εργασίας με την καθιέρωση δικαίου και ικανοποιητικού μισθολογίου και με την επίλυση σειράς άλλων θεσμικών θεμάτων των υπαλλήλων των ΑΣΟ. Αυτό ήταν αποτέλεσμα μεθοδευμένων κινήσεων των Διοικήσεων της ΟΣΥΓΟ, οι οποίες έτυχαν ανάλογης κατανόησης των Εργοδότηδων ΑΣΟ.

Τα θέματα που ρυθμίστηκαν με τις συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με βάση πάντοτε την συναφή νομοθεσία, αναφέρονται στον καθορισμό βασικών μισθών κατά κατηγορία προσωπικού, επίσης επιδομάτων και προσαυξήσεων θέσεως, ειδικότητας, πολυετούς υπηρεσίας, σπουδών, οικογενειακών βαρών (συζύγου και τέκνων) ευδόμητης παραμονής στον ίδιο βαθμό, δυνητικά επιδόματα (ανάλογα και με τις συνθήκες ή δυνατότητες της κάθε εργοδοτικής μονάδας), τιμαριθμικές αυξήσεις μισθών, σπουδών, επιστημονικά επιδόματα, δώρα εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων, επίδομα διακοπών (άδειας), αποζημίωση εξερχόμενων σε ποσοστό των ορίων του ν. 2112/20 αυξημένα κ.λπ. Επίσης χρονικά όρια κανονικών αδειών, αναρρωτικές άδειες, καθιέρωση πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, ποιοτικά κίνητρα και πολλές ακόμη βελτιώσεις αμοιβής και όρων εργασίας.

Παράλληλα οι Συλλογικές αυτές Συμβάσεις Εργασίας έδιναν παρόρμηση για βελτίωση της αμοιβής και των όρων εργασίας, ανάλογα με τη βούληση των ενδιαφερομένων μερών (εργοδοτών – εργαζομένων) σε τοπική κλίμακα και με βάση τις ειδικότερες συνθήκες και δυνατότητες, με ειδικές ρυθμίσεις κ.λπ. Η παρόρμηση αυτή είχε θετική απήχηση βέβαια, αφού είχε προχωρήσει ο θεσμός των τοπικών ή ειδικών κατά εργοδότη, συλλογικών Συμβάσεων εργασίας με τις οποίες και επιλύονταν αντίστοιχα προβλήματα του προσωπικού των κατά περίπτωση εργοδοτικών μονάδων. Επίλυση θεμάτων εγίνονταν επίσης και με αποφάσεων των Δ.Σ. των ΑΣΟ.

Ενδιαφέρουσα ήταν η πρωτοτυπία της κρίσης της οικονομικής αδυναμίας από επιδρομή εκπροσώπων των ΠΑΣΕΓΕΣ και ΟΣΥΓΟ, η οποία με βάση τα στοιχεία της επικαλούμενης οικονομική αδυναμία (πληρωμής της αύξησης της Συλλογικής Σύμβασης του συνεταιριστικού χώρου) Συνεταιριστικής Οργάνωσης, αποφάσιζε τελεσίδικα για τη διαπίστωση της οικονομικής αδυναμίας ή όχι (εθελουσία Διαιτησία). Κάτι που τώρα δεν ισχύει.

Έτσι, πηγές ρυθμίσεων αμοιβής και όρων εργασίας ήταν οι Εσωτερικοί Κανονισμοί, οι ΣΣΕ (σε εθνική και τοπική κλίμακα), οι ατομικές συμβάσεις, οι αποφάσεις των Δ.Σ. των Α.Σ.Ο. κ.λπ.

Άλλος τομέας δραστηριότητας της κορυφαίας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης των συνεταιριστικών υπαλλήλων της χώρας ήταν και είναι το **Ασφαλιστικό**, η κοινωνική ασφάλιση στους κλάδους Κύριας και Επικουρικής Ασφάλισης, εφάπαξ βοηθήματος εξερχόμενων της υπηρεσίας και κλάδου ασφάλισης ασθένειας για όλους, δοθέντος ότι η ασφάλιση του ΙΚΑ δεν είχε επεκταθεί πέραν των αστικών κέντρων.

Με προσπάθειες των υπαλλήλων που υπηρετούσαν προπολεμικά στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλων φορέων και παραγόντων, είχε ιδρυθεί το έτος 1940, το Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Τ.Α.Υ.Σ.Ο.). Ένα Ταμείο που στα δύσκολα χρόνια της Γερμανοϊταλικής κατοχής αντιμετώπισε τα αναπόφευκτα προβλήματα και ό,τι συνεπάγεται μια ανώμαλη περίοδος.

Με την ενεργό και πολύπλευρη στήριξη πάντως του Ταμείου απ' την πλευρά των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και ειδικότερα της ΠΑΣΕΓΕΣ, ιδίως απ' το 1945 και ύστερα, το ΤΑΥΣΟ άρχισε να συστηματοποιεί την όλη πορεία του.

Συνειδητοποίησαν από τότε οι ΑΣΟ την πολυσήμαντη αποστολή του Ταμείου αυτού για την άρση της ανασφάλειας των υπαλληλικών στελεχών και την προσέλκυση ή διατήρηση κατάλληλου προσωπικού, το οποίο ήταν απαραίτητο τόσο για την ανασυγκρότηση των ΑΣΟ απ' τα ερείπια της ανώμαλης περιόδου 1941—45, όσο και για την περαιτέρω ανάπτυξη των Συνεταιρισμών, για το καλό της αγροτικής οικονομίας, γιατί όχι και της Εθνικής Οικονομίας.

Οι προσλήψεις προσωπικού στις ΑΣΟ ανέβαζαν τον αριθμό των ασφαλισμένων του ΤΑΥΣΟ, ενώ ο αριθμός των συνταξιούχων του ήταν, (στην πρώτη δεκαετία) πολύ μικρός αφού το Ταμείο δεν είχε ακόμη φθάσει στα στάδια ωρίμανσης κ.λπ.

Το 1951, το ΤΑΥΣΟ, πέρα απ' τον κλάδο της κυρίας σύνταξης, ίδρυσε και τον κλάδο Προνοίας για εφάπαξ χρηματικό βοήθημα των εξερχόμενων της υπηρεσίας ασφαλισμένων, για συνταξιοδότησής τους. Το επίτευγμα αυτό υλοποιήθηκε με τη φροντίδα και της ΟΣΥΓΟ, σε συμπόρευση με τη συνεταιριστική ηγεσία κ.λπ.

Για την καλύτερη αξιοποίηση των κεφαλαίων του, το ΤΑΥΣΟ αποδέσμευσε μέρος των κεφαλαίων του, με άδεια των αρμόδιων κυβερνητικών και λοιπων φορέων, έτσι που προχώρησε στην απόκτηση του μεγάρου της οδού Μενάνδρου (Αθήνα) και στη συνέχεια εγκατέστησε ψυκτικό συγκρότημα (φρούτων κ.λπ. στην Θεσσαλονίκη). Αργότερα δε επένδυσε κεφάλαια για την αγορά οικοπέδου, με προοπτική για κτίριο Ξενοδοχείο στη Ρόδο. Ήδη τα τελευταία χρόνια, με την αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων και τις σωστές επενδύσεις κεφαλαίων, τα διαθέσιμα του ΤΑΥΣΟ, επενδυμένα σε τίτλους, ή και καταθέσεις κ.λπ., ξεπερνούν τα 60 δισεκ. δρχ.

Διαρκής ήταν η μέριμνα της ΟΣΥΓΟ για την στήριξη και την συστηματοποίηση της όλης πορείας του ΤΑΥΣΟ, το οποίο και προχωρούσε έτσι με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Στη Διοίκηση του ΤΑΥΣΟ μετείχαν και μετέχουν αντιπρόσωποι των εργοδοτικών ΑΣΟ, των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του Ταμείου.

Το Καταστατικό του Ταμείου διαρκώς αναπροσαρμόζονταν ανάλογα με τις αντίστοιχες ανάγκες που στην πάροδο του χρόνου παρουσιάζονταν, ανάγκες που δημιουργήσε και η ανάπτυξη των εργοδοτικών συνεταιριστικών μονάδων, οι εξελίξεις κ.λπ. Η ΟΣΥΓΟ το 1981 εξέδωσε Κωδικοποίηση (Συλλογή διατάξεων) του Καταστατικού του ΤΑΥΣΟ, κάτι που είναι χρήσιμο στην ανεύρεση του τί συναφώς ισχύει. Ήδη αναμένεται να γίνει νέα κωδικοποίηση του Καταστατικού διότι από το 1981 μέχρι τώρα έγιναν πολλαπλές καταστατικές τροποποιήσεις (σκόρπιες).

Έγιναν παλιότερα προσπάθειες της ΟΣΥΓΟ και συνεταιριστών για την ενοποίηση του

ΤΑΥΣΟ με το Ταμείο Συντάξεως του προσωπικού της ΑΤΕ ή και για την υπαγωγή των συνεταιριστικών υπαλλήλων στην ασφάλιση του Ταμείου Υγείας υπαλλήλων Α.Τ.Ε. Προσπάθειες που δεν κατέληξαν σε κάποιο αποτέλεσμα για διάφορους λόγους.

Πρωθήμενη προσπάθεια της ΟΣΥΓΟ γι την ίδρυση Ταμείου Ασφάλισης Ασθενείας (Ταμείου Υγείας Συνεταιριστικών Υπαλλήλων) το 1966, επίσης δεν κατέληξε σε θετικό αποτέλεσμα καίτοι είχε αναγνωρισθεί η αναγκαιότητα του Φορέα απ' τον τότε αρμόδιο Υπουργό. Κάτι που δεν προχώρησε περαιτέρω, γιατί μεσολάβησε και η δικτατορία της 21.4.67.

Με επιτυχία στέφθηκαν το 1965—66 οι προσπάθειες της ΟΣΥΓΟ (με τη συμπαράσταση επώνυμων συνεταιριστικών παραγόντων γενικότερης προβολής), για τη νομοθέτηση (κείμενα νομοσχεδίου Νομικού Συμβούλου ΟΣΥΓΟ) της υπαγωγής στην ασφάλιση του ΤΑΥΣΟ και των εργαζόμενων στις Εταιρείες ή Κοινοπαξίες, στο κεφάλαιο των οποίων μετέχουν Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, ασχέτως ποσοστού της συμμετοχής τους.

Το νομοθέτημα αυτό ανέβασε σημαντικά τον αριθμό των ασφαλισμένων του ΤΑΥΣΟ και συσπειρώσε περισσότερο και τις εταιρείες με τις συνεταιριστικές Οργανώσεις, επιλύοντας πολλά προβλήματα του προσωπικού κ.λπ.

Ιδιαίτερα, ο αριθμός των ασφαλισμένων του ΤΑΥΣΟ αυξήθηκε με την ίδρυση των Εταιριών ΣΥΝΕΡΓΑΛ και των Γαλακτοβιομηχανιών Μακεδονίας – Θράκης – Ηπείρου κ.λπ., καθώς επίσης με την ίδρυση των Γεωργικών Βιομηχανιών ΣΕΚΟΒΕ, ΣΕΒΑΘ, ΣΕΠΕΚ, ΣΕΚΑΠ, επίσης εκκοκισηρίων βάμβακος κ.λπ.

Στις μεγάλες θεσμικές επιτυχίες της ΟΣΥΓΟ καταγράφει η ιστορία και την ίδρυση του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΤΑΥΣΟ (Ν. 935/79) με μετατροπή του κλάδου Προνοίας σε Επικουρικό κλάδο. Καταργήθηκαν έτσι οι ασφαλιστικές εισφορές Κλάδου Προνοίας και καθιερώθηκαν αυτές του Επικουρικού κλάδου 6% (ήτοι 3% εργοδότη και 3% ασφαλισμένου).

Η επικουρική σύνταξη καθορίστηκε στο 31,25 της κυρίως σύνταξης, ήδη δε ο αριθμός των συνταξιούχων του Επικουρικού κλάδου δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητος (4.500 συν/χοι). Πρέπει να σημειωθεί ότι στη δεκαετία του 1960, η ΟΣΥΓΟ με τη συμπαράσταση της συνεταιριστικής ηγεσίας, είχε φροντίσει και καθιερώθηκε μικρή εισφορά υπέρ του ΤΑΥΣΟ (αναλογία και στον κλάδο Πρόνοιας) στα δημητριακά προϊόντα συγκέντρωσης των Α.Σ.Ο., (αυτή όμως καταργήθηκε στη διάρκεια της δικτατορικής περιόδου 1967—74).

Η αναγνώριση της πριν από την ίδρυση του ΤΑΥΣΟ υπηρεσίας των συνεταιριστικών υπαλλήλων στην ασφάλιση του Ταμείου, καθώς και η ασφάλιση σε αυτό και των μη μονίμων από το 1953, ήταν αποτέλεσμα ενεργειών της ΟΣΥΓΟ.

Η ΟΓΥΓΟ ενδιαφέρθηκε αμέσως και για το θέμα της διαδοχικής ασφάλισης, με αποτέλεσμα να ισχύσει αυτή (με Δικαστική Απόφαση) και για το Ταμείο μας. Κάτι που στη συνέχεια νομιμοποιήθηκε και με διευκρινιστικές διατάξεις, ύστερα και από σχετικά διαβήματα της ΟΣΥΓΟ ή και άλλων Οργανώσεων.

Και ενώ η ΟΣΥΓΟ είχε τεκμησιώσει την βελτίωση της περί συνεταιριστικών υπαλλήλων ειδικής νομοθεσίας (Νόμος 1859/44, Διάταγμα 1946, Κανονισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας Α.Σ.Ο. κ.λπ.), η έλευση της Δικτατορικής περιόδου 1967—74, όχι μόνο ανέτρεψε αυτή την προσπάθεια, αλλά μεσολάβησαν και οι γνωστοί νόμοι της περιόδου αυτής, οι διατάξεις των οποίων εστέρησαν και το ΤΑΥΣΟ από σημαντικό αριθμό ασφαλισμένων, λόγω των αθρόων απολύσεων των υπαλλήλων των ΑΣΟ (σε σημαντικό αριθμό). Κάτι δηλαδή που, εκτός από την μεγάλη μείωση του αριθμού ασφ/νων του ΤΑΥΣΟ, ανέβασε δυσανάλογα και τον αριθμό των συνταξιούχων του Ταμείου με ό,τι αυτή η εξέλιξη συνεπάγεται για τα οικονομικά του Ταμείου, το οποίο είχε φθάσει σε σημείο αδυναμίας πληρωμής των συντάξεων κ.λπ.

Με την αποκατάσταση της δημοκρατικής λειτουργίας της χώρας, η μέριμνα της ΟΣΥΓΟ επικεντρώθηκε στην νομοθέτηση και υλοποίηση της επανόδου των απολυθέντων συνεταιριστικών υπαλλήλων στις ΑΣΟ. Αυτό έγινε έγκαιρα (επάνοδος απολυθέντων στην υπηρεσία, την ΑΣΟ με αναγνώριση του χρόνου απόλυσης κ.λπ.).

Η προσπάθεια της ΟΣΥΓΟ στη συνέχεια προχώρησε και προς την επούλωση των πληγών που είχαν δημιουργηθεί στα οικονομικά του Ταμείου, το οποίο είχε κυριολεκτικά εξουθενωθεί, κατά τα γυνωστά.

Με δοσμένη τη συμπαράσταση της συνεταιριστικής ηγεσίας και σειράς φίλων των ΑΣΟ και των συνεταιριστικών υπαλλήλων της χώρας, το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε με την ουσιαστική αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του ΤΑΥΣΟ (Εργοδοτίδων ΑΣΟ και ασφαλισμένων του Ταμείου) από 15% σε 25%. Οι εισφορές του Επικουρικού Κλάδου (Ν. 935/79) είναι 3% εργοδότη και 3% ασφ/νου σύνολο 6%. Η οικονομική ανακομφίση του Ταμείου, ολοκληρώθηκε πάντως με την επιτευχθείσα στη συνέχεια νομοθέτηση εισφοράς (Νόμος 577/1977) στα διαχειριζόμενα από τις ΑΣΟ λιπάσματα και συγκεντρώμενα προϊόντα. Κι αυτό για κάλυψη των μεγάλων οικονομικών ανοιγμάτων του ΤΑΥΣΟ από την αθρόα συνταξιοδότηση δηλαδή των αναγκαστικά και ομαδικά απολυθέντων της υπηρεσίας τους υπαλλήλων των Α.Σ.Ο., στην περίοδο της δικτατορίας 1967—74.

Και με την επίλυση των προβλημάτων του Κλάδου κυρίως ασφάλισης του ΤΑΥΣΟ, η ΟΣΥΓΟ το 1979 προχώρησε στη θεσμοθέτηση του Επικουρικού Κλάδου (Νόμος 935/1979). Κάτι που επιτεύχθηκε με σωστές μεθοδεύσεις και το πιο σημαντικό, ύστερα απ' την αποδοχή (απ' τις εργοδορικές και υπαλληλικές οργανώσεις του συνεταιριστικού χώρου) της καθιέρωσης των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών των εργοδοτίδων ΑΣΟ (3%) και των οργανώσεων των ασφαλισμένων (3%) που ετίθετο σαν προϋπόθεση αποδοχής του αιτήματος ιδρύσεως του Επικουρικού Κλάδου.

Δεν έγινε τελικά δεκτό από το αρμόδιο Υπουργείο το αίτημα υπαγωγής στο Επικουρικό και των ως τότε συνταξιοδοτημένων από το ΤΑΥΣΟ, με το αιτιολογικό ότι οι προ της ιδρύσεως του επικουρικού συνταξιοδοτηθέντες είχαν διακόψει τον ασφαλιστικό τους δεσμό με τον καταργηθέντα κλάδο Πρόνοιας, ο οποίος μετατράπηκε σε Επικουρικό, εντός των κόλπων του ΤΑΥΣΟ. Αυτό στηρίζονταν στο γεγονός ότι είχαν ήδη εισπράξει τις παροχές του Κλάδου Πρόνοιας (εφάπαξ ποσό βοήθηματος, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις κ.λπ.).

Σε τελευταία ανάλυση, το νομικό κώλυμα, όπως υποστηρίζει εξακολουθητικά το αρμόδιο Υπουργείο, δεν μπορούσε να παρακαμφθεί. Πέρα κι απ' το νομικό κώλυμα, το Υπουργείο έθετε και οικονομικό θέμα, ζήτημα βιωσιμότητας, δηλαδή του νεοϊδρυθέντος επικουρικού κλάδου. Μελέτη αναλογιστική που να αντικρούει πάντως αυτή τη θέση του Υπουργείου, δεν είδε το φως της δημοσιότητας. Έτσι όλα τα διαβήματα των παραπάνω ενδιαφερόμενων για τη λήψη επικουρικής σύνταξης, δεν είχαν αποτέλεσμα, για αυτούς δηλαδή για τους γινόμενους συνταξιούχους του ΤΑΥΣΟ πριν από την ίδρυση του Επικουρικού του Κλάδου.

Σημειώνουμε τη φροντίδα της ΠΕΣΥΓΟ για την κατάρτηση και την έγκριση του Καταστατικού του Επικουρικού Κλάδου, στα πλαίσια των όσων συναφώς προβλέπει ο ιδρυτικός του Επικουρικού αυτού κλάδου νόμος 935/1979. Νόμος μείζονας σημασίας για τους εργαζόμενους των ΑΣΟ, για την ψήφιση του οποίου μεγάλος ήταν ο κύκλος ενεργειών των ιθυνόντων της ΟΣΥΓΟ κατ' εκείνη την περίοδο, με τη συμπαράσταση ολόκληρης σειράς φίλων των συνεταιριστικών υπαλλήλων και ιδιαίτερα της Γ.Σ.Ε.Ε., της ΠΑΣΕΓΕΣ και επώνυμων συνεταιριστικών και συνδικαλιστικών παραγόντων κ.λπ.

★

Σε νεότερο κείμενο θα δοθούν τα στοιχεία για την εξέλιξη, τη σημερινή κατάσταση, τα προβλήματα και τις προσπάθειες στο χώρο των συνεταιριστικών υπαλλήλων (εν ενεργεία και συνταξιούχων).

Σωκράτης Ιασεμίδης

(120 χρόνια από τη γέννησή του - 70 χρόνια από το θάνατό του)

Με τη συμπλήρωση 50 χρόνων από το θάνατό του (αρχές 1929) και 100 χρόνων από τη γέννησή του (1878), το περιοδικό «Θέματα Συνεταιρισμών» αφιέρωσε το 1979 πολλές σελίδες του τεύχους του 53 (Ιαν. — Φεβρ. 1979) για τη δημοσίευση κειμένων αφιερωμένων στο μεγάλο συνεταιριστικό έργο του. Δημοσιεύτηκαν τότε κείμενα των:

- Απ. Οικονομόπουλου: Τιμή στους πρωτεργάτες (σ. 3821).
- Νικ. Μιχοπούλου: Η σταδιοδρομία του Σ. Ιασεμίδα (σ. 3823).
- Δ. Θ. Πάνου: Μερικές αναμνήσεις για τον μεγάλο Ιασεμίδα (σ. 3827).
- Ηλ. Χρονοπούλου: Σ. Ιασεμίδης, ο Ραϊφάιζεν της Ελλάδος (σ. 3830).
- Ν. Κολύμβα: Ο θεμελιωτής του Ελληνικού συνεργατισμού (σ. 3831).

Με τη συμπλήρωση τώρα 120 χρόνων από τη γέννησή του και 70 χρόνων από το θάνατό του, το περιοδικό μας τιμώντας τη Μνήμη και το τεράστιο θεμελιακό έργο του: α) υπενθυμίζει σε όλους τις χρονολογίες αυτές και το τεράστιο έργο του «πατέρα» των Ελληνικών Συνεταιρισμών και β) αναδημοσιεύει —ενδεικτικά— το απλό σε έκφραση κείμενο του στενότερου συνεργάτη του, αείμνηστου **Νικ. Μιχόπουλου** (1) που γράφηκε την εποχή του θανάτου του (1929):

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΙΑΣΕΜΙΔΗΣ: Η ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΤΟΥ

Ο αλησμόνητος Σωκράτης Ιασεμίδης εγεννήθη εν Αθήναις κατά το έτος 1878. Αφού ετελείωσε τας Γυμνασιακάς του σπουδάς, ενεγράφη στο Πανεπιστήμιο και εσπούδασε Φυσικάς επιστήμας. Μετά το πέρας των Πανεπιστημιακών σπουδών του, είχε προκηρυχθή από το Κράτος διαγωνισμός προς αποστολήν υποτρόφων στην Ευρώπη για να σπουδάσουν την Γεωπονικήν επιστήμη. Στο διαγωνισμό αυτόν έλαβε μέρος και ο αείμνηστος Ιασεμίδης και επιτυχών μεταξύ των πρώτων επήγε στη Γερμανία. Εκεί εσπούδασε την Γεωπονικήν επιστήμη, αλλά κυρίως επεδόθη στη σπουδή όλων των γεωργοοικονομικών ζητημάτων και κυρίως στην παρακολούθησι της συνεταιριστικής οργανώσεως της χώρας εκείνης.

Αφού ετελείωσε τας σπουδάς του στη Γερμανία επανήλθε στην πατρίδα του και αμέσως κατά το έτος 1904 εξέδωκε το πρώτον σύγγραμμά του «περί Γεωργικών Συνεταιρισμών».

Κατά τας αρχάς του έτους 1905 (8 Ιανουαρίου 1905) διωρίσθη Υποδιευθυντής της πλησίον του Αλμυρού της Θεσσαλίας Κασσαβετείου Γεωργικής Σχολής και μετά ένα έτος Διευθυντής της ίδιας Σχολής.

Η δράσις του εκεί και ως Διευθυντού της Σχολής αλλά και ως Γεωπόνου είναι γνωστή σ' όλους όσοι τον παρηκολούθησαν. Η πεποίθησις του ότι η γεωργική πρόοδος του τόπου μας θα επέλθη μόνον με την οικονομικήν οργανώσιν του γεωργικού πληθυσμού, εξεδηλώθη ζωηρότερη και ο ενθουσιασμός του υπήρξε πολύ μεγάλος, όταν πληροφορήθη ότι εκεί στη σφαίρα της δράσεώς του, μια ομάς φτωχών γεωργών είχε ιδρύσει από τον Νοέμβριον του 1900 το πρώτο στην Ελλάδα γεωργικό ταμείο υπό την επωνυμίαν «Μετοχικόν Γεωργικόν Ταμείον Αλμυρού». Ήτο το ταμείο για την ίδρυσιν του οποίου είχα συνεργασθή και συναγωνισθή με

(1) Όσοι τυχόν από τους αναγνώστες μας θέλουν να μελετήσουν όλα τα παραπάνω κείμενα και δεν ευρίσκουν το περιοδικό «Θέματα Συνεταιρισμών» μπορούν να μας γράψουν και να μας ζητήσουν φωτοαντίγραφα.

τον πολύ πρόωρα αποθανόντα αείμνηστον Δημήτριον Γρηγοριάδη Διευθυντήν τότε της Γεωργικής Σχολής.

Ήτο φυσικόν, μία τέτοια καινοτομία που θα χτυπούσε κατακέφαλα συμφέροντα και άγνωστη έως τότε στα χρονικά της χώρας μας, να προκαλέση σφοδράν αντίδρασι και λυσσασμένο πόλεμο από εμπόρους, τοκογλύφους, μεσίτας, ιδιοκτητάς γεωργικών μηχανημάτων, πολιτευομένους κ.λπ. Το ταμείον εκείνο εκλυδωνίζετο, έπλεε σε πέλαγος ανοικτό χωρίς να γνωρίζη αν θα φθάση ποτέ σε κανένα λιμάνι. Ο αείμνηστος Ιασεμίδης από τις πρώτες ημέρες της εκεί αφιξείως του έθεσε τον εαυτόν του στη διάθεσι των διοικούντων τότε τον μοναδικόν εκείνον Συνεταιρισμόν· επάλαισε προς πάσας τας διευθύνσεις, έδωσε οδηγίας προς τροποποιήσι του καταστατικού επί ασφαλεστέρων για τη λειτουργία του βάσεων, έκαμε πολλές διαλέξεις στη γενική συνέλευσι προς συγκράτησι των συνεταιρών και χάρις στην προπαγάνδα που έκαμε στους αριστοκρατικούς λεγομένους κύκλους της μικράς εκείνης κοινωνίας και στην προσωπική του επέμβασι, πεισθήκαν οι διάφοροι καφενόβιοι, ότι οι επί κεφαλής της κινήσεως εκείνης δεν εδημοκόπουν, αλλά προσέφερον πραγματικήν υπηρεσίαν στον τόπον τους.

Εν τω μεταξύ κατά Ιούλιον του 1907 μετετέθη ως Διευθυντής του Γεωργικού Σταθμού Τίρυνθος. Και εκεί άρχισε την προπαγάνδα για τη διάδοσι της εκπολιτιστικής συνεταιριστικής ιδέας. Ήτο όμως φυσικόν να αποτύχη στις πρώτες του προσπάθειες διότι η περιφέρεια εκείνη δεν ήτο τότε κατάλληλη για συνεταιριστική δράσι, αφού και σήμερα ακόμη οι αγροτικοί πληθυσμοί της περιφέρειας εκείνης δεν κατώρθωσαν να προσανατολισθούν και να καταλάβουν τα αγαθά αποτελέσματα του συνεργατισμού.

Μετά δύο έτη, ήτοι κατά τον Αύγουστον του 1909 μετετέθη και πάλιν από τον σταθμόν Τίρυνθος εις την Κασσαβέτιον Γεωργικήν Σχολήν ως Διευθυντής. Την εποχή εκείνη, εδέχθηκα ένα απόγευμα τον αείμνηστον Ιασεμίδην κατόπιν ειδοποιήσεώς του, στο γραφείο του Συνεταιρισμού. Με παρεκάλεσε να κλείσω τη θύρα του γραφείου και να μη δεχθώ κανένα διότι, ως μου είπε, είχε να μου ανακοινώση και να συζητήσωμε πολλά. Και πρώτα - πρώτα με παρεκάλεσε και με εξώρκισε να μη θελήσω να αναμιχθώ προσωπικώς στην πολιτική, διότι η ανάμιξις μου θα έφερε την διάλυσιον του Συνεταιρισμού εκείνου τον οποίον θα είχε ως μοναδικόν επιχείρημα δια την περαιτέρω ενέργειάν του. Κατόπιν μου ανέπτυξε λεπτομερώς το πρόγραμμα επί του οποίου θα ειργάζετο εις το μέλλον, και εκεί μέσα στο μικροσκοπικό και φτωχικό γραφείο του Συνεταιρισμού Αλμυρού εσχεδιάζετο για πρώτη φορά το μελλοντικό ξύπνημα ολοκλήρου του γεωργικού πληθυσμού της χώρας και η οικονομική του χειραφέτησις.

Το είπε και το έκαμε ο μακαρίτης. Μόλις συνεστήθη το Υπουργείον Εθνικής Οικονομίας εκλήθη ο αείμνηστος Ιασεμίδης εις το Υπουργείον ως Επιθεωρητής Γεωργίας (Ιανουάριος του 1911). Από τας πρώτας ημέρας της τοποθετήσεώς του στο Υπουργείο άρχισε τας ενεργείας τον προς εφαρμογή του προγράμματός του. Προπαγάνδα προσωπική, άρθρα στις εφημερίδες κ.λπ. Το πράγμα δεν ήτο εύκολον, αντιδράσεις πολλαί και εκ μέρους σοβαρών επιστημόνων, οι οποίοι είχαν την γνώμην ότι ο αγροτικός πληθυσμός δεν ήτο ακόμη ώριμος να προσανατολισθή προς τα καινά αυτά δαιμόνια. Ο αείμνηστος Ιασεμίδης παρ' όλας τας αντιδράσεις δεν εδειλίασε αλλά εξηκολούθησε εργαζόμενος. Τον Ιανουάριον του 1913 εξεδόθη το δελτίον του Υπουργείου υπό την επωνυμίαν «Οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί υπό Σωκράτους Π. Ιασεμίδου, επιθεωρητού της Γεωργίας». Αντίτυπα του δελτίου εκείνου εστάλησαν προς ολόκληρον τον Αθηναϊκόν και επαρχιακόν Τύπον και προς όλους τους δημοδιδασκάλους του Κράτους με επιστολήν του τότε Υπουργού της Εθνικής Οικονομίας κ. Ανδρ. Μιχαλακοπούλου, με την οποίαν επιστολήν παρώτρυνε τους δημοδιδασκάλους του Κράτους να εργασθούν προς διάδοσιν των σωτηρίων δια τους γεωργούς συνεταιριστικών αρχών.

Μετά την έκδοσι και διανομή του δελτίου η προπαγάνδα ήρχισε να ζωηρεύη και η κίνησις να γίνεται εντονότερη. Ο Αθηναϊκός Τύπος επί ημέρας σχολείτο περί του θεσμού και θόρυβος μεγάλος εγένετο. Το παράδειγμα του Συνεταιρισμού Αλμυρού και των μετέπειτα ιδρυθέντων συνεταιρισμών Λιόπεσι, Μεγάρων και Νεοχωρίου ήσαν αρκετά να πείσουν τον τότε Υπουργόν της Εθνικής Οικονομίας κ. Μιχαλακόπουλον ότι ο γεωργικός πληθυσμός ηδύνατο κάλλιστα να συνεταιρισθή. Το Υπουργείον τη υποδείξει τον αείμνηστον Ιασεμίδην εξήτησε έκθεσιν περί του ιστορικού της ιδρύσεως και λειτουργίας του γεωργικού ταμείου Αλμυρού η οποία και εδημοσιεύθη εις το δελτίον το εκδοθέν τη επιμελεία του μακαρίτου Ιασεμίδου.

Δια να λείψη δε κάθε αμφιβολία περί της κανονικής λειτουργίας του Συνεταιρισμού εκείνου και των ανελλίστων αποτελεσμάτων τα οποία είχε, τη προτροπή και παρακλήσει πάλιν τον αιμνήστου Ιασεμίδου επήγε εις τον Αλμυρόν δια να αντιληφθή και προσωπικώς τα πράγματα ο τότε Γενικός Γραμματεύς του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας και κατόπιν Υπουργός της Γεωργίας κ. Αλ. Μυλωνάς, συνοδευόμενος και από τον επιθεωρητήν Ιασεμίδην. Τέλος μετά πολλούς αγώνας και προπαγάνδαν ενός ακόμη έτους η γνώμη του μακαρίτου Ιασεμίδου υπερίσχυσε και την νύχτα της 31 Δεκεμβρίου του έτους 1914 εψηφίζετο ο νόμος 602 «Περί Συνεταιρισμών», δια του οποίου εισήχθη ο θεσμός αυτός και εις την Ελλάδα.

Μετά τους πολυετείς αυτούς αγώνας και την ψήφισι του γνωστού νόμου, ο αλησμόνητος Ιασεμίδης ως Τμηματάρχης της Γεωργικής Οικονομίας από τον Μάϊον του 1914 ήσυχος πλέον, ησχολείτο με τη σύστασι και οργάνωσι των πρώτων Συνεταιρισμών. Έπρεπε να διευκολύνη τους χωρικούς για τη σύστασι των Συνεταιρισμών των. Έπρεπε να μη τους αφήση να τρέχουν απ' εδώ και απ' εκεί και να πληρώνουν τα μαλλοκέφαλά τους για τη σύνταξι των καταστατικών τα οποία άλλως τε δεν ήτο κανένας τότε σε θέσι να τα κάνη. Εκλείσθησαν μέσα στο γραφείο του επί μήνας ολοκλήρους η επιστήμη και η πείρα και έβγαλαν τα πρώτιστα καταστατικά διαφόρων τύπων τα τυπωμένα από το Υπουργείον και γνωστά σ' όλον τον συνεταιρισμόν κόσμον. Έπειτα δια να καθοδηγή τους Συνεταιρισμούς εξέδιδε επί σειράν ετών τον «Βοηθόν των Συνεταιρισμών». Δια να φανή δε χρησιμώτερος εις τον τόπον του επήγαινε τακτικά στην Ευρώπη πότε με δικά του έξοδα και πότε με έξοδα του Κράτους για να παρακολουθή την έξω συνεταιριστική κίνησι και να κάμη εις τα συνέδρια ανακοινώσεις περί της δικής μας συνεταιριστικής κινήσεως. Αλλ' ο μακαρίτης εβιάζετο. Ως να προησθάνετο τον πρόωρον θάνατόν του, ήθελε να τελειώνη το ταχύτερον η ολοκληρωτική οργάνωσις του αγροτικού πληθυσμού. εμπρός λοιπόν και καταστατικά Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών και ενέργεια προς συγκρότησιν των Γεωργικών Επιμελητηρίων για τα οποία ο νόμος είχε ψηφισθή από το έτος 1914 και τα οποία κατώρθωσε να κινήση από τον περασμένο χρόνο.

Αλλ' η δράσις του δεν σταματά εδώ. Για να διευκολύνη και ενισχύση την πίστι των Συνεταιρισμών, εισηγήθη τον νόμον περί γεωργικού ενεχυρογράφου, και τον νόμον περί πλασματικού ενεχύρου καπνού και την τροποποίησι του νόμου περί Γεωργικών Τραπεζών προς πραγματικήν εξυπηρέτησιν των γεωργικών συμφερόντων. Επίσης τη εισηγήσει του εξεδόθη το Ν. Διάταγμα της 12 Ιανουαρίου 1926 περί ιδρύσεως Γεωργικών Τραπεζών. Προς πλήρη δε εξασφάλισι της πίστεως των Συνεταιρισμών και της παραγωγής εξεδόθησαν τη εισηγήσει του και τα Ν. Διατάγματα περί ειδικών Ταμείων Προνοίας, Αμύνης και Ασφαλείας Παραγωγής.

Δυστυχώς η μοίρα η κακή τον εφθόνησε και δεν τον άφησε να αποσκεπάση το συνεταιριστικό οικοδόμημα το οποίον τόσον στερεά το θεμελίωσε στα βάθη της ψυχής του αγροτικού μας πληθυσμού. Επάλαισε για την ίδρυσι της Γεωργικής Τραπεζής από πολλών ετών. Από του 1923 και εδώ οι αγώνες του είχαν ενταθή μέχρις απιστεύτου βαθμού. Έγραφε άρθρα στις εφημερίδες, εξέδωκε χωριστές μελέτες, ωμίλησε σε λέσχες επιστημονικές, σε Υπουργούς και σε Υπουργικά Συμβουλια, αλλά δυστυχώς δεν επέζησε να ίδη και να απολαύση τους καρπούς των αγώνων του αυτών.

Αυτή με κάθε συντομία πηήρηξε η σταδιοδρομία του αιμνήστου Σωκράτους Ιασεμίδου...».

ΝΙΚ. ΑΘ. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ

* * *

Το παραπάνω κείμενο πρωτοδημοσιεύθηκε – κατά τον θάνατο του Σ. Ιασεμίδη (17 Φεβρ. 1929) – στο περιοδικό «Ο Συνεταιριστής» του Θ. Τζωρτζάκη το έτος 1929 (τεύχος 2 σ. 27).

Τα κείμενα που έχει γράψει ο Σ. Ιασεμίδης καθώς και τα κείμενα τρίτων που αναφέρονται στο τεράστιο έργο του Σ. Ιασεμίδη είναι εκατοντάδες. Σχεδόν όλο το σχετικό υλικό είναι συγκεντρωμένο (αυτούσιο ή με παραπομπές) στις σελίδες των 5 Τόμων του έργου «Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα» του Αριστ. Ν. Κλήμη.

Η Συνεταιριστική Εκπαίδευση στην Ιταλία

Τμήμα μεταπτυχιακής Συνεταιριστικής Εξειδίκευσης

στο Πανεπιστήμιο της Bologna (Ιταλία)

Κείμενο Πελ. Κλήμη - Μανίδη(*)

Όπως είναι γνωστό, το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια είναι το παλαιότερο του δυτικού κόσμου. Θεμελιώθηκε το 1088 σαν έδρα μελέτης και διδασκαλίας του Δικαίου, αργότερα με την πάροδο των αιώνων μετατράπηκε σε ένα κέντρο διδασκαλίας και έρευνας σε πολλαπλά πεδία.

Σήμερα είναι ένα από τα μεγαλύτερα της Ιταλίας με περισσότερους από 100.000 φοιτητές. Διδάσκουν και ασκούν ερευνητικό έργο πάνω από 3.000 πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και ερευνητές σε 14 Σχολές, 40 τμήματα και 90 Ινστιτούτα Έρευνας.

Η Σχολή Οικονομίας

Η Σχολή Οικονομίας του Πανεπιστημίου της Μπολόνιας έχει την αρχή της σε ένα Ανώτερο Ινστιτούτο Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών που ιδρύθηκε το 1929 και μετατράπηκε σε Πανεπιστημιακή Σχολή το 1937.

Στο τέλος της δεκαετίας του 1960 προστίθεται στη Σχολή μία Βιβλιοθήκη η ονομαζόμενη του «Walter Bigioni» και που διαθέτει μία από τις πιο σπουδαιές ιταλικές συλλογές έργων και περιοδικών γύρω από τον κόσμο του συνεργατισμού. Χάρη στην συνεισφορά του Ινστιτούτου Luzzatti αυτή η συλλογή εμπλουτίζεται επιπλέον μέσω της δημιουργίας μιας σειράς ειδικών βιβλίων.

Εκτός από πέντε άλλες κατευθύνσεις πτυχίων, έχει και την κατεύθυνση της Εξειδίκευσης στην Οικονομία του Συνεργατισμού που τα τελευταία χρόνια χορηγεί πανεπιστημιακό δίπλωμα τριετούς διάρκειας σπουδών.

Οι σπουδές γι' αυτά τα διπλώματα προγραμματίστηκαν και σχεδιάστηκαν σαν απάντηση στις νέες ανάγκες εξειδικευμένων επαγγελματιών στον κόσμο της εργασίας.

Στη συνέχεια με κοινή πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Luzzatti, 4 Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και του Πανεπιστημίου της Μπολόνιας, δημιουργήθηκε από το ακαδημαϊκό έτος 1996/97 στην Σχολή Οικονομίας (με την συνεισφορά των Σχολών Νομικής και Πολιτικών Επιστημών) ένα Τμήμα Μεταπτυχιακό Εξειδίκευσης στην Οικονομία του Συνεργατισμού.

Πρόκειται για μια πρωτοβουλία μοναδική στην Ιταλία που δημιουργήθηκε για να ικανοποιηθεί την αυξανόμενη ανάγκη δημιουργίας και αξιοποίησης στελεχών ικανών να ενεργούν (να αναπτύσσουν δραστηριότητες) στις διάφορες πραγματικότητες του κόσμου των συνεταιρισμών.

Σε ένα τομέα με τόσο γρήγορη εξέλιξη όπως ο Συνεργατισμός στη Ιταλία, το να διαθέτει διοικητικά – διευθυντικά στελέχη ποιοτικά και συναγωνιστικά, ικανά να κατανοούν την ιδιαιτερότητα να εργάζεσαι συνεταιριστικά, είναι μια ανάγκη όλο και πιο έντονη που κατανοούν οι επιχειρήσεις, οι ενώσεις και οι δομές υπηρεσιών του συνεταιριστικού κινήματος.

Πρωταρχικός σκοπός του Τμήματος Εξειδίκευσης δεν είναι τόσο η δημιουργία επαγγελματιών εξειδικευμένων στο ιδιαίτερο περιβάλλον της συνεταιριστικής δραστηριότητας όσο περισσότερο η δημιουργία ενός δικτύου βασικών γνώσεων εργαλείων ανάλυσης, τεχνικής επέμβασης ειδικά προσανατολισμένης στους σκοπούς του συνεταιριστικού κινήματος.

Με αυτή την έννοια το τμήμα «Εξειδίκευσης» είναι μια «πηγή» πρωταρχικής σημασίας για τις επιχειρήσεις και τις συνεταιριστικές μονάδες. Πράγματι, ο στόχος είναι να διευκολύνει και να υποστηρίξει την ανάπτυξη των τομέων που θα αντιμετωπίσουν τα κύρια «κομβικά σημεία» της διαχείρισης της επιχείρησης αποφεύγοντας την μηχανική και χωρίς κριτική σκέψη εφαρμογή μεθοδολογιών και λογικών διαχείρισης ξένων προς την φιλοσοφία του

(*) Ανθολόγηση στοιχείων από τελευταία ειδική ενημερωτική έκδοση του Πανεπιστημίου της Bologna

συνεταιρισμού.

Το Τμήμα ακολουθεί εξάλλου την προοπτική να ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ πανεπιστημίου και αγοράς εργασίας. Σε αυτή την κατεύθυνση ο συνεταιριστικός κόσμος συμμετέχει βαθύτατα κάτω από πολλές πλευρές:

- Το Ινστιτούτο Luzzatti συμμετέχει σαν χορηγός της πρωτοβουλίας, ενισχύοντας επιπλέον την παρουσία διδασκόντων με ιδιαίτερη εμπειρία.

- Ο συνεταιριστικός κόσμος προσφέρει μία σημαντική συνεισφορά στην διδασκαλία και λόγω της μεταφοράς εμπειριών στην αίθουσα διδασκαλίας και λόγω προσφοράς φιλοξενίας για την πρακτική εξάσκηση.

- Οι Οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τον συνεταιριστικό κόσμο θα διευκολύνουν την αλληλεξάρτηση ζήτησης – προσφοράς εργασίας με αναφορά στον επαγγελματισμό που αναπτύσσεται στο Τμήμα.

Σε ποιούς απευθύνεται

Το Τμήμα απευθύνεται σε πτυχιούχους Γεωπονικής, Οικονομίας, Νομικής, Μηχανικής, Πολιτικών Επιστημών, Στατιστικής, Κοινωνιολογίας.

Ο αριθμός συμμετεχόντων είναι περιορισμένος στα 35 άτομα και η επιλογή για την ένταξη βασίζεται σε προσωπική συνέντευξη και την εξέταση των πτυχίων.

Ο σκοπός είναι να σχηματισθεί ένα ακροατήριο με διαφορετικές επαγγελματικές και συνεταιριστικές εμπειρίες αφ' ενός και αφ' ετέρου εφαρμογής νέων τεχνολογιών και πηγών γνώσης.

Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται η θέληση του διδασκόμενου και η επάρκεια χρόνου έτσι ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση μαθημάτων και η προσωπική μελέτη. Οι διδακτικές δραστηριότητες στο αμφιθέατρο είναι συγκεντρωμένες στο τέλος της εβδομάδας: Πέμπτη απόγευμα, Παρασκευή και Σάββατο πρωί. Αυτό για να επιτρέψει την παρακολούθηση και σε αυτούς που ήδη εργάζονται:

Τόπος και χρόνος

Το Τμήμα (όσον αφορά την διδασκαλία στο αμφιθέατρο) γίνεται στην Σχολή Οικονομίας του Πανεπιστημίου της Μπολώνιας.

Οι συμμετέχοντες στη τμήμα έχουν πρόσβαση σε όλες τις πανεπιστημιακές δομές και στην εξειδικευμένη βιβλιοθήκη και το εργατήριο πληροφορικής του Πανεπιστημίου.

Από τον Ιανουάριο έως το Μάη διαρκεί το α' μέρος της εκπαιδευτικής δραστηριότητας στο αμφιθέατρο, συγκεντρωμένη τις ημέρες Πέμπτη (απόγευμα) και Παρασκευή και Σάββατο (πρωί).

Τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο πραγματοποιείται προσωπική «πρακτική» εκπαίδευση, ενώ τους μήνες Σεπτέμβρη και Οκτώβρη επαναρχίζει η διδασκαλία στο αμφιθέατρο εμβαθύνοντας πάνω σε προβλήματα που ανέκυψαν κατά την διάρκεια της πρακτικής εξάσκησης.

Στο ειδικό τεύχος του Πανεπιστημίου δίδονται στη συνέχεια πολλές αναλυτικές πληροφορίες για μαθήματα, διδάσκοντες, κ.λπ.

— Η ΔΗΜΕΡΙΔΑ, ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ, ΜΕ ΘΕΜΑ «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ — ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΩΣ ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΤΟ ΤΑΡΑΧΩΔΕΣ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ».

Πραγματοποιήθηκε την 21 και 22 Ιανουαρίου 1999 στην Αθήνα.

Σκοπός η μεταφορά τεχνογνωσίας από την Ολλανδική συνεταιριστική κίνηση στην ελληνική. Και η ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων αμοιβαία.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα:

Πέμπτη, 21.1.99: Προεδρείο Π. Κολύρης – Η. Σείτανιδης – Ir. G. van Dijk.

— Έναρξη των εργασιών από:

— Εκπρόσωπο Πολιτικής Ηγεσίας Υπουργείου Γεωργίας. — Πρόεδρο ΠΑΣΕΓΕΣ.

(Καλωσόρισμα από: κ. Τζ. Καραμίχα, καθ. κ. van Dijk, κ. R. H. Schaap).

— Εισήγηση από Καθ. Dr. Ir. G. van Dijk, θέμα «Τάσεις και θέματα που αφορούν τους Συνε-

ταιρισμούς στην Ευρώπη, στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα».

— Εισήγηση από κ. Tamminga (FCDF): Θέμα «Οι δυνάμεις που επαναδιαμορφώνουν τον γαλακτοκομικό τομέα στην Ευρώπη καθώς και η ανάπτυξη των Ολλανδικών Συνεταιρισμών σ' αυτό το χώρο».

— Εισήγηση από Καθ. κ. Κ. Παπαγεωργίου. Θέμα «Το βεσμικό καθεστώς των Οργανώσεων στην Ελλάδα. Θέματα σχετικά με την Συνεταιριστική Νομοθεσία».

• Παρασκευή, 22.1.99: Προεδρείο Ν. Μαραβέγιας – Δ. Πράτσος – κ. Tamminga.

— Εισήγηση από κ. Β. Vende (The Greenery): Θέμα «Η νέα κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών στην Ε.Ε., και η δημιουργία νέων ολλανδικών συνεταιριστικών δομών μέσα σ' αυτό το πλαίσιο».

— Εισήγηση από κ. Van der Kerk (Rabobank): «Η χρήση της προστιθέμενης αξίας των συνεταιριστικών τραπεζών για τη μείωση του κόστους πρόσβασης στην χρηματοδότηση».

• Ομάδες Εργασίας:

Α) Συντονιστής Π. Κολύρης – Εισηγητής κ. Β. Vende: Επικοινωνία, λήψη αποφάσεων και έλεγχος.

Β) Συντονιστής Ν. Μαραβέγιας – Εισηγητής κ. van der Kerk: Ιδιοκτησιακό καθεστώς, επενδύσεις και χρηματοδότη.

Γ) Συντονιστής κ. Κ. Παπαγεωργίου – Εισηγητής κ. Ir. G. van Dijk: Συναλλαγές μεταξύ αγροτών – μελών και Συνεταιρισμών.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ (ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΙ – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ – ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΙ – ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ) ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

Επωνυμία	Διεύθυνση	Μέλη
1. Επιπλοξυλουργών Βιοτεχνών Πάτρας	Αγίων Σαράντα	126
2. Εμποροραπτών και Ραπτών ΣΥΝ.Π.Ε.	Μαιζώνος 94Α	35
3. Υδραυλικών Πατρών	Αγίας Σοφίας 69	30
4. Προμηθευτικός και Παραγωγικός Αρτοποιιών Πατρών ΣΥΝ.Π.Ε.	Τσερπίδου 105	(*)
5. Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Εργολάβων Ηλεκτρολόγων Πατρών Π.Ε.	Γεροκ/πούλου ΙΙ. Μυκηνών 6	140
6. Συνετ/σμός Αργυροχρυσοχόων Κατ/ταρχών – Ωρολογοποιών Ν. Αχαΐας	Αράτου 21	40
7. Βιοτεχνών Μετάλλου ΣΥΝ.Π.Ε.	Μυκηνών 14 – Ψαροφάϊ	70
8. Προμ/κός Επαγγ/τιών Βαφένων – Φανοποιών Αυτ/των Ν. Αχαΐας ΣΥΝ.Π.Ε. «Αγ. Στέφανος»	Σκουφά & Πρ. Μακαρίου	42
9. Προμ/κός Φαρμακοποιών Ν. Αχαΐας ΣΥΝ.Π.Ε.	Καραϊσκάκη 134	(*)
10. Συν/σμός Προμ/κός Υπεραστικών Λεωφορείων	Ζαΐμη 2	140
11. Ι.Μ.Ε. Πάτρας (Φορητών Εθνικών Μεταφορών)	Όθων/Αμαλίας 85	60
12. Αυτοασφαλιστικός Υπεραστικών Λεωφορείων	Ζαΐμη 2	140
13. Αυτοασφαλιστικός Αστικών Λεωφορείων	Πατρέως 49	(*)
14. Συνεταιρισμός Προμηθευτικός Ταξί	Ευβοίας 250	350
15. Τουριστικός Υπερ. Λεωφορείων		140
16. Πιστωτικός Αχαΐας «Αχαϊκή Συν/στική Τράπεζα» ΣΥΝ.Π.Ε.	Αγ. Ανδρέου 104	3.245
17. Α.Σ.Ε.Π.Α. (Προμηθευτικός Αστικών Λεωφορείων)	Πατρέως 49	(*)

(*) Δεν αναγράφεται αριθμός μελών



Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΠΝΑ.

Η Σ.Ε.Κ.Ε. αποτελεί τη συνεταιριστική επιχείρηση των Ελλήνων καπνοπαραγωγών στην επεξεργασία και στις εξαγωγές του καπνού.

Οικονομικά ισχυρή και επιχειρηματικά δραστήρια, η Σ.Ε.Κ.Ε. διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις για 22.000 τόνους καπνού, κυρίως στη Θεσσαλονίκη, στην Καβάλα και στην Ξάνθη.

Αξιοποιώντας τη γνώση και τη δύναμη της συνεργασίας, λειτουργεί ανταγωνιστικά και με επιτυχία στις συνθήκες του ισχυρού παγκόσμιου ανταγωνισμού στην αγορά του καπνού.

Με την απασχόληση 1.500 ατόμων στην περίοδο επεξεργασίας του καπνού, η Σ.Ε.Κ.Ε. αποτελεί σημαντικό στήριγμα για τα εισοδήματα των καπνοπαραγωγικών περιοχών.

Επί μισό αιώνα και σε δύσκολους καιρούς, η Σ.Ε.Κ.Ε. στήριξε και στηρίζει την ελληνική καπνοπαραγωγή.



Σ.Ε.Κ.Ε. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ 1, ΕΥΟΣΙΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: ΤΗΛ.: (031) 60.93.00

ΥΠΟΚ/ΜΑ ΑΘΗΝΩΝ: Γ. ΓΕΝΑΔΙΟΥ 8 & ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ, ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ. 3305.047

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ

Αξιόλογη ανάπτυξη σημειώνουν —εδώ και αρκετά χρόνια— οι Συνεταιρισμοί Υδραυλικών. Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία λειτουργούν 49 καταστήματά τους σε 36 πόλεις της Ελλάδας, τις ακόλουθες:

Αγρίνιο	Εθν. Οδός Αγρινίου – Ιωαννίνων 3	Καρπενήσι	Πλάτωνος και Ζώτου
Αθήνα	Κεφισιάδων 1, Πετράλωνα	Κατερίνη	Χατζόγλου 17
»	Σολωμού 18, Χαλάνδρι	Κέρκυρα	Εθνικής Λευκίμης – Τρία Γεφύρια
»	25 ^α Μαρτίου & Κουμουνοδούρου Περιστερί	Κοζάνη	Πτολεμαΐδας 4
»	Βουλαγαμένης 19 & Μεσσήνης, Γλυφάδα	Κόρινθος	Πατρών 78
Άργος	Μεσσηνίας & Αρκαδίας 4	Κιάτο	Αριστοτέλους 68 & 25 ^α Μαρτίου
Ναύπλιο	Χαρ. Τρικούπη 2	Λαμία	2 ^η χλμ. Ε.Ο. Λαμίας – Αθηνών
Άρτα	Περιφερειακή οδός Άρτας	Λάρισα	Ερυθρού Σταυρού 19
Βόλος	Κουντουριώτου 111	»	Περιφερ. Οδός Αθηνών – Τρικάλων
»	54 ^α Συντάγματος – Πλάτωνος	Λιβαδειά	Οδός Αισχύλου
Γιαννιτιά	20 ^α Οκτωβρίου 30	Μέγαρα	41 ^η χλμ. Παλ. Ε.Ο. Αθηνών – Κορίνθου
Ηράκλειο	Εθν. Αντίσταση 30 & Λ. Ικάρου	Μύκονος	Άγιος Ταξιάρχης
»	Λεωφ. Κνωσσού 170	Ξάνθη	Λ. Στρατού 11
Θεσ/νίκη	Φράγκων 16, Κέντρο	»	28 ^α Οκτωβρίου 225
»	Μπότσαρη 93, Κ. Τούμπα	Ορεστιάδα	Αγίων Θεοδώρων 77
»	Μπότσαρη 112, Κ. Τούμπα	Πάτρα	Αγίας Σοφίας 69
»	Δημητρίου Καραολή 152, Εύσομος	Ρόδος	Λίνδου 209
Ιεράπετρα	Γλυμιάδη 24	Τήνος	Αγ. Γεώργιος – Βρύση
Ιωάννινα	Πρώτη Πάροδος Καλπακίου	Τρίκαλα	3 ^η χλμ. Οδού Τρικάλων – Πύλης
»	Αμφιθέα Ιωαννίνων	»	Αλεξάνδρας 36
Καβάλα	Σάμου 7	Καλαμπάκα	Ευθυμίου Βλαχάβα 39
Καλαμάτα	Ύδρας 8	Τρίπολη	Ναυπλίου 23
»	Μακεδονίας 6	Χανιά	Εφ. Πολεμιστών 3
Καρδίτσα	Ηρώων Πολυτεχνείου & Ελ. Βενιζέλου	Ρέθυμνο	Ατσιτόπουλο Ρεθύμνου
		Χίος	Κουντουριώτη 10Α

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

A) Προστασία των νήσων από «οικιστικές πιέσεις» ομαδικής οικοδόμησης.

Με τελευταίες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας παρεμποδίζεται η οικιστική πίεση στα μικρά νησιά με δημιουργία νέων οικισμών από οικοδομικούς συνεταιρισμούς, καθώς και με το σύστημα της «ιδιωτικής πολεοδόμησης» κ.λπ. Επίσης η ανέγερση μεγάλων ξενοδοχείων, (και διάφορες άλλες απαγορεύσεις).

Οι αποφάσεις εκδόθηκαν σε περιπτώσεις της Σερίφου και της Νάουσας Πάρου, στηρίζονται δε σε διατάξεις του Συντάγματος, της Συνθήκης του Μάαστριχτ, και Ατζέντας 21. Σχετικά βλ. πρακτικά 541 και 542 του 1998. Και αναλυτικό κείμενο της Ι. Μάνδρου στο «Βήμα» 22.11.98.

B) Η Γραφειοκρατία ανασχετικό εμπόδιο για τους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς

Βέβαια πριν από την ίδρυση και μετά την έναρξη λειτουργίας κάποιου οικοδομικού Συνεταιρισμού πρέπει να γίνεται από το Κράτος μια ουσιαστική παρακολούθηση και έλεγχο των διαφόρων στοιχείων ώστε να αποφεύγονται εκείνα που σημειώθηκαν παλαιότερα με την αθρόα οικοπεδοποίηση, την εκμετάλλευση του θεσμού από μεσίτες (που ο καθένας ίδρυε και έναν οικοδομικό συνεταιρισμό και πολλές φορές εκμεταλλευόταν αφελείς ανθρώπους που λαχταρούσαν να αποκτήσουν ένα κομμάτι γης για να χτίσουν ένα μικρό εξοχικό). Ακόμα είναι γνωστό πόσοι οικοδομικοί Συνεταιρισμοί υπαλλήλων διαφόρων δημοσίων υπηρεσιών και άλλων νομικών προσώπων έχουν μπλέξει με εκτάσεις που έχουν χαρακτηριστεί δασικές και με δικαστήρια και ενέργειες που δεν οδηγούν συνήθως σε κάποια λύση.

Ο έλεγχος έγκαιρα για συμπαράσταση είναι χρήσιμος. Αλλά οι διαδικασίες που απαιτούνται και η φοβερή γραφειοκρατία από τον Άννα στον Καιάφα καθιστούν μαρτυρική επί χρόνια τη ζωή όσων αναμειγνύονται να υπηρετήσουν το θεσμό των οικοδομικών συνεταιρισμών.

Και δεν είναι μόνο οι διαδικασίες που απαιτούνται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (π.Δ. 23 του 1987 και υπουργικές αποφάσεις). Είναι κυρίως η χρονοβόρα διαδικασία και το μπλέξιμο με την αδιαφορία ή και την αντίδραση κάποιου αρμοδίου.

Εχομε υπόψιν μια επιστολή που απευθύνεται σε 20σάδα αρμοδίων και που αφορά τα εμπόδια που παρουσιάζονται χρόνια τώρα στην προσπάθεια για δημιουργία και δράση ενός Οικοδομικού Συνεταιρισμού στην Ήπειρο (στο Μαργαρίτι Θεσπρωτίας), α) για να αποκτήσουν παραθεριστική κατοικία οι πολλοί απόδημοι στο εξωτερικό από την περιοχή αυτή που θέλουν να έρχονται και τελικά να επιστρέψουν στην πατρίδα, και β) να αναποκτήσουν στέγη οι άστεγοι της Κοινότητας.

Το πρόβλημα (γενικότερα σε όλη την Ελλάδα) της υποβοήθησης της επιστροφής των αποδήμων είναι βασικό και η εξασφάλιση κάποιας παραθεριστικής κατοικίας κοντά στην πατρίδα τους είναι το πρώτο βήμα που εκτός από την γενικότερη εθνική ωφέλεια δημιουργεί και εισροή κεφαλαίων.

Πρέπει συνεπώς να περιοριστούν οι γραφειοκρατικές εμπλοκές πολλών αρμοδίων και να εξασφαλισθεί το πέρασ όλων των διαδικασιών μέσα σε σύντομο χρόνο 1—2 ετών ώστε να μπορεί η Διοίκηση κάθε Οικοδομικού Συνεταιρισμού να αρχίσει ουσιαστικό έργο.

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στον ελληνικό Τύπο (πέρα από τα ειδικευμένα συνεταιριστικά έντυπα) άρχισαν να δημοσιεύονται κατά διαστήματα κείμενα που αναφέρονται στον θεσμό των Συνεταιριστικών Τραπεζών που παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια αξιόλογη αναπτυξιακή πορεία και στην Ελλάδα (και που λειτουργούν κατά χιλιάδες στον γενικότερο Ευρωπαϊκό χώρο).

Ενδιαφέρον ευρύτερο κείμενο της Αθ. Καλαϊτζόγλου με αξιόλογα στοιχεία δημοσιεύτηκε τελευταία στην εφημ. «Καθημερινή» Αθηνών 17.1.99. Από το κείμενο παραλαμβάνουμε τον ακόλουθο πίνακα στοιχείων καθώς και τον τονισμό στο κείμενο ότι «Οι συνεταιριστικές Τράπεζες αναπτύσσονται και σύντομα ιδρύεται και η Κεντρική Συνεταιριστική Τράπεζα Ελλάδος».

Τα βασικά μεγέθη μερικών συνεταιριστικών τραπεζών (τα ποσά σε χιλ. δρχ.)()*

	μέλη (**)	πελάτες	προσωπικό	κατ/μστα	ίδια κεφάλαια	κέρδη προ φόρων	χορηγήσεις	καταθέσεις
Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας	15.410	23.000	37	2+1 θυρίδα	7.900.000	1.102.456	22.700.000	22.181.978
Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα	4.032	4.032	15	2	2821.000	277.800	5.531.000	4.404.186
Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα	12.606	11.898	48+6	7	6.975.000	938.407	15.374.000	12.769.000
			part - time					
Συνεταιριστική Τράπεζα Ιωαννίνων	4.075	2.164	7	1	1.247.000	139.234	2.615.000	2.000.000
Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων	3.113	2.863	21	4	2.030.000	130.704	6.744.000	7.090.000
Συνεταιριστική Τράπεζα Δωδ/νήσου	4.312	2.050	14	2	1.845.000	207.158	4.447.150	3.649.602
Συνεταιριστική Τράπεζα Εβρου	1.553	1.984	14	2	921.809	35.000	1.066.000	1.450.000
Συνεταιριστική Τράπεζα Τρικάλων	1.902	2.024	6	1	930.000	109.000	654.000	
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	1.347	230	3	1	729.970	60.000	220.000	

Υπάρχουν και άλλες (υπό οργάνωση και λειτουργία) καθώς και αρκετοί Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί που θα γίνουν Τράπεζες μόλις συγκεντρώσουν το απαιτούμενο κατώτερο κεφάλαιο. (Άλλες ενδιαφέρουσες πληροφορίες στο παραπάνω κείμενο).

(*) Δεν αναγράφεται σε ποίο έτος αντιστοιχούν τα στοιχεία (Μάλλον είναι του 1997).

(**) Βλ. τα μέλη στο Νικ. Κλήμη: Bancassurance, σελ. 104 (όπου και για τον ρόλο των Συνεταιριστικών Τραπεζών)

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ είναι η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρεία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις, με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 500 εκατομμύρια δραχμές.

Προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- α) τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση*
- β) την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση και*
- γ) Το σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους*

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Συγγρού 367 • Τηλ. 940.6266

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Τιμισοκή 17 Τηλ. 268503

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ & ΓΡΑΦΕΙΑ σ' όλη την Ελλάδα

Βιβλία – Περιοδικά (Και μερικά χαρακτηριστικά κείμενά τους)

— Διον. Μαυρογιάννη «Οι Σαρακατσάνοι της Θράκης, Κεντρικής, Ανατολικής Μακεδονίας»,

Αθήνα, Γιάννινα 1998, Εκδόσεις Δωδώνη σελ. 232.

Ο εκλεκτός Πανεπιστημιακός (Καθηγητής Κοινωνιολογίας, πρ. Πρύτανης Δημοκρατείου Πανεπιστημίου Θράκης) και Συνεταιριστής με την ευρύτατη προϋπηρεσία για τη συνεταιριστική ανάπτυξη στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ΟΗΕ) και στη Διεθνή Συνεταιριστική Ένωση (ICA) και με αποστολές – προσφορές υπηρεσιών ανά τον κόσμο, παρουσιάζει με την έκδοση αυτή (σε ένα πολύ ωραίο τόμο σε μεγάλο σχήμα και εκλεκτή εκτύπωση), επιτόπια Κοινωνιολογική Έρευνα από Έβρο έως Θεσσαλονίκη, για τους νομάδες Σαρακατσάνους, εγκατεστημένους στους πιο πάνω εννέα νομούς.

Πρόκειται για τον τόμο 2 με ανέκδοτα φωτογραφικά ντοκουμέντα, με τα πρόσωπα, τους τόπους, τα πράγματα (λαϊκά τεχνουργήματα) τα σχετικά με την μελέτη. (Ο τόμος 1 αναφέρεται στην καταγραφή των οικογενειών, νοικοκυριών και επαγγελματών καθώς και στην αποτύπωση της πολιτιστικής παράδοσης των Σαρακατσάνων, σελ. 400). Παράλληλα κυκλοφορεί ο Α΄ τόμος (βλ. στο προσεχές).

Στη σελ. 4 αναφέρεται ότι ο τόμος 3 που θα επακολουθήσει θα είναι μια «κοινωνιολογική μελέτη για το μετασχηματισμό των συντροφικών κτηνοτροφικών ομάδων (Σαρακατσάνων): οικονομικοί μηχανισμοί, γεωγραφική και κοινωνική κινητικότητα, πολιτιστική ταυτότητα».

Τα εισαγωγικά κείμενα (τίτλοι, περιεχόμενα, πρόλογος) δίδονται ελληνικά, γαλλικά και αγγλικά.

Πρόκειται για μια ακόμα πνευματική και επιστημονική προσφορά του Καθηγητή συγγραφέα σε συνείδηση της πολύ αξιόλογης προηγούμενης της οποίας στοιχεία αναγράφονται στα εξώφυλλα – εσώφυλλα του τόμου. Ένα βιβλίο που πρέπει να διαβαστεί.

• Εκδόσεις για την αρετή της συνεργασίας

Καθώς γράφει η εφημ. «Καθημερινή» Αθηνών (φ. 7.2.99) σε κείμενο Κατ. Σχινά, από τον εκδοτικό οίκο Καστανιώτη άρχισε να εκδίδεται η σειρά «Εξέλιξης και κοινωνικές επιστήμες» που διευθύνει ο καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Δημ. Ποταμιάνος. Ήδη κυκλοφορούν ή πρόκειται να κυκλοφορήσουν βιβλία που εξετάζουν τις καταβολές και τις προοπτικές της έμφυτης τάσης του ανθρώπου για συνεργασία.

«...Η σειρά επιχειρεί να ανταποκριθεί στο αίτημα των καιρών για «μεθοδική αναψηλάφηση της αρετής, της έμφυτης δηλαδή τάσης του ανθρώπου προς συνεργασία, η οποία διόλου βέβαια δεν αποκλείει την ανταγωνιστική κινητοποίησή του σ' ένα βιο-κοινωνικό περιβάλλον που δεν θα πάψει ποτέ να είναι πεδίο άμιλλας», όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο κ. Ποταμιάνος.

Γιατί, τελικά όσο καχύποπτοι κι αν είμαστε ο ένας απέναντι στον άλλον, όσο δοσμένοι στον εξοντωτικό ανταγωνισμό, ξέρουμε ότι το κοινό συμφέρον και το κοινό καλό περνούν μέσα από τη συνεργασία.

Οι δοκιμιογράφοι της σειράς το επιβεβαιώνουν: το κλασικό έργο του Αμερικανού πολιτειολόγου Ρόμπερτ Άξελροντ, πρώτα απ' όλα, «Η εξέλιξη της συνεργασίας», στο οποίο ο συγγραφέας, εφαρμόζοντας τη θεωρία των παιγνίων και ειδικότερα το «δίλημμα του φυλακισμένου», συμπεραίνει ότι υπό τις κατάλληλες συνθήκες η συνεργασία μεταξύ αμετανόητων εγωιστών μπορεί να προκύψει αβίαστα και να ευδοκιμήσει φυσικά, χωρίς την παρέμβαση μιας ισχυρής και επίφοβης κεντρικής αρχής.

Στο σημείο αυτό συναντάται με τον Ματ Ρίντλεϊ και το βιβλίο του «Οι ρίζες της αρετής».

Τα επόμενα βιβλία της σειράς που θα κυκλοφορήσουν τη άνοιξη είναι «Τα πάθη της λογικής» του οικονομολόγου Ρόμπερτ Φρανκ, ο οποίος αποδεικνύει με ένα μαθηματικής ακρίβειας μοντέλο ότι η ενάρετη – συνεργάσιμη συμπεριφορά και αμείβει και δικαιώνεται, και ο «Συν-ανταγωνισμός» των Άνταμ Μπράντεμπεργκερ και Μπάρι Νέιλμπαφ, οι οποίοι επιχειρούν να δείξουν, βασιζόμενοι και αυτοί στη θεωρία των παιγνίων, ότι στις επιχειρήσεις ο αντίπαλος δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εχθρός προς εξόντωση.

Ετοιμάζονται ακόμα τα:

* «Η αλληλοβοήθεια: ένας παράγων της εξέλιξης» του Κροπότκιν, ένα ιστορικό έργο, γραμμένο στα τέλη του περασμένου αιώνα, ύμνος στην ανθρώπινη συνεργασία για την ευημερία της κοινότητας και σθεναρή άρνηση στην ιδέα ότι η ζωή είναι μια ανελέητη μάχη ανάμεσα σε εγωϊστικά όντα.

* «Η αρχή του μειονεκτήματος» του ζεύγους Ζαχάβι, γνωστών δαρβινιστών βιολόγων.

* «Το λυκόφως του καθήκοντος» του Ζιλ Λιποβέτσκι, ένα δοκίμιο για τον σύγχρονο ατομισμό, ο οποίος, ωστόσο, δεν αποκλείει τη συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων προκειμένου να μη καταστεί ανεξέλεγκτος.

* «Η φύση του παιδιού», ένα δοκίμιο ψυχολογίας του Τζέρομ Κέιντεν, που υιοθετεί τη θεωρία περί συναισθηματικής νοημοσύνης.

* «**Η δικτύωση**» του κορυφαίου σύγχρονου πολιτικού στοχαστή Τζεφ Μάλγκαν.

* «**Το μυρμήγκι και το παγώνι**» της Έλενα Κρόνιν, που επιχειρεί να εξηγήσει τις τόσο διαφορετικές συμπεριφορές των δύο ειδών – συνεργασία εναντίον απόλυτης αυτάρκειας».

— Κυψέλες της Ελλάδος

Με συνεργασία του Υπουργείου Γεωργίας (ομάδα παραγωγών μελιού Κυκλάδων) και του Υπουργείου Αιγαίου (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων) έχει εκδοθεί από την ΕΔΙΑΜ (Εταιρεία διαφύλαξης αρχαίων Μελισσοκομίας «ο Κήρινθος») ενδιαφέρον βιβλίο στο οποίο εμφανίζονται με φωτογραφίες διάφοροι τύποι κυψελών από διάφορα μέρη της Ελλάδας (Κέας, Σίφνου, Κυθήρων, Καλύμνου, Φλώρινας, Ευρυτανίας, Χίου, Λήμνου, Καρπάθου, Γαστούνης, Ιου, Μαγνησίας, Αμφικλείας, Τατοΐου, Κυθήρων, Αρκαδίας, Χαλκιδικής, Λακωνίας, Πλωμαρίου, Μυτιλήνης, Πάργας, Ανδρου, Κυνουρίας, Πρεσπών, Αττικής, Πάρωνα).

— «Αγροτικός Συνεργατισμός» της ΠΑΣΕΓΕΣ

Στο τεύχος Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου 1998 μεταξύ της άλλης ύλης:

— Το Ευρωπαϊκό μοντέλο γεωργίας, ο δρόμος για το μέλλον.

— Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί στην Ευρώπη (γενικά και κατά χώρες).

— Η κοινή Συντροφιά των Αμπελακίων (Στ. Μαριάδης).

— «Νέα της ΠΕΣΥΓΟ»

Κυκλοφόρησε το φ. 26 Οκτ. – Δεκ. 1998 της εφημερίδας της Πανελληνίου Ενώσεως Συνταξιούχων υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων με ενδιαφέροντα σημειώματα και κείμενα. Μεταξύ αυτών: Μακρόσυρτη η λίστα των προβλημάτων – Επικουρικές συντάξεις μετά τον ν. 2556/97 — Η συλλογική σύμβαση του 1998— το 35^ο Συνέδριο Σωματείων Εργαζομένων στις ΑΣΟ — Οι ενέργειες για συνταξιοδοτικά θέματα. Πολλές πληροφορίες για τους συνταξιούχους.

— «**Σύγχρονοι προβληματισμοί για τον αγροτικό τομέα**». Περιοδική επιθεώρηση για τον αγροτικό τομέα. Έκδοση του Ι.ΑΓ.Ε. (Ινστιτούτου Αγροτικών Ερευνών) τεύχος 5 του 1998. Πανεπιστημίου 56 και Εμμ. Μπενάκη, τηλ./Fax 38.00.513. Υπεύθυνος Δημ. Προβατάς, Πρόεδρος Ι.ΑΓ.Ε.).

Με αξιολογικά περιεχόμενα ενημερωτικά και θέσεων. **Χαρακτηριστικό το ακόλουθο εισαγωγικό κείμενο του Δ. Προβατά για την νέα πολιτική Ηγεσία στο Υπουργείο Γεωργίας.** (Πολύ ενδιαφέροντα και τα άλλα περιεχόμενα του τεύχους).

«Αγαπητοί αναγνώστες,

σωστά έχει ειπωθεί ότι σε τούτη τη χώρα δεν θα πεθάνουμε ποτέ από πλῆξη. Με το τέλος του έτους μια νέα ηγεσία ήρθε να εγκατασταθεί στο Υπουργείο Γεωργίας. Νέα πρόσωπα, νέες απόψεις, νέες ελπίδες.

Όλα όσα είχαν δρομολογηθεί, αν υπήρχε κάποιο σχέδιο παρέμβασης από τον προηγούμενο Υπουργό αναστέλλονται και νέα σχέδια καταστρώνονται. Νέοι άνθρωποι, νέα σχέδια για τα ίδια πάντα προβλήματα που δεν λένε να υποχωρήσουν, αλλά αντίθετα πολλές φορές οξύνονται.

Όλοι όσοι παρακολουθούμε τις εξελίξεις στα θέματα του αγροτικού τομέα και γνωρίζουμε το έργο των πολιτικών προσώπων αισθανόμαστε μια ανακούφιση ότι επιτέλους ένας άνθρωπος γνώστης των προβλημάτων του αγροτικού χώρου και με οργανωτική εμπειρία ανέλαβε τα ηνία ενός δύσκολου πραγματικά τομέα με ευαίσθητες κοινωνικές πιυχές.

Ανέλαβε να αναπληρώσει τις ελπίδες πεντακοσίων και πλέον χιλιάδων αγροτών ότι δεν υπάρχει λόγος να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τη δραστηριότητά τους όπως τονίζουν συνεχώς τα αντιπολιτευόμενα κόμματα. Ανέλαβε να αντιστρέψει την άποψη ότι οι αγρότες είναι δημόσιοι υπάλληλοι που παράγουν και το κράτος πρέπει να τους πληρώνει γι' αυτό, αδιάφορο αν αυτό που παράγουν έχει ζήτηση στην αγορά ή αν οι ποιοτικές προδιαγραφές του προϊόντος δεν είναι αυτές που ζητάει ο καταναλωτής.

Ανέλαβε να αλλάξει τη δημοσιούπαλληλίστικη νοοτροπία και τον εφησυχασμό των αγροτών μας ότι για όλα υπάρχει το κράτος και το κόμμα. Ανέλαβε να διαμορφώσει ένα νέο πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. (Αλήθεια τί θα γίνει με αυτό το σήριαλ των νόμων για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς; Δεν αντιλαμβάνονται εκεί στη Βουλή ότι είναι χοντρό το δούλεμα των αγροτών με την ανικανότητά τους να διαμορφώσουν ένα σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς που δεν θα αλλάζει κάθε φορά που αλλάζει ο Υπουργός Γεωργίας;).

Ανέλαβε να δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο για τις Διεπαγγελματικές οργανώσεις όπου θα βάλλουν στο πολιτικό παιχνίδι όλους όσους εμπλέκονται στο κύκλωμα παραγωγή, μεταποίηση, εμπορία. Ο καιρός του εφησυχασμού και της άγριας εκμετάλλευσης των αγροτών για την εξασφάλιση κερδών έχει περάσει.

Όσοι επιμένουν στις παλιές μεθόδους θα διαπιστώσουν σύντομα ότι δεν θα έχουν αντικείμενο εκμετάλλευσης, αφού οι νέοι αγρότες στρέφονται προς άλλες δραστηριότητες.

Ανέλαβε να πάρει μέτρα που θα μειώσουν το κόστος παραγωγής, θα διαμορφώσουν ανταγωνιστικές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, θα στρέψουν την παραγωγή προς ποιοτικά και βιολογικά προϊόντα.

Ανέλαβε τέλος να αξιοποιήσει ένα υψηλού επιπέδου επιστημονικό δυναμικό, που βρίσκεται στη διάθεση του εκάστοτε Υπουργού και να φέρει κοντά τους επιστήμονες και την παραγωγή σε όλες τις φάσεις κάθε προϊόντος.

Ανέλαβε να βάλει σε νέες βάσεις την εκπαίδευση των αγροτών και σε συνεχή βάση την εκπαίδευση των νέων αγροτών. Να διαμορφώσει πολιτική για την υποδομή, το νερό και τις εισροές του αγροτικού τομέα. Πολιτική για τον αγροδιατροφικό τομέα που είναι ο μόνος ικανός να προάγει τη συνολική ανάπτυξη της χώρας μας.

Ανέλαβε να διαχειριστεί την ανάπτυξη της υπαίθρου και τη βελτίωση της ζωής όχι μόνον του αγροτικού πληθυσμού αλλά και των κατοίκων της υπαίθρου.

Ανέλαβε να διαπραγματευτεί μια δύσκολη φάση των Ευρωπαϊκών εξελίξεων, όπου επιδιώκεται η μείωση των δαπανών για τη γεωργία και η προσαρμογή της ευρωπαϊκής γεωργίας στους κανόνες του διεθνούς ανταγωνισμού.

Η θεματολογία της ύλης του περιοδικού μας δίδει ορισμένες ενδείξεις για τα θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τον αγροτικό τομέα.

Ευχόμαστε κάθε επιτυχία στη νέα ηγεσία του Υπ. Γεωργίας.

Δημήτρης Προβατάς»

— «**Συνεταιριστική Επικοινωνία**». Τεύχος 3, Φεβρ. 1999. Τετραμηνιαία έκδοση της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συνεταιρισμών Εγκαταστάτων Υδραυλικών (ΠΟΣΕΥΔ), Αναξαγόρα 3 – 14342 Ν. Φιλαδέλφεια, τηλ. 25.85.805-8, FAX 2585809.

Χαρακτηριστικό το πρώτο κείμενο της Συντακτικής Επιτροπής με τίτλο «Το Συνεταιριστικό κίνημα σήμερα και αύριο...». Παραθέτουμε το βασικό μέρος για την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και για την μέχρι τώρα δραστηριότητα στον τομέα αυτό και για τα προβλήματα και για την συνεταιριστική πίστη και αγωνιστική προσπάθεια: (πολύ ενδιαφέροντα και τα άλλα περιεχόμενα του τεύχους που δείχνουν την αξιολογή —σε πολλές πόλεις— ανάπτυξη και δραστηριότητα των αστικών αυτών Συνεταιρισμών των υδραυλικών που έχουν 49 καταστήματα σε 36 πόλεις της Ελλάδας). Γράφει το κείμενο:

«...Συνάδελφοι, το '99 αρχίζει με αρκετά προβλήματα για τους συνεταιρισμούς. Για ένα χρόνο ακόμα θα τα αντιμετωπίσουμε μόνοι μας, καθώς και τούτη η κυβέρνηση —όπως και όλες οι προηγούμενες— κωφεύει στην επίλυση των προβλημάτων μας.

Ως νέο Δ.Σ. έχουμε καθήκον και υποχρέωση προς όλους εσάς να φανούμε αντάξιοι της εμπιστοσύνης σας.

Στόχος όλων μας είναι οι Συνεταιρισμοί να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην αγορά (πολλοί ήδη τον παίζουν), να αναδειξουμε τον κοινωνικό τους ρόλο και να είναι οφθαλμοφανής η διαφορά από τις εμπορικές επιχειρήσεις, που μοναδικό σκοπό έχουν το κέρδος.

Αισθανόμαστε την ανάγκη να τονίζουμε το τελευταίο, γιατί εδώ και λίγο καιρό διαπιστώνουμε ότι πολλοί ενδιαφέρονται μόνο για το δραχμικό κέρδος. Αποτέλεσμα αυτού του ενδιαφέροντος είναι η χαλάρωση, ή η διακοπή των σχέσεων μεταξύ Σωματείων και Συνεταιρισμών. Για μας αυτό το ζήτημα συνάδελφοι είναι καθοριστικό για την πορεία και το μέλλον των Συνεταιρισμών μας. Ο κλάδος μας, συνάδελφοι, διαθέτει στελέχη και έχει και τόσων χρόνων εμπειρία, θετική και αρνητική. Χρειάζεται λοιπόν όλα του τα στελέχη και πρέπει οι έχοντες την ευθύνη της Διοίκησης ΟΒΥΕ και Σωματείων να σηκώνουν συναγερμό. Να ενεργοποιηθούν τα αδρανολογημένα σωματεία και ν' απευθυνθούμε σ' όλους τους συναδέλφους. Η εντατικοποίηση επίσης, προϊόν της κρίσης και αυτή, έχει απομακρύνει τους συναδέλφους από τα Σωματεία και κάποιои, βεβαίως, είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι.

Για να μην οδηγηθούν οι Συνεταιρισμοί, άλλοι σε μαρασμό και άλλοι να μείνουν στα χέρια λίγων «έξυπνων», που θα κερδοσκοπούν σε βάρος του συνόλου, πρέπει να πυκνώσουν οι γραμμές των Συνεταιρισμών.

Καλούνται λοιπόν να επανενταχθούν όλοι εκείνοι που για διάφορους λόγους οδηγήθηκαν σε αποστρατεία. Καλούνται όλοι εκείνοι που μέχρι τώρα δεν είχαν σχέση με τους Συνεταιρισμούς, να ενταχθούν στους Συνεταιρισμούς. Καλούνται οι Διοικήσεις των Σωματείων να παίξουν τον πρώτο ρόλο σ' αυτή την υπόθεση.

Να εκλέξουν Διοικήσεις που θα υπηρετήσουν τον ένα και μόνο υπέρτατο νόμο. «Τα συμφέροντα των Συνεταιρισμών και των συναδέλφων».

Οι συνθήκες της αγοράς κάθε μέρα διαφοροποιούνται. Θα είναι οι Συνεταιρισμοί στη θέση που τους αξίζει; Εκτός από τα παραπάνω επιβάλλεται:

- α) Υψηλό επίπεδο οργάνωσης και διαχείρισης. Ο εμπειρικός τρόπος δεν εξασφαλίζει το μέλλον.
- β) Αύξηση κεφαλαίων κίνησης (με τις οποίες δυσκολίες).
- γ) Πωλήσεις με χαμηλό ποσοστό μικτού κέρδους. Προϋπόθεση, βέβαια, είναι και το χαμηλό ποσοστό γενικών εξόδων.
- δ) Όσο είναι δυνατόν καλύτερη διαχείριση των αποθεμάτων.
- ε) Διακίνηση προϊόντων με προδιαγραφές. (Αυτό είναι ένα θέμα που θα αναφερθούμε αναλυτικότερα στο επόμενο τεύχος).

Συνάδελφοι, γίνεται κατανοητό ότι είμαστε υποχρεωμένοι εκ των πραγμάτων να αντιμετωπίσουμε τα ζητήματα που μας αφορούν, με υψηλό αίσθημα ευθύνης. Να λάβουμε υπόψη το παρελθόν, αλλά να μην χαθούμε περιπλανώμενοι σε αυτό, γιατί θα είμαστε ακατάλληλοι για το μέλλον.....

Εμείς επιμένουμε:

Στην κατάργηση του 35%.

Στην κατάργηση των αντικειμενικών κριτηρίων.

Στην χρηματοδότηση με χαμηλά επιτόκια, αν θέλει η κυβέρνηση να λείει ότι αναγνωρίζει τον κοινωνικό μας ρόλο.

Αναβάθμιση και όχι διάλυση του ΕΟΜΜΕΧ, για να μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά τους Συνεταιρισμούς.

Επειδή κάποιος μπορεί να μας θεωρήσουν υπερβολικά ρομαντικούς ή κάτι σαν τα νεοκλασικά διατηρητέα, απαντάμε: Γνωρίζουμε πολύ καλά σε τι συνθήκες βρισκόμαστε κι εμείς κι εκείνοι που έχουν την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας. Δεν ζητάμε ελεημοσύνη. Ζητάμε να πάψουν να μας βλέπουν σαν πολίτες Β κατηγορίας. Δεν θα καταθέσουμε τα όπλα, αν η κυβέρνηση εξακολουθήσει να αγνοεί την ύπαρξη και το ρόλο των Συνεταιρισμών. Τους Συνεταιρισμούς τους φτιάξαμε μόνοι μας χωρίς καμία βοήθεια. Αν περιμέναμε βοήθεια, δεν θα υπήρχε κανένας.

Σαν παραγωγικός κλάδος που είμαστε, πιστεύουμε ότι δικαιούμαστε περισσότερα.

Σ' αυτή την κατεύθυνση θα κινηθούμε και σε ό,τι αφορά στην ενημέρωση για τα Συνεταιριστικά δρώμενα και στην ισότιμη μεταχείριση των Συνεταιρισμών. Θα είμαστε πάντοτε παρόντες, αλλά θέλουμε παρόντες και όλους εσάς».

— «Ο Καταναλωτής». Μηνιαίο περιοδικό του ομώνυμου εκλεκτού Συνεταιρισμού της Θεσσαλονίκης. Ιαν. 1999. Με εκλεκτά περιεχόμενα για τα 20.000 περίπου μέλη του αλλά και γενικότερα. (Τα στοιχεία του δόθηκαν στο προηγούμενο τεύχος μας).

Χαρακτηριστικό το Γράμμα από τον Εκδότη (που είναι απόσπασμα ομιλίας του Προέδρου του κ. Κ. Χουρμουζιάδη στην Γεν. Συνέλευση του Συνεταιρισμού). **Το παραθέτουμε:**

«... Αυτονόητο είναι ότι οι τεράστιες αυτές επενδύσεις δεν γίνονται για να πωλούν οι ξένοι τα ελληνικά προϊόντα. Ούτε φυσικά για να εξυπηρετούν τα δικά μας συμφέροντα ως καταναλωτών. Πρόσχημα είναι η εξυπηρέτηση των καταναλωτών. Στην ουσία πρόκειται για μια άγρια εκμετάλλευση, καθυπόταξη και ΑΦΕΛΛΗΝΙΣΜΟ της οικονομίας. Σ' αυτή την πλημμυρίδα της εκμετάλλευσης, η μόνη αντίδραση των καταναλωτών, είναι η οργάνωσή τους σε δικούς τους μηχανισμούς άμυνας και τέτοιο είναι μόνο οι Συνεταιρισμοί.

Οι Συνεταιρισμοί ως ελεύθεροι και δημοκρατικά οργανωμένοι θεσμοί, αποβλέπουν στην αυτοπροστασία, στην εξυπηρέτηση των εισοδημάτων και στην ενεργό παρουσία των ανώνυμων καταναλωτών στην αγορά.

Χρειάζεται, όμως, να γίνουν πολλά για να συνειδητοποιήσει ο Καταναλωτής, που τον κολακεύουν ότι είναι ο βασιλιάς της αγοράς, ενώ στην ουσία είναι ο παρίας, πως πρέπει να αντιδράσει σ' αυτή την αχαλίνωτη εκμετάλλευση. Λένε ότι ο σκληρός ανταγωνισμός ωφελεί τον καταναλωτή. Αυτό κάπως είναι μια αλήθεια. Στην πραγματικότητα, όμως, καταλήγει σε μονοπωλιακές καταστάσεις που είναι και η μόνιμα επικρατούσα κατάσταση.

Γι' αυτό επιβάλλεται οι συνεταιρισμοί να ανταποκριθούν στο μεγάλο αυτό ρόλο τους ως προστατευτική ασπίδα των καταναλωτών μελών και μη και στην καταπολέμηση των μονοπωλιακών αυτών καταστάσεων.

Οι Συνεταιρισμοί για να επιβιώσουν πρέπει να υπάρχει πίστη στα συνεταιριστικά ιδεώδη. Οι Συνεταιρισμοί δημιουργούν μία δικαιοέτερη κοινωνία και είναι το μέλλον όσων θα αγωνίζονται να θέτουν φραγμό στην εκμετάλλευση που προέρχεται από τις δομές της κοινωνικο-οικονομικής δράσης.

Την αναγκαιότητα και το σπουδαίο ρόλο των συνεταιρισμών έχει αναγνωρίσει και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, καθιερώνοντας τη 16^η Ιουλίου Παγκόσμια Ημέρα των Συνεταιρισμών».

Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
Νόμος 1667 του 1986 (ΦΕΚ Α' 196)
Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις(*)
(Ανεπίσημη κωδικοποίηση))**

Άρθρο 1.

1. Αστικός συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με τη συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.

2. Οι συνεταιρισμοί είναι ιδίως παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοί μεταφορικοί και τουριστικοί.

Στις δραστηριότητες των συνεταιρισμών περιλαμβάνονται ιδίως:

α) Η κοινή οργάνωση παραγωγής.

β) Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.

γ) Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.

δ) Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους.

ε) Η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.

στ) Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση.

ζ) Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.

3. Για τη σύσταση συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού που υπογράφεται από δεκαπέντε τουλάχιστον πρόσωπα και καταχώρηση του καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός σύμφωνα με την παρ. 6 αυτού του άρθρου. Αν πρόκειται για καταναλωτικό συνεταιρισμό το καταστατικό υπογράφεται από εκατό τουλάχιστον πρόσωπα.

4. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει:

α) Την επωνυμία, την έδρα και το σκοπό του συνεταιρισμού. Ως έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται δήμος ή κοινότητα.

β) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών.

γ) Τους όρους εισόδου και εξόδου των μελών.

δ) Την έκταση της ευθύνης των συνεταιριτών.

ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας.

στ) Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και την σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού.

5. Η επωνυμία του συνεταιρισμού ορίζεται από το σκοπό του, το είδος του συνεταιρισμού και την έκταση της ευθύνης των συνεταιριτών. Ονόματα συνεταιριτών ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία του συνεταιρισμού.

6. Ο ειρηνοδίκης με πράξη του διατάσσει ή αρνείται την καταχώρηση του καταστατικού μέσα σε δέκα ημέρες από την κατάθεσή του. Ο ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώρηση όταν λείπουν τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού ή τούτο περιέχει διατάξεις αντίθετες σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου ή στα χρηστά ήθη. Στην περίπτωση αυτή καλεί με πράξη του την προσω-

(*) Όπως τροποπ. με νόμο 2515/1997 (ΦΕΚ 154), 2166/1993 (ΦΕΚ 137). Βλ. και Π.Δ. 64/1989 (ΦΕΚ 33), 137/1990 (ΦΕΚ 54), 316/91 (ΦΕΚ 117).

(**) Η ανεπίσημη αυτή κωδικοποίηση είναι ενημερωτική προσφορά (χωρίς έννομες αξιώσεις από οιονδήποτε την χρησιμοποιεί για τυχόν λάθος σε κάποιο σημείον της).

ρινή διοικητική επιτροπή και της υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Κατά της πράξης του ειρηνοδίκη που αρνείται την καταχώρηση η προσωρινή διοικητική επιτροπή δικαιούται να ασκήσει προσφυγή, κατά το άρθρ. 791 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας που είναι η έδρα του συνεταιρισμού. Ύστερα από την καταχώρηση, ο γραμματέας του ειρηνοδικείου υποχρεούται μέσα σε 30 ημέρες να στείλει αντίγραφο του καταστατικού με την ημερομηνία καταχώρησης και τον αριθμό μητρώου στο δήμο ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού, στη νομαρχία και στην Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

7. Από την κατά την προηγούμενη παράγραφο καταχώρηση ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.

8. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση του συνεταιρισμού επιτρέπεται μόνο με αγωγή, που ασκείται μέσα σε δύο μήνες από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρησης και πάντως όχι αργότερα από έξι μήνες ύστερα από την καταχώρηση.

Άρθρο 2

1. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι εφ' όσον δεν τελούν υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του καταστατικού.

2. Δήμοι, κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού αν το προβλέπει το καταστατικό.

3. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό.

4. Για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού μετά τη σύστασή του απαιτείται να υποβάλει, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού, γραπτή αίτηση προς το διοικητικό συμβούλιο που αποφασίζει για την αποδοχή της στην πρώτη του συνεδρίαση.

Η εγγραφή των νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται από την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα που προβλέπει ο νόμος αυτός επιτρέπεται μετά την έγκριση εγγραφής από τη γενική συνέλευση. Η ίδια γενική συνέλευση αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών, που δεν έγιναν δεκτές από το διοικητικό συμβούλιο.

6. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε 20 ημέρες από τη λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός, μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίησή της. Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συνεταιρισμός μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.

7. Ο συνεταίρος μπορεί να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό με γραπτή δήλωσή του που υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ελάχιστο χρόνο παραμονής του συνεταίρου στο συνεταιρισμό, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 3 χρόνια.

8. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρ. 5 παρ. 4 και 6, εδάφ. 2, ο συνεταίρος μπορεί να αποκλειστεί από το συνεταιρισμό στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή αν, από παράβαση των υποχρεώσεών του, βλάπτονται τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Ο αποκλεισμός γνωστοποιείται με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της γενικής συνέλευσης που περιέχει και τους λόγους αποκλεισμού. Μέσα σε 2 μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης ο συνεταίρος μπορεί να προσφύγει στο ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Στην περίπτωση αυτήν ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου αυτού. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα που δημοσιεύεται η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία.

9. Στο συνεταίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται από το συνεταιρισμό αποδίδεται η συνεταιριστι-

κή μερίδα που εισέφερε το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή ο αποκλεισμός.

Άρθρο 3

1. Κάθε συνetaίρος εγγράφεται για μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα που καθορίζεται από το καταστατικό. Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η εισφορά της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την καταχώρηση του συνεταιρισμού ή από την εγγραφή του συνetaίρου.

2. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνetaίρους.

3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνetaίρο έως πέντε προαιρετικών μερίδων εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς «και πιστωτικούς»⁽¹⁾ συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνetaίρο μέχρι εκατό προαιρετών μερίδων και μπορεί να ορίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.

4. Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνetaίρο. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον στο πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του συνetaίρου κατά το άρθρ. 2 παρ. 1. Η μεταβίβαση γίνεται με γραπτή συμφωνία και συντελείται με την καταχώρησή της στο μητρώο κατά το άρθρ. 1. παρ. 3.

5. Δεν υπόκειται σε κατάσχεση για χρέη των συνetaίρων προς τρίτους: α) η συνεταιριστική μερίδα, και β) τα προϊόντα της παραγωγής των μελών από την παράδοσή τους στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.

Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας του συνεταιρισμού ως τρίτου: α) χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του, και β) απαιτήσεων για παροχές σε παροχές σε είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

Άρθρο 4.

Η συνεταιριστική μερίδα δεν κληρονομείται ούτε κληροδοτείται, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Ο συνetaίρος που πέθανε διαγράφεται στο τέλος της χρήσης. Έως τότε οι κληρονόμοι του υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του των παρ. 2 και 3 του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν αποκτούν την ιδιότητα του συνetaίρου, τους αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος υπολογιζομένης της αξίας της σε πραγματικούς όρους.

2. Ο συνetaίρος συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτει. Ο συνetaίρος έχει δικαίωμα να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού και να παίρνει αντίγραφα των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών. Ο συνetaίρος έχει δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της χρήσης, σύμφωνα με το άρθρ. 9 παρ. 3 και στο προϊόν της εκκαθάρισης ανάλογα με τις συνεταιριστικές του μερίδες.

3. Κάθε νέος συνetaίρος υποχρεούται να καταβάλει, εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να ορίζει καταβολή μικρότερης εισφοράς. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι συνetaίροι υποχρεούνται να καταβάλουν ορισμένο χρηματικό ποσό για την κάλυψη ζημιών του συνεταιρισμού. Το ποσό αυτό καταβάλλεται όταν το αποθεματικό είναι ανεπαρκές για την κάλυψη ζημιών και ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ο συνetaίρος έχει υποχρέωση να συμμετέχει και να συνεργάζεται στη λειτουργία του συνεταιρισμού και να μην προβαίνει σε ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.

(1) Προστέθηκε με τον Νόμο 2515 του 1997 (ΦΕΚ/Α/154) που αντικατέστησε την παράγραφο 3 του αρχικού Νόμου 1667/1986.

4. Ο συνεταίρος ευθύνεται εις ολόκληρον για τα χρέη του συνεταιρισμού έναντι των τρίτων, είτε απεριόριστα (συνεταιρισμός απεριόριστης ευθύνης) είτε ως ένα ορισμένο χρηματικό ποσό που ορίζεται από το καταστατικό (συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης) και είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας κάθε συνεταιριστικής μερίδας. Η ευθύνη του συνεταίρου υφίσταται και για τα χρέη που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνει μέλος και δεν περιλαμβάνει τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδο του. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνεταίρου ή από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης.

Άρθρο 5.

«1. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση, όπως ορίζει ο νόμος αυτός.

Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως⁽²⁾. Σε συνεταιρισμούς που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους – μέλη του συνεταιρισμού, που εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των συνεταίρων της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων και η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης των αντιπροσωπευτικών τους καθηκόντων και ο τρόπος ανάκλησής τους καθορίζονται από το καταστατικό».

2. Η γενική συνέλευση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το έτος ύστερα από πρόσκληση του διοικητικού συμβουλίου και μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δυνατότητα σύγκλησης της γενικής συνέλευσης δύο φορές το έτος.

3. Η γενική συνέλευση συνέρχεται έκτακτα όποτε τη συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο ή όταν το ζητήσει, ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα για συζήτηση, το εποπτικό συμβούλιο ή το 1/10 των μελών του συνεταιρισμού, αλλά όχι λιγότερο από τρία μέλη.

Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση και τα θέματα που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στους συνεταίρους επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από τη μέρα της γενικής συνέλευσης με προσωπικές επιστολές ή με άλλο πρόσφορο μέσο, που ορίζεται από το καταστατικό. Αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των συνεταίρων, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδίκειο ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος.

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά τουλάχιστον μέλη του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρχει απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφ' όσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίσταται το ένα πέμπτο τουλάχιστον των μελών του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρξει και πάλι απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης όσα μέλη και αν παρίστανται, ο αριθμός των οποίων στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος των επτά.

4. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού, τη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας ή της ευθύνης των συνεταίρων, τον αποκλεισμό του συνεταίρου, την παράταση, τη διάλυση, την αναβίωση, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού ή τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών και την ανάκληση και αντικατάσταση μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου και των κατά το άρθρο 12 αντιπροσώπων του συνεταιρισμού, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ' αυτήν τα δύο τρίτα των μελών.

(2) Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 2 άρθ. 3 Ν. 2515/1997 Α 154. Μετά τη λέξη «αυτοπροσώπως», αρχικός νόμος όριζε «εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά» που διαγράφηκε.

«Προκειμένου για καταναλωτικούς, πιστωτικούς⁽³⁾ συνεταιρισμούς καθώς και σε περιπτώσεις επαναληπτικής ψηφοφορίας σε συνεταιρισμό οποιουδήποτε είδους για λήψη αποφάσεων αυτής της παραγράφου, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τα μισά⁽²⁾ συν ένα τουλάχιστο μέλη. Η επαναληπτική συνέλευση, για θέματα αυτής της παραγράφου σε καταναλωτικούς, πιστωτικούς συνεταιρισμούς βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόν το ένα τρίτο τουλάχιστον των μελών. Η δεύτερη επαναληπτική συνέλευση για θέματα αυτής της παραγράφου σε καταναλωτικούς και πιστωτικούς συνεταιρισμούς με πάνω από χίλια μέλη, βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τετρακόσια μέλη».

5. Στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγεται από τα μέλη ο πρόεδρος και ο γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του προέδρου τα καθήκοντά του ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ο αντιπρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παραβρίσκεται κανένα ένα μέλος του συνεταιρισμού που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο γραμματέας πρέπει τα πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και από τον ίδιο. Στη συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού. Η γενική συνέλευση συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρίσταται το σύνολο των συνεταίρων, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα εικοστό των μελών, αλλά όχι λιγότερα από τρία. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Ειδικά για αρχαιρεσίες, παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα η ψηφοφορία είναι μυστική. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.

6. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών. «Στα θέματα του άρθρου 5 παρ. 4 απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού⁽⁴⁾ προκειμένου δε για καταναλωτικούς, πιστωτικούς συνεταιρισμούς πλειοψηφία τουλάχιστον των τεσσάρων πέμπτων των μελών που συγκροτούν την απαρτία της γενικής συνέλευσης».

7. «Τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών των οργάνων του συνεταιρισμού διενεργεί εφορευτική επιτροπή, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Στις εκλογές συνεταιρισμών με πάνω από πεντακόσια (500) μέλη παρίσταται δικαστικός αντιπρόσωπος διοριζόμενος από τον προϊστάμενο του πρωτοδικείου της περιφέρειας της έδρας του συνεταιρισμού⁽⁵⁾».

Στους συνεταιρισμούς που έχουν πάνω από εκατό μέλη η εκλογή των μελών του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου γίνεται με βάση συνδυασμούς υποψηφίων και μεμονωμένες υποψηφιότητες και με το σύστημα της απλής αναλογικής. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τους υποψηφίους οι οποίοι αναγράφονται, στο ψηφοδέλτιο με αλφαβητική σειρά.

Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι οι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, στο οποίο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι χωριστά για κάθε όργανο.

«Στην περίπτωση που οι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, ο αριθμός των σταυρών προτίμησης, που μπορεί να τεθούν για την εκλογή των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου, είναι μέχρι το σαράντα τοις εκατό (40%) του αριθμού των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε κλάσμα

3) και (3α) Το εντός εισαγωγικών «...» δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 23 του άρθρου 27 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ Α 137). Με την νέα διατύπωση προστέθηκε η λέξη «πιστωτικούς». Επίσης μετά τη λέξη «μισά» διαγράφηκαν οι λέξεις «τουλάχιστο μέρη» και τέθηκαν αυτά που τώρα αναγράφονται στο παραπάνω κείμενο.

4) Το εντός « » δεύτερο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 24 του άρθρου 27 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ Α 137). Με αυτή προστέθηκαν όσα ακολουθούν από «προκειμένου... έως και συνέλευσης».

5) Το άνω εντός « » εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 3 Ν. 2515/1997 (ΦΕΚ/α 154).

μεγαλύτερο του ημίσεως, ο αριθμός στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο»⁽⁶⁾).

Κάθε μέλος του συνεταιρισμού ψηφίζει όσους υποψηφίους του συνδυασμού της προτίμησής του επιθυμεί, μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου, με σταυρό που σημειώνεται δίπλα στο όνομα κάθε υποψήφιου.

Ψηφοδέλτια, που δεν έχουν σταυρό προτίμησης ή έχουν σταυρούς περισσότερους από τον αριθμό των συμβούλων που θα εκλεγούν, είναι έγκυρα και υπολογίζονται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης. Οι έδρες του διοικητικού συμβουλίου κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του διοικητικού συμβουλίου. Το πηλίκο της διαιρέσεως και σε περίπτωση ύπαρξης κλάσματος ο πλησιέστερος προς το κλάσμα ακέραιος αριθμός αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Αν το κλάσμα ισούται με το μισό της μονάδας, ως εκλογικό μέτρο θεωρείται ο μεγαλύτερος ακέραιος αριθμός. Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στο διοικητικό συμβούλιο όσες φορές χωράει το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Μεμονωμένος υποψήφιος εκλέγεται μόνο αν λάβει αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων ίσο τουλάχιστον με το εκλογικό μέτρο. Οι έδρες που μένουν αδιάθετες κατανέμονται από μία στους συνδυασμούς εκείνους, που έχουν καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και συγκεντρώνουν υπόλοιπο ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το 1/3 του εκλογικού μέτρου κατά τη σειρά του αριθμού των υπολοίπων. Οι έδρες, που μένουν αδιάθετες και μετά την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών που έχουν το μεγαλύτερο υπόλοιπο ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ισοδυναμίας γίνεται κλήρωση. Από κάθε συνδυασμό εκλέγονται όσοι συγκεντρώνουν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι του συνδυασμού είναι αναπληρωματικοί κατά τη σειρά του αριθμού σταυρών προτίμησης που πήραν. Σε κάθε περίπτωση ο συνδυασμός που λαμβάνει την απόλυτη πλειοψηφία πλειοψηφεί και στο διοικητικό συμβούλιο.

8. Απόφαση της γενικής συνέλευσης αντίθετη στο νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη. Την ακυρότητα κηρύσσει το δικαστήριο, αν εγείρει σχετική αγωγή ένα μέλος που δε συμφώνησε ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται όταν περάσει ένας μήνας από τότε που πάρθηκε η απόφαση. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

Άρθρο 6.

1. Η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο και αποφασίζει για όλα τα θέματα του συνεταιρισμού.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης υπάγονται ιδίως:

- α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση και η αναβίωση του συνεταιρισμού.
- γ) Η έγκριση των ειδικών κανονισμών εργασίας και προσωπικού.
- δ) Η συμμετοχή σε εταιρεία και η αποχώρηση από αυτή.
- ε) Οι γενικοί όροι της δραστηριότητας του συνεταιρισμού, ανάλογα με τους σκοπούς τους ιδίως της συγκέντρωσης και της από κοινού πώλησης των προϊόντων τους.
- στ) Η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.
- ζ) Η εκλογή και η απαλλαγή κάθε ευθύνης του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου καθώς και των αντιπροσώπων του συνεταιρισμού σε δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις.
- η) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.

3. Η γενική συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα του εδαφ. ε' της παρ. 2 του άρθρου αυτού στο διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 7.

1. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε τουλάχιστον μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Αν στο συνεταιρισμό εργάζονται περισσότερα από είκοσι μη μέλη του συνεταιρισμού, ή αν το προβλέπει το καταστατικό, το ένα τουλάχιστον από τα μέλη του διοικητικού συμβου-

(6) Το άνω εντός « » εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 3 Ν. 2515/1997 (ΦΕΚ/Α/154).

λιου εκλέγεται από τους εργαζομένους αυτούς το μέλος αυτό χάνει τη θέση του στο διοικητικό συμβούλιο όταν πάψει να εργάζεται στο συνεταιρισμό. Με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψηφίσει το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, το γραμματέα και τον ταμία. Το διοικητικό συμβούλιο μέσα σ' ένα μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώριση στο αρμόδιο μητρώο συνεταιρισμών. «Η διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου είναι(?) 3ετής.

2. Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα και σε έκτακτη όταν το συγκαλέσει ο πρόεδρος ή το ζητήσει το ένα τρίτο των μελών αλλά όχι λιγότερα από 2 μέλη. Βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Εκπροσώπηση μέλους δεν επιτρέπεται. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του προέδρου. Οι αποφάσεις καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.

3. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δε συμμετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου, όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, ή συγγενή πρώτου βαθμού.

4. Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί το συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε ένα ή περισσότερα μέλη, στο διευθυντή ή σε άλλον υπάλληλο του συνεταιρισμού. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να καταβάλλουν την επιμέλεια που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

5. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησής τους. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας.

Άρθρο 8.

1. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από τρία τουλάχιστο μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο. Τα μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να έχουν μεταξύ τους συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού. Αν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε δεν απαιτείται η εκλογή εποπτικού συμβουλίου, εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, οπότε ο ελάχιστος αριθμός των μελών μπορεί να είναι και δύο.

Μείωση για οποιονδήποτε λόγο του αριθμού των μελών κάτω των εικοσιπέντε δε θίγει τη σύνθεση και λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρ. 5 παρ. 7 και 7 παρ. 1 και 2.

2. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και καθήκον να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείων του συνεταιρισμού, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες. Το εποπτικό συμβούλιο αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ή παρατυπίες ως προς τη διαχείριση υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανόρθωσή τους και συγκαλεί τη γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται για κάθε ππίασμα.

Άρθρο 9.

1. Ο συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία και επί πλέον:

α) Βιβλίο μητρώου των μελών στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία

(7) Το εντός « » τελευταίο εδάφιο του άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 25 του άρθρου 27 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ Α 137). Με αυτήν τέθηκε η λέξη «3ετής» και διαγράφηκαν τα «2ετής και μπορεί να παραταθεί μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου το πολύ για έξι μήνες, εάν το προβλέπει το καταστατικό» που υπήρχαν στον αρχικό νόμο.

εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής των μελών.

β) Βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης.

γ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.

δ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του εποπτικού συμβουλίου.

2. Τα βιβλία υπό στοιχ. α' έως δ' θεωρούνται πριν από τη χρήση τους από τον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Το καταστατικό μπορεί να προβλέψει την τήρηση και άλλων βιβλίων.

3. Η διαχειριστική χρήση είναι ετήσια και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου. Η πρώτη διαχειριστική χρήση λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους. Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τους υποβάλλει στην τακτική γενική συνέλευση για έγκριση. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στο εποπτικό συμβούλιο για έλεγχο τριάντα ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής γενικής συνέλευσης. Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει έκθεση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή των παραπάνω στοιχείων. Ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου πρέπει να είναι στη διάθεση των συνεταίρων δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της συνέλευσης. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης δημοσιεύονται μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή τους από τη γενική συνέλευση σε εφημερίδα του νομού όπου ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.

4. Τα καθαρά κέρδη του συνεταιρισμού διατίθενται για το σχηματισμό τακτικού, έκτακτων ή ειδικών αποθεματικών και για διανομή στους συνεταίρους. Για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού παρακρατείται τουλάχιστον το ένα δέκατο των καθαρών κερδών της χρήσης. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Η γενική συνέλευση μπορεί ν' αποφασίζει για το σχηματισμό ειδικών και έκτακτων αποθεματικών. Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση των αποθεματικών διανέμεται στους συνεταίρους.

Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά τα μισά από τα κέρδη αυτά διανέμονται ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες και τα άλλα μισά ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού. Το καταστατικό καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της ποσοστιαίας συμμετοχής. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς η διανομή μερίσματος δεν είναι δυνατή σε ποσοστό που θα υπερβεί τα τρία τέταρτα των καθαρών κερδών. Στα καθαρά κέρδη συνυπολογίζονται σύμφωνα με το καταστατικό τα επιστρεφόμενα ποσά, εκπτώσεις ή άλλες μορφές παροχών. Το μέρος των κερδών που δε διανέμεται διατίθεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης για τους σκοπούς του συνεταιρισμού.

Άρθρο 10.

1. Ο συνεταιρισμός διαλύεται:

α) Αν τα μέλη του μειωθούν κάτω των 10 ή κάτω των 65 προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς.

β) Όταν λήξει ο χρόνος διάρκειάς του που ορίζει το καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή του από τη γενική συνέλευση.

γ) Αν αποφασίσει η γενική συνέλευση

δ) Αν κηρυχτεί σε πτώχευση.

Η διάλυση καταχωρίζεται στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός.

2. Τη διάλυση του συνεταιρισμού ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν ο συνεταιρισμός κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του εμπορικού νόμου. Την εκκαθάριση διενεργεί το εποπτικό συμβούλιο, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό ειδικών εκκαθαριστών. Ο συνεταιρισμός λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη διάλυσή του εφ' όσον διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη του συνεταιρισμού. Το υπόλοιπο διανέμεται στους συνεταίρους ανάλογα με τις μερίδες τους, εκτός εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό.

3. Αν ο συνεταιρισμός διαλύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς του ή λόγω της πτώχευσής του η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωσή του με απόφαση της γενικής συνέλευσης που καταχωρίζεται στο μητρώο της παρ. 3 του άρθρ. 1.

Σε περίπτωση διάλυσης του συνεταιρισμού για το λόγο που αναφέρεται στην παρ. 1, περίπτ. α', η αναβίωση είναι δυνατή, αν μέσα σε τρεις μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ακολουθήσει μέσα σε ένα μήνα απόφαση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται εκτάκτως για να αποφασίσει για την αναβίωση του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση αναβίωσης λογίζεται ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση αποκλείεται όταν έχει αρχίσει η διανομή υπολοίπου στους συνεταιίρους.

4. Δύο ή περισσότεροι συνεταιρισμοί μπορούν να συγχωνευτούν. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων και καταχώρηση του νέου καταστατικού κατά το άρθρ. 1 παρ. 6 στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου εκείνου, στην περιφέρεια του οποίου θα έχει την έδρα του ο μετά τη συγχώνευση συνεταιρισμός. Από την καταχώρηση αυτήν ο νέος συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύτηκαν. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται απ' αυτόν χωρίς διακοπή.

Άρθρο 11.

1. Αν ο συνεταιρισμός αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των συνεταιίρων, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στους συνεταιίρους. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται ισολογισμός και έκθεση του διοικητικού συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση του συνεταιρισμού και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα μέλη κατ' αναλογία των συνεταιριστικών μεριδίων, αν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με την απαρτία του άρθρ. 5 παρ. 4 και απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού. Πίνακας για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν και τις τυχόν καθυστερούμενες τακτικές εισφορές υποβάλλεται αμέσως από το διοικητικό συμβούλιο στο ειρηνοδικείο και κηρύσσεται απ' αυτό εκτελεστός.

2. Συνεταιρισμός κηρύσσεται σε πτώχευση στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου:

α) Με αίτηση οποιουδήποτε δανειστή, αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλεί τη γενική συνέλευση για την επιβολή έκτακτης εισφοράς.

β) Με αίτηση του συνεταιρισμού ή οποιουδήποτε δανειστή, αν η επιβολή έκτακτης εισφοράς αποτύχει. Αρμόδιο για την πτώχευση δικαστήριο είναι το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού. Καθήκοντα εισηγητή δικαστή εκτελεί ο ειρηνοδίκης. Σύνδικος διορίζεται αυτός που υποδεκνύει η πλειοψηφία των πιστωτών, εκτός αν σπουδαίος λόγος δεν το επιτρέπει.

Άρθρο 12.

1. Πέντε τουλάχιστον συνεταιρισμοί, που διέπονται από αυτόν το νόμο και έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό, μπορούν να συστήσουν ένωση συνεταιρισμών με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων των συνεταιρισμών αυτών του νομού. Η γενική συνέλευση της ένωσης συνεταιρισμών απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν στην ένωση. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη του συνεταιρισμού. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο.

Συνεταιρισμός με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμός με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγει δέκα αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της ένωσης. Οι συνεταιρισμοί του ίδιου κλάδου κάθε ένωσης συναποτελούν το αντίστοιχο κλαδικό τμήμα της. Η λειτουργία του τμήματος ρυθμίζεται από το καταστατικό της ένωσης. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

2. Οι κλαδικοί συνεταιρισμοί όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν την αντίστοιχη ομοσπονδία συνεταιρισμών για το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους. Η γενική συνέλευση της ομοσπονδίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν σ'

αυτή. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται στις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη τους. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών είναι μεγαλύτερο του αριθμού είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγουν έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγουν δέκα αντιπρόσωπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της ομοσπονδίας. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

3. Οι ομοσπονδίες των κλαδικών συνεταιρισμών και οι ενώσεις συνεταιρισμών όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν τη Συνομοσπονδία των Συνεταιρισμών της Ελλάδας για το συντονισμό και τη γενικότερη εκπροσώπηση του συνεταιριστικού κινήματος της Χώρας. Η γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των ομοσπονδιών και των ενώσεων. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των ομοσπονδιών σε αναλογία ένα στα πενήντα μέλη των συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτές. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, η ομοσπονδία εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Ομοσπονδία με λιγότερα από πενήντα μέλη πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας. Στη γενική συνέλευση της συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας συμμετέχουν όλες οι ενώσεις συνεταιρισμών με δύο αντιπροσώπους η καθεμιά.

4. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

5. Για τη σύσταση, την είσοδο νέων μελών, τη λειτουργία και τη διάλυση της ένωσης, της ομοσπονδίας και της συνομοσπονδίας των συνεταιρισμών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου αυτού.

Για την εκλογή αντιπροσώπων οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 7 και 8 ισχύουν αναλογικά. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης συνεταιρισμών καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος του εργατικού κέντρου και ένας εκπρόσωπος της ένωσης δήμων και κοινοτήτων του νομού. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.).

Άρθρο 13.

1. Η μέριμνα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και η εποπτεία τους ανήκει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Για την άσκησή τους συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Υπηρεσία Συνεταιρισμών.

Στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας ανήκει:

α) Η υποβοήθηση της ανάπτυξης του συνεταιριστικού κινήματος.

β) Η υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων σε θέματα κυβερνητικής πολιτικής που σχετίζονται με τους συνεταιρισμούς.

γ) Η επεξεργασία σχεδίων νόμων, δ'των και κανονιστικών αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη δράση των συνεταιρισμών.

δ) Η επεξεργασία πρότυπων καταστατικών και η διοργάνωση συνεταιριστικών σεμιναρίων, μαθημάτων και διαλέξεων.

ε) Η προώθηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης και έρευνας.

στ) Η υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων των συνεταιρισμών όλων των μορφών και βαθμών στην άσκηση των καθηκόντων τους.

2. Η οργάνωση και η λειτουργία της υπηρεσίας συνεταιρισμών ρυθμίζεται με π. δ/γμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Οικονομίας μέσα σ' ένα έτος από τη δημοσίευση αυτού του νόμου. Με το ίδιο π. δ/γμα προβλέπεται η σύσταση, οργάνωση και λειτουργία περιφερειακών υπηρεσιών καθώς και η κατάργηση, η υπαγωγή ή ο συντονισμός τυχόν άλλων υπηρεσιών που έχουν το ίδιο ή παραγλήσιο αντικείμενο.

3. Συνιστάται συμβούλιο συνεταιρισμών που εδρεύει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με γνω-

μοδοτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες στα θέματα των συνεταιρισμών. Το συμβούλιο Συνεταιρισμών συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Το συμβούλιο συνεταιρισμών αποτελείται από τον πρόεδρο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, το διευθυντή της υπηρεσίας συνεταιρισμών, έναν ειδικό επιστήμονα με συνεταιριστική κατάρτιση και εμπειρία που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας, έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας καθώς και έξι αντιπρόσωπους των συνεταιρισμών, που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας και από τους οποίους ένας τουλάχιστον είναι αντιπρόσωπος των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Σε περίπτωση δημιουργίας περισσότερων Συνομοσπονδιών, οι έξι αντιπρόσωποι αναδεικνύονται ανάλογα με τη δύναμη των μελών που αντιπροσωπεύουν οι Συνομοσπονδίες. Έως τη σύσταση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών τους έξι αντιπρόσωπους ορίζει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας μεταξύ των προτεινόμενων από τις ενώσεις συνεταιρισμών.

4. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ζητεί τη γνώμη του συμβουλίου συνεταιρισμών σε θέματα συνεταιριστικής πολιτικής.

Άρθρο 14.

1. Το ειρηνοδίκαιο τηρεί μητρώο των συνεταιρισμών που εδρεύουν στην περιφέρειά του. Το μητρώο περιέχει:

- α) Την επωνυμία και το σκοπό του συνεταιρισμού.
- β) Την κατηγορία του συνεταιρισμού σε σχέση με την ευθύνη των συνεταίρων.
- γ) Τα ονοματεπώνυμα των νόμιμων εκπροσώπων του συνεταιρισμού.

Στο ειδικό βιβλίο καταχωρίζεται κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων. Αν μεταφερθεί η έδρα του συνεταιρισμού γίνεται η σχετική σημείωση και στο μητρώο της αρχικής εγγραφής.

2. Με π. δλγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Δικαιοσύνης, καθορίζεται ο τύπος του μητρώου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με αυτό και την τήρησή του.

3. Ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να αντιτάξει σε τρίτο, πριν από την καταχώρηση στο μητρώο γεγονός που έπρεπε να είχαν καταχωρισθεί κατά το προηγούμενο άρθρο, εκτός αν ο τρίτος τα ε γνώριζε. Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό και των δικαιολογητικών του. Το ειρηνοδίκαιο χορηγεί πιστοποιητικό για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο 15.

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων, αν:

α) Εν γνώσει παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία – γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

2. Με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνου που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που έκαναν.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των συνεταιριστικών οργανώσεων, χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή όποιος:

- α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων, εποπτικών συμβουλίων και αντιπροσώπων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Άρθρο 16.

Επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου εταιρείας σε συνεταιρισμό του νόμου αυτού.

2. Για τη μετατροπή ανώνυμης εταιρείας και εταιρείας περιορισμένης ευθύνης απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρ. 29 παρ. 3—5 και 31 παρ. 2 του κωδικοποιημένου νόμ. 2190/1920 ή της συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρ. 38 παρ. 1 του Νόμ. 3190/1955.

3. Για τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

4. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον απαιτούμενο για τη σύσταση του συνεταιρισμού τύπο και να περιέχει τα απαραίτητα κατά τον παρόντα νόμο στοιχεία του καταστατικού.

5. Από την καταχώρηση της απόφασης στο μητρώο συνεταιρισμών συντελείται η μετατροπή και ο συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταιρειών που μετατράπηκαν και συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες χωρίς διακοπή τους.

Άρθρο 17.

1. Για θέματα που δε ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του εμπορικού και του αστικού δικαίου.

2. Οι συνεταιρισμοί που υπάρχουν σήμερα πρέπει να εγγραφούν στο μητρώο συνεταιρισμών και να προσαρμόσουν το καταστατικό τους στις διατάξεις αυτού του νόμου μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη της ισχύος του.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, είναι δυνατή η παράταση της παραπάνω προθεσμίας⁽⁸⁾.

3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου παύει να ισχύει ο ν. 602/ 1915, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.

4. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί και οι συνεταιρισμοί φαρμακοποιών διέπονται και από την ισχύουσα για αυτούς νομοθεσία.

5. Σε υφιστάμενους συνεταιρισμούς με περισσότερα από χίλια μέλη, η γενική συνέλευση, που συγκαλείται για να επιφέρει την αναγκαία προσαρμογή στο καταστατικό προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 5, βρίσκεται σε απαρτία με το ένα τρίτο των μελών και η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών.

6. Οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας που αφορούν τους συνεταιρισμούς διατηρούνται σε ισχύ.

(8) Η ανωτέρω προθεσμία παρατάθηκε επί ένα χρόνο από την ημερομηνία λήξεώς της με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 64/1989 (ΦΕΚ/Α/33). Συνέχεια με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 137/1990 (ΦΕΚ/Α/54) ορίστηκε ότι «Παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1667/1986 "Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις" που παρατάθηκε μέχρι 6 Δεκεμβρίου 1989 με το Προεδρικό Διάταγμα 64/1989 (ΦΕΚ 33/τ.Α'), για ένα ακόμη χρόνο από την ημερομηνία λήξης αυτής». Στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 316/1991, (ΦΕΚ/Α/117). «Παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1667/86 "Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις" που παρατάθηκε μέχρι 6 Δεκεμβρίου 1990 με το Προεδρικό Διάταγμα 137/1990 (ΦΕΚ 54/Α') για ένα ακόμη χρόνο από την ημερομηνία της λήξης αυτής».

Προεδρικό Διάταγμα 422 της 19/26 Οκτ. 1987 (ΦΕΚ Α' 190)

Μητρώο αστικών συνεταιρισμών

Έχοντας υπόψη:..... αποφασίζουμε:

Άρθρ. 1

Τήρηση μητρώου αστικών συνεταιρισμών

Στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας που εδρεύει κάθε αστικός συνεταιρισμός τηρείται μητρώο στο οποίο καταχωρίζονται υποχρεωτικά όλοι οι συνεταιρισμοί που διέπονται από το Ν. 1667/86 «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

Άρθρ. 2

Περιεχόμενο του μητρώου

1. Το μητρώο αστικών συνεταιρισμών αποτελείται από: α) Το βιβλίο μητρώου, β) το φάκελλο κάθε συνεταιρισμού και γ) το ευρετήριο.

2. Στο βιβλίο μητρώου καταχωρίζονται κατ' αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά, η επωνυμία του συνεταιρισμού, ο σκοπός του, η κατηγορία του σε σχέση με την ευθύνη των συνεταιριών, τα ονόματα των νόμιμων εκπροσώπων του και κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών καθώς και η μεταφορά του σε έδρα άλλου ειρηνοδικείου.

3. Με την καταχώρισή του στο βιβλίο μητρώου ο αστικός συνεταιρισμός παίρνει αριθμό μητρώου, τον οποίο διατηρεί σ' όλο το διάστημα λειτουργίας μέχρι τη διάλυσή του. Ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να δοθεί σε άλλο συνεταιρισμό μετά τη διάλυση και τη διανομή της περιουσίας του.

4. Για κάθε συνεταιρισμό ανοίγεται ειδικός φάκελλος, στον οποίο αναγράφεται ο αριθμός μητρώου και τηρούνται σ' αυτόν όλα τα έγγραφα και κυρίως το καταστατικό και οι τροποποιήσεις του, όπως και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τη νομιμότητα λειτουργίας του συνεταιρισμού.

5. Στο ευρετήριο αναγράφεται με ακριβή σειρά η ακριβής επωνυμία του συνεταιρισμού και ο αριθμός μητρώου του.

Άρθρ. 3

Γνωστοποίηση καταχώρισης

Μετά την, σύμφωνα με τις διατάξεις τρου άρθρου 1 παρ. 3 και 6 του Νόμ. 1667/86, καταχώριση του συνεταιρισμού στο μητρώο αποστέλλονται ανά ένα αντίγραφο του καταστατικού, με ημερομηνία καταχώρισης και αριθμό μητρώου, στον δήμο ή στην κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού, στην Νομαρχία και στην Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Άρθρ. 4

Αποτελέσματα καταχώρισης στο μητρώο

1. Ο συνεταιρισμός, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρισής του στο μητρώο, αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.

2. Μόνο μετά την καταχώρισή τους στο μητρώο μπορεί να αντιταχθούν κατά τρίτου γεγονότα και μεταβολές που πρέπει κατά νόμο να καταχωρισθούν σ' αυτό, εκτός αν ο τρίτος τα εγνώριζε.

Άρθρ. 5

Δημοσιότητα του μητρώου

1. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του μητρώου, του περιεχομένου του φακέλλου κάθε συνεταιρισμού και μετά από αίτησή του δικαιούται να παίρνει επικυρωμένα ή μη αντίγραφα του καταστατικού ή αποσπάσματα αυτού ή άλλων στοιχείων του φακέλλου.

2. Το Ειρηνοδικείο στο οποίο τηρείται το μητρώο των αστικών συνεταιρισμών χορηγεί, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, πιστοποιητικό για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής στο μητρώο.

Άρθρ. 6

Δημοσιότητα ενώσεων, ομοσπονδιών και Συνομοσπονδίας συνεταιρισμών

1. Η, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους όρους των διατάξεων του άρθρου 12 του Νόμ. 1667/86, σύσταση και διάλυση των ενώσεων αστικών συνεταιρισμών, των Ομοσπονδιών και της Συνομοσπονδίας συνεταιρισμών διέπεται ως προς την δημοσιότητα αυτών από τις διατάξεις αυτού του Π. Δ/τος.

2. Οποιαδήποτε αλλαγή κατά τη λειτουργία των ενώσεων, των ομοσπονδιών ή της Συνομοσπονδίας συνεταιρισμών καταχωρίζεται σε ειδική στήλη ποαραπολεύρω της εγγραφής.

Άρθρ. 7

Συγχώνευση, διάλυση, αναβίωση συνεταιρισμών

1. Για την, σύμφωνα με τους όρους της διάταξης του άρθρ. 10 παρ. 4 του Νόμ. 1667/86, συγχώνευση δύο ή περισσότερων αστικών συνεταιρισμών απαιτείται καταχώριση του νέου καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου θα έχει την έδρα του ο μετά την συγχώνευση νέος συνεταιρισμός.

2. Η, κατά το άρθρ. 10 παρ. 1 του Νόμ. 1667/86, διάλυση του συνεταιρισμού απαιτείται να καταχωρισθεί στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας του, παραπλεύρω της εγγραφής σε ειδική στήλη.

3. Η, κατά το άρθρ. 10 παρ. 3 του Νόμ. 1667/86, απόφαση της Γενικής Συνέλευσης περί αναβιώσεως του συνεταιρισμού, που διαλύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς του, ή λόγω πτωχεύσεώς του, απαιτείται να καταχωρισθεί στο μητρώο συνεταιρισμών.

Άρθρ. 8

Μεταβατική διάταξη

Μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος αυτού του Π.Δ/τος υποχρεούνται όλοι οι υπαγόμενοι στις διατάξεις του Νόμ. 1667/86 αστικοί συνεταιρισμοί να εγγραφούν στο Μητρώο αστικών συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της έδρας τους.

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
25 Koumoundourou Str., 104 37 Athens Greece.

CONTENTS OF No 53/1999

Page

<input type="checkbox"/> C. Papageorgiou, The legislative framework for Greek agricultural cooperatives: Issues pertaining the reform of legislation	1
<input type="checkbox"/> Guy Crauser, Cooperative entrepreneurship in Europe of 2000	12
<input type="checkbox"/> Agricultural University of Athens: 80 years of fruitful presence	19
<input type="checkbox"/> S. Dodopoulos, The cooperative cigarette industry SEKAP	20
<input type="checkbox"/> G.B. Sellianakis, The renowned olive-tree and the problems of olive-oil producers	24
<input type="checkbox"/> Farmers' mobilisations: some comments	27
<input type="checkbox"/> D. Liagos, The evolution of issues of interest to cooperative employees	30
<input type="checkbox"/> Honour to cooperative pioneers: S. Iasemidis	37
<input type="checkbox"/> P. Klimis-Manidis: Cooperative education in Italy	40
<input type="checkbox"/> News, information, comments	
— General Meeting of the Institute of Cooperation	18
— The Association of scholars of SEKE: Conference on rural development	28
— The Greek-Dutch conference	41
— Urban cooperatives in the prefecture of Achaia	42
— The cooperatives of plumbers	44
— Housing cooperatives	44
— Greek Cooperative Banks	45
<input type="checkbox"/> Books and periodicals	47
<input type="checkbox"/> Legislation on Urban Cooperatives (an unofficial codification)	51

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού

Ιδιοκτήτης: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 5247.162)

Εκδότης - Διευθυντής: Κώστας Παπαγεωργίου, Θησέως 10, Μαρούσι
151 24 - Αθήνα - Τηλ. 8027.807

Συντακτ. Επιτροπή: Γ. Δασκάλου, Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου, Ο. Κλήμη - Καμινάρη,
Χ. Κανελλακόπουλος, Κ. Παπαγεωργίου

Εισφορές προαιρετικά : • Για Ενώσεις Συνεταιρισμών και ανωτέρου βαθμού Συνεταιριστικές Οργανώσεις, όχι κατώτερες των 10.000 δρχ. • Για Πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς όχι κατώτερες των 5.000 δρχ.
• Για Φυσικά Πρόσωπα 4.000 δρχ. • Για φοιτητές 1.000 δρχ.

Εμβάσματα (με ταχυδρομική επιταγή στην: **Ολυμπία Καμινάρη**,
οδός Ασκληπιού 36 - Αθήνα 106.79 (τηλ. 3619.380)

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. - FAX: 5233.965

Κυκλοφορία: ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1999

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ

Συνδετήρας.



Ένα πολυσύνθετο... απλό «εργαλείο».

Λιτό, λειτουργικό, έξυπνο, σίγουρο, ξεχωριστό, οικονομικό,
αποτελεσματικό, αξιόπραστο...

Κάπως έτσι φανταζόμαστε στη ΣΥΝΕΔΙΑ τη Διαφήμιση και κάπως
έτσι προσπαθούμε να την αξιοποιούμε καλύτερα.

Κάπως έτσι, κοντά της, μάθαμε να ΣΥΝΔΕΟΥΜΕ ΤΟ ΑΠΛΟ ΜΕ ΤΟ
ΧΡΗΣΙΜΟ.



SYNEDIA S.A.

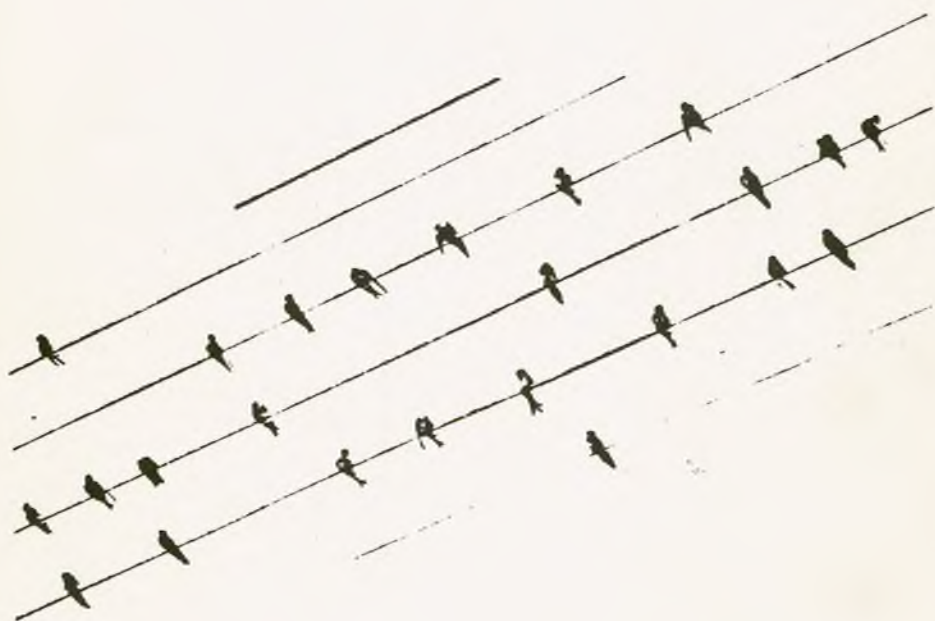
ADVERTISING

Καλλιρρόης 103 & Λεωφ. Συγγρού, 176 71 Καλλιθέα - Αθήνα

Τηλεφωνικό Κέντρο: 9213370, Fax: 9213045

ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΟΙΞΗ!



ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
με ανθρώπινο πρόσωπο